

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Koncepce služební tělesné přípravy příslušníků
Policie ČR na úrovni krajského ředitelství policie**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
PaedDr. Jitka Vindušková, CSc.

Zpracoval:
Milan Hrubý

srpen 2009

Jméno a příjmení autora: Milan Hrubý

Název diplomové práce: Koncepce služební tělesné přípravy příslušníků na úrovni krajského ředitelství policie

Pracoviště: Katedra atletiky, Fakulta tělesné výchovy a sportu, Universita Karlova

Vedoucí diplomové práce: PaedDr. Jitka Vindušková, CSc.

Rok obhajoby diplomové práce: 2009

Abstrakt

Cíle práce: Prvořadým cílem práce je zjištění a popis současného stavu koncepce služební tělesné přípravy policistů krajského ředitelství policie. Dalším cílem je shrnout a předložit metodická doporučení pro její realizaci v závislosti na výkonu činností policisty a současné právní úpravě služební tělesné přípravy policistů. Tímto krokem tak usnadnit přístup k informacím v této oblasti a předložit relativně stručný a důvěryhodný pramen pro odpovědné pracovníky policie, na základě kterého by získali přehled o této problematice a zjištěné poznatky pak aplikovali při plánování a realizaci služební tělesné přípravy.

Metoda: V první, teoretické, části je práce zaměřena na nashromáždění a analýzu všech dostupných dokumentů upravujících realizaci služební tělesné přípravy u Policie ČR. Dále na rozbor činností policisty, příslušníka krajského ředitelství policie. V druhé, praktické, části je práce zaměřena na provedení výzkumu formou dotazníků, vzájemnou komparaci právní úpravy, rozboru činností policisty a dotazníky zjištěného faktického stavu služební tělesné přípravy. Na základě tohoto pak sestavení metodických doporučení pro plánování a realizaci služební tělesné přípravy policistů krajského ředitelství Policie ČR.

Výsledky: Rozborem platných norem a vyhodnocením dotazníků jsme zjistili, že služební tělesná příprava příslušníků na úrovni krajského ředitelství policie v současnosti není organizovaně prováděna, dostatečná úroveň fyzické způsobilosti příslušníků stabilně zabezpečující bezpečný a kvalitní výkon služby na zastávaném služebním místě a úroveň tělesné zdatnosti příslušníků není ani spolehlivě diagnostikována.

Klíčová slova: koncepce, tělesná příprava, tělesná zdatnost, testy příslušníků Policie ČR

Author's first name and surname: Milan Hrubý

Master's Thesis Title: The Conception of the Service Physical Preparation of Staff at the Regional Head Office police.

Department: Department of Track-and-Field Athletics, Faculty of Physical Education and Sport, Charles University

Supervisor: PaedDr. Jitka Vindušková, CSc.

The year of presentation: 2009

Abstract

Aims of work: A primary aim of this work is finding and description of present state of service physical preparation conception of policemen in a Regional Head Office police. Another aim is to summarize and introduce some methodical recommendation for its implementation depending on enforcement of policeman's activity and on contemporary legal regulations of service physical preparation of policemen. To make easier an access to the information in this area due to this step and to propound a relatively brief and trustful source for responsible police officials. They could realize from this source of information an overview about this questions and apply the realized findings while planning and realizing a service physical preparation.

Method: This work is specialized on accumulation and analysis of all accessible documents in first, theoretical part. These documents refer to realization of service physical preparation at Czech National Police, subsequently on policeman's activities analysis of Regional Head Office of Czech National Police. The work is specialized on fulfilment of research by using the method of questionnaires, mutual comparison of legal regulations concerning the implementation of service physical preparation at Czech National Police, analysis of policemen's activities compared to factual situation of service physical preparation proven in questionnaires in second, practical part. Based on these steps follows composition of methodical recommendation for scheduling and realization of service physical preparation of policemen on Regional Head Office of Czech National Police.

Results: It was found out, based on analysis of valid regulations and evaluation of questionnaires, that service physical preparation of policemen working on Regional Head Office level of police isn't carrying out in an organized way at present. There isn't reliably diagnosed a sufficient level of physical capability of policemen that is steady insuring safe and high-quality service on concrete function and even a level of physical efficiency of policemen.

Key words: conception, physical preparation, physical efficiency, tests of Czech National Police members

Touto cestou bych rád poděkoval PaedDr. Jitce Vinduškové, CSc., za odborné vedení práce, trpělivost a mnohé neocenitelné rady, které mi při zpracování práce poskytovala.

Dále bych rád poděkoval své ženě, synovi a rodičům za podporu, které se mi od nich dostalo v průběhu celého studia.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením PaedDr. Jitky Vinduškové, CSc., uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Praze dne 3. září 2009

Milan

Hrubý

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena přesná evidence vypůjčovatelů, kteří musí použité údaje řádně citovat.

Jméno a příjmení: Číslo občanského průkazu: Datum vypůjčení: Poznámka:

Obsah

1 ÚVOD	8
2 TEORETICKÁ ČÁST	10
2.1 TĚLESNÁ ZDATNOST	10
2.1.1 Základní pojmy.....	10
2.1.3 Motorické dovednosti	19
2.1.4 Testování, měření, diagnostika.....	21
2.2 HISTORICKÝ VÝVOJ PŘÍSTUPŮ K FYZICKÉ ZDATNOSTI U POLICIE	24
2.3 SLUŽEBNÍ PŘÍPRAVA	35
2.3.1 Základní pojmy.....	35
2.3.2 Právní úprava	38
2.4 CHARAKTERISTIKA A STRUKTURA ZÁKROKU	48
2.4.1 Faktory somatické	52
2.4.2 Faktory kondiční.....	52
2.4.3 Faktory techniky.....	53
2.4.4 Faktory taktické	54
2.4.5 Faktory psychické	55
2.5 PŘÍSLUŠNÍK KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE	57
2.5.1 Organizace a struktura krajského ředitelství policie.....	57
2.5.2 Vnější služba.....	60
2.5.3 Služba kriminální policie a vyšetřování	61
2.5.4 Management.....	62
2.5.5 Činnosti administrativní, organizace, zabezpečení a kontroly	62
2.6 PRÁCE ZABÝVAJÍCÍ SE TĚLESNOU PŘIPRAVENOSTÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ OZBROJENÝCH SLOŽEK A POLICIE.....	63
3 PRAKTICKÁ ČÁST	67
3.1 CÍL PRÁCE	67
3.2 PRACOVNÍ ÚKOLY	68

3.3 STANOVENÍ HYPOTÉZ.....	69
3.4 ORGANIZACE VÝZKUMU A POUŽITÉ METODY	70
3.4.1 Charakteristika cílové skupiny	70
3.4.2 Organizace a metodika	72
3.4.3 Dotazník	73
3.4.4 Zpracování dat	74
4 VÝSLEDKY A DISKUZE.....	75
4.1 ANALÝZA NOREM	75
4.2 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ	78
4.3 OVĚŘENÍ HYPOTÉZ	98
4.4 DISKUZE.....	100
4.5 METODICKÁ DOPORUČENÍ.....	103
4.5.1 Zdravotní a tělovýchovná hlediska	103
4.5.2 Profesní hlediska	104
4.5.3 Shrnutí.....	105
5 ZÁVĚR.....	108
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	109
7 SEZNAM OBRÁZKŮ, SCHÉMÁT A TABULEK	112
8 SEZNAM GRAFŮ.....	113
9 PŘÍLOHY	115

1 ÚVOD

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život.“

Služební slib příslušníka Police ČR

Od roku 2000 jsem ve služebním poměru příslušníka Policie České republiky. Před službou u policie jsem byl ve služebním poměru vojáka z povolání Armády České republiky. Od roku 1994 se tedy pohybuji v ozbrojených sborech ČR a za tuto dobu jsem získal zkušenosti z různých oblastí. Jednou z oblastí těchto zkušeností je i oblast tělesné výchovy a sportu v těchto sborech. Vzhledem k mému velmi aktivnímu přístupu k tělesné výchově a sportu již od raných dětských let, při rozhodování, který směr vysokoškolském vzdělání se pokusím úspěšně absolvovat, padla volba na Fakultu tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Toto rozhodnutí jsem učinil v době, kdy jsem již několik let byl ve služebním poměru příslušníka Policie České republiky, měl možnost srovnání se svými dřívějšími působišti a měl vcelku dosti konkrétní představu o své další kariéře. Bohužel nebo možná bohudík jsem tuto představu během studia musel přehodnotit a zaměřit své snažení úplně jiným směrem. V průběhu následujících let, kdy jsem studoval FTVS UK, nabýval odborné vědomosti a současně i byl ve služebním poměru příslušníka Policie ČR a poznával policejní prostředí, jsem postupně získával poměrně detailní přehled o oblasti tělesné výchovy a sportu u policie. Oblasti, která je součástí služební přípravy příslušníků Policie ČR a je nazývána služební tělesná příprava. Proto při volbě tématu mé závěrečné práce nebylo rozhodování obzvláště složité a zvolil jsem si téma, o kterém, si myslím, mám z hlediska jeho realizace u Policie ČR velmi dobré informace. Dalším aspektem při volbě tématu bylo také to, že mohu oblast služební tělesné přípravy posoudit v rozmezí 10 let praxe na úrovni různých služebních zařazení krajského ředitelství policie. Hnací motorem při zpracovávání zvoleného tématu pro mne byly především zkušenosti mé a mých kolegů a touha po změně v současnosti nastaveného systému služební tělesné přípravy příslušníků Policie ČR.

Tématem závěrečné práce je tedy Koncepce služební tělesné přípravy příslušníků Policie ČR na úrovni krajského ředitelství policie. Primárním cílem této práce je konkrétní zjištění negativ současné koncepce služební tělesné přípravy a navrnutí metodických doporučení, která by je odstranila nebo alespoň omezila. Sekundárním cílem této práce je zpracování relativně stručného a důvěryhodného dokumentu, po jehož přečtení by odpovědní pracovníci získali alespoň základní přehled o problematice tělesné výchovy a sportu v podmínkách Policie ČR a zjištěné poznatky pak aplikovali při plánování a realizaci služební tělesné přípravy. Celá práce má teoreticko-empirický charakter. Při osvojování poznatků a zjišťování informací týkajících se této problematiky bylo využito teoretických metod. Při studiu písemných pramenů a při jejich zpracování byly plně využity metody literární analýzy spolu s metodou obsahové a srovnávací analýzy. Zjištěné informace jsou v teoretické části utříděny do jednotlivých kapitol, ve kterých čtenáři najdou poznatky např. o tělesné zdatnosti, historii tělesné výchovy a sportu v některých bezpečnostních složkách, krajském ředitelství policie nebo pracích na zvolené téma z minulosti. Největší pozornost je však věnována otázce služební tělesné přípravy u policie v současnosti, jejího provádění a diagnostikování. Praktická část práce je zaměřena na realizaci výzkumu, následnou analýzu a prezentaci dosažených výsledků. V samotném výzkumu, který byl proveden u současných příslušníků Policie ČR zařazených na služebních místech instruktorů služební přípravy školních policejních středisek krajských ředitelství policie, jsme pro získání informací použili metodu dotazování. Použitou technikou byl anonymní dotazník vypracovaný přímo pro účely tohoto šetření.

Na závěr úvodní části práce je potřeba upozornit, že v práci je omezeně řešena oblast vlastní služební tělesné přípravy příslušníků Policie ČR zařazených na služebních místech instruktorů služební přípravy školních policejních středisek krajských ředitelství policie a není zde žádným způsobem řešena oblast služební tělesné přípravy u složek, které jsou vysoce specializované, anebo by jakákoliv informace uvedená k její struktuře, organizaci a náplni služební činnosti mohla kontraproduktivně ovlivnit její výkonnost. Velmi diskutabilní, je dle mého názoru, oblast služební tělesné přípravy u speciálních pořádkových jednotek krajských ředitelství policie, a proto její řešení přenecháme jiným řešitelům.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 TĚLESNÁ ZDATNOST

2.1.1 Základní pojmy

Zdatnost můžeme charakterizovat jako souhrn předpokladů organismu optimálně reagovat na různé podněty z prostředí. Ty mohou být nejrůznějšího druhu- chlad, teplo, hluk, psychické podněty, vibrace a také tělesný projev či pohybová činnost. V posledním případě se pak hovoří o **tělesné zdatnosti** chápané jako souhrn předpokladů pro optimální reakce organismu při pohybové aktivitě a na podněty z prostředí. Protože uvnitř organismu a také mezi organismem a prostředím existují četné vazby, vzniká velká různorodost projevů zdatnosti jedince. Průměrnou tělesnou zdatnost určuje úroveň průměrné populace. Společensky i z hlediska sportu je žádoucí zdatnost zvyšovat, zdatnější organismus se lépe vyrovnává s různými požadavky, stává se odolnější vůči nárokům psychického charakteru, vůči infekcím, chladu, horku apod. a také lépe odolává civilizačním chorobám, jako jsou otylost, kornatění tepen, apod. Základem zdatnosti je dobrá úroveň hlavních funkčních systémů organismu, zejména oběhového a dýchacího, celkově je však komplex předpokladů širší (Dovalil a kol., 2008). S moderním způsobem života se však nároky na tělesnou zdatnost, obecně pojatou jako na schopnost člověka uspokojivě vykonávat tělesnou práci, snižují, což celkově vede k nežádoucímu poklesu tělesné zdatnosti (Neuman, 2003).

Kondice se užívá ve smyslu všestranné fyzické a psychické připravenosti k pohybovému výkonu. Úroveň této připravenosti podmiňuje realizaci pohybového výkonu (Měkota, Novosad, 2005). **Tělesná kondice** je tedy stav připravenosti organismu člověka splnit dané pohybové úkoly (Čelikovský a kol., 1990).

Pohybová činnost, projev motoriky člověka, slouží k řešení životních situací a požadavků, je obsahem pohybového jednání a chování. Je využívána k řešení konkrétních situací, což se uskutečňuje v komplexech pohybových činností s ohledem na účel a efektivitu. Pohyb se obecně chápe jako základní způsob existence, tělesný pohyb člověka patří mezi nejvyšší formy pohybu. Jako výkonný orgán funguje svalstvo řízené

nervovou soustavou a je k tomu potřeba energetický potenciál připravený ve svalových buňkách.

Účelově uspořádaná pohybová činnost řešící úkoly různého druhu a vyžadující tělesnou námahu s odpovídajícími nároky na psychiku se nazývá **tělesná cvičení** (Dovalil a kol., 2008). Rozumíme jimi typické neměnné pohybové celky, které ovlivňují stav lidského organismu za určitých podmínek. Tělesná cvičení jsou systematicky opakované motorické činnosti, jsou hlavním prostředkem tělesné výchovy a sportu, jsou odvozena z obecných pohybových prvků a činností člověka, který je provádí a rozvíjí proto, aby působil na vnitřní a vnější prostředí a posiloval svou existenci. Rozeznáváme tři stránky tělesných cvičení:

- strukturální- nutná, nikoli postačující podmínka, rozumíme jí vztahy mezi jednotlivými prvky pohybu člověka, např. částí těla,
- procesuální- probíhá v čase, jediné tehdy, když se opakuje, má těl. Cvičení procesuální charakter, opakování struktury pohybu je příčinou veškerých dílčích změn člověka jako celku i částí jeho organismu, je úzce spjata s motorickým učením,
- finální- výsledky tělesných cvičení.

Výběr tělesných cvičení je racionální kombinace z různých odvětví a má plnit především funkce zdravotní, výchovně vzdělávací a obecně i speciálně výkonnostní. V ozbrojených složkách jde především o tělesná cvičení nižším objemem (Čelikovský a kol., 1990).

Motorika, fyziologicky hybnost, je souhrn pohybových projevů určitého systému, dispozice pohybovat se. Patří k základní vybavenosti člověka, je prostředkem adaptace organismu na podmínky prostředí. Člení se na motoriku opěrnou (mimovolní) a motoriku cílenou (úmyslnou, volní), obě vstupují do každé činnosti. Výkonným orgánem je kosterní svalstvo, jeho činnost, řízená nervovou soustavou, se realizuje koordinací velkých a malých svalových skupin. Každý pohyb je strukturován na složku prostorovou (směr, dráha), časovou (doba, trvání, rychlost, zrychlení) a dynamickou (působící síly, změny intenzity, rytmus). Motorika se projevuje v pohybových činnostech, jejich vnější stránka je dána sledem pohybových operací, které vykonává pohybový aparát. Vnitřní stránku představují fyziologické procesy.

Motorická výkonnost je výsledkem specifické adaptace člověka na pohybovou zátěž a jeho motivace. Pro účel naší práce budeme hovořit o výkonnosti stanovené opakovaním výkonu, výkonů dosahovaných v dané době (Čelikovský a kol., 1990). Komponentami, které tvoří motorickou výkonnost, jsou motorické schopnosti a dovednosti.

Motorická zdatnost (mechanismus nespecifické adaptace) jako součást tělesné zdatnosti v sobě zahrnuje náležitý somatický vývoj a zdatnost funkční. Jedinec motoricky zdatný má rozvinuté silové, rychlostní, vytrvalostní a obratnostní schopnosti, je vybaven základními dovednostmi, mezi něž řadíme zejména běh, skok, hod, šplhání, apod. , musí umět natolik plavat, aby byl schopen uhájit vlastní život při přechodu do vodního prostředí (Čelikovský a kol., 1990).

Antropomotorika, termín je složen ze dvou slov, řecké anthropos- člověk, latinské motus- pohyb. V širším smyslu je forma motoriky, která se týká jen člověka a zahrnuje všechny druhy jeho motoriky:

- základní motoriku člověka (základní pohybový fond)
- pracovní nebo profesionální motoriku (zajišťuje požadavky profesních specializací) ,
- bojovou nebo vojenskou motoriku,
- kulturně- uměleckou motoriku,
- tělocvičnou a sportovní motoriku.

V užším smyslu se týká motoriky člověka jen v tělesné kultuře, neboli tělocvičné a sportovní motoriky (Čelikovský a kol., 1990). Tělocvičná a sportovní motorika nebo také turistická motorika představuje soubor pohybů a pohybových činností, které člověk používá jako záměrnou přípravu na život, boj, práci, výchovu a zábavu. Při tom tyto pohyby a pohybové činnosti čerpá z ostatních druhů lidské motoriky (základní, pracovní, bojové, kulturně- umělecké). Tato oblast je hlavním, specifickým prostředkem tělesné výchovy a sportu a je hlavní částí jeho obsahu. Stěžejními konstrukty antropomotoriky jsou motorické schopnosti. O motorických schopnostech pojednává dosti obsáhlá domácí i zahraniční literatura. Problematika motorických schopností je tedy široká, mezioborová, pro potřeby naší práce jsou v následujícím textu uvedené vybrané základní pojmy, definice a dělení motorických schopností.

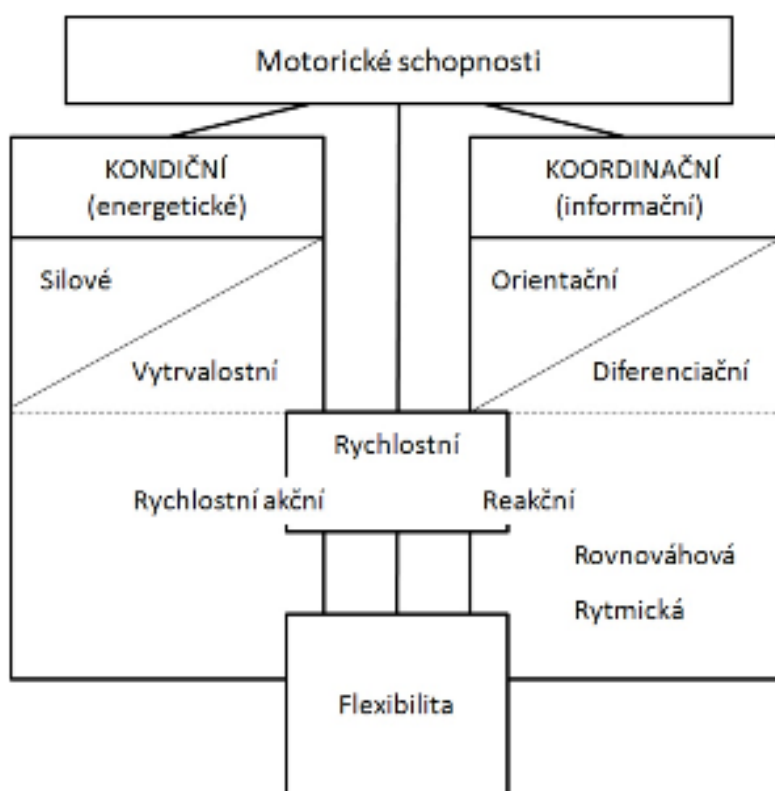

2.1.2 Motorické schopnosti

Schopnost obecně lze definovat jako trvalý převážně geneticky určený rys (vlastnost), který podkládá nebo podporuje různé druhy aktivit. Všichni lidé mají všechny schopnosti, u některých jsou výraznější než u jiných.

Motorické schopnosti mohou být obecně vymezeny jako soubor předpokladů (úspěšné) pohybové činnosti. Přesněji vyjádřeno jde o obecné kapacity jednotlivce, projevující se ve výsledcích pohybové činnosti, jinak jsou skryté, latentní. V jistém ohledu jsou limitujícími výkonovými možnostmi jedince a ve svém komplexu představují i určitý „strop“, který nelze překročit (Měkota, Novosad, 2005). Pojmem motorická schopnost rozumíme integraci vnitřních vlastností organismu, která podmiňuje splnění určité skupiny pohybových úkolů a současně je jimi podmíněna. V organismu člověka jsou tyto vnitřní vlastnosti zpravidla funkcemi jednotlivých orgánů, vlastnostmi jejich jednotlivých tkání, a jsou v něm vždy na různém stupni aktivity přítomny (Čelíkovský a kol., 1990). Předpokládá se, že na základní úrovni motorické výkonnosti nejsou motorické schopnosti snadno modifikovatelné praxí a zkušeností a jsou relativně stálé během individuálního života jedince. To znamená, že jsou do určité míry dány geneticky. Vzhledem k jejich genetické podmíněnosti je proces jejich rozvíjení vždy dlouhodobý, pozvolný, probíhá mnohem pomaleji než osvojování dovedností, v dospělosti pak jsou sice ovlivnitelné, nicméně již těžko měnitelné. Schopnosti se tedy vyznačují určitou stálostí, a právě díky této stálosti můžeme předpovídat výsledky budoucí pohybové činnosti, provádět predikci výkonů atd.. Rozvoj motorických schopností je podmíněn a děje se v souvislosti s obecnými vývojovými zákony celého organismu člověka, pohybovou aktivitou a životosprávou jedince během jeho života. K jejich rozvoji dochází motorickým výcvikem, přírůstky nad jejich základní úroveň se udržují přibližně tak dlouho, jak dlouhou dobu trvalo dosáhnout tohoto přírůstku. U každé motorické schopnosti jsou však poměry rozvoje a poklesu poněkud rozdílné. Motorické schopnosti ovšem nejsou jedinými předpoklady pohybové činnosti ve sportu či povolání. Úspěšnost podmiňují i takové předpoklady, jako je konstituce (somatotyp), vlastnosti osobnosti, výkonová motivace aj., jenž mezi schopnosti nepatří. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že motorické schopnosti

jsou významným předpokladem pro zdokonalení sportovní a tělovýchovné činnosti. Taxonomie motorických schopností není u nás ani ve světě jednoznačná. Názory na rozdělení, strukturování a pojmenování se dosud různí. Vývoj a poznání vedl k rozlišení a definování pětice základních motorických schopností: síla, rychlost, vytrvalost, obratnost či koordinace a pohyblivost (flexibilita). Za nejvhodnější způsob, vzhledem k cíli naší práce, považujeme dělení motorických schopností do dvou velkých skupin. Do první skupiny se řadí schopnosti související s opatřováním a přínosem energie nutné pro vykonání rozsáhlých pohybů. Nazývají se schopnosti kondiční (kondičně-energetické). Druhou skupinu představují schopnosti obratnostní či koordinační (koordinačně- psychomotorické), jež souvisí s procesy řízení a regulace pohybové činnosti. Schematické vyjádření hrubé taxonomie motorických schopností podává obrázek 1.

Obrázek 1 - Hrubá taxonomie motorických schopností (Měkota, Novosad 2005)

Jak ukazuje obrázek 1 danému schématu se vymyká tzv. flexibilita, neboli pohyblivostní schopnost, neboť se jedná spíše o systém pasivního přenosu energie.

Kondiční schopnosti jsou ty schopnosti, které jsou primárně determinovány energetickými procesy, souvisejí hlavně se získáváním a využíváním energie pro vykonávání pohybu. Podle fyzikálních charakteristik, které v pohybovém projevu

převažují, se rozlišují kondiční motorické schopnosti na silové schopnosti, rychlostní schopnosti a vytrvalostní schopnosti.

Silové schopnosti, komplex pohybových schopností překonávat, udržovat nebo brzdit určitý odpor (Dovalil a kol., 2008). Jsou kondičním základem pro svalový výkon vyžadující nasazení síly, jejíž hodnota se pohybuje kolem 30 % individuálně realizovatelného maxima. Tuto hodnotu lze označit za základní běžně využívaný silový potenciál. Je nezbytné rozlišovat sílu jako fyzikální veličinu a sílu jako pohybovou schopnost. Síla člověka je definována jako schopnost překonávat odpor vnějšího prostředí pomocí svalového úsilí (Měkota, Novosad, 2005). Základní rozdělení silových schopností lze podle druhu svalové kontrakce, neboli podle převládajícího způsobu činnosti zapojených svalových vláken na:

- sílu statickou, schopnost vyvinout sílu v izometrické kontrakci (délka svalu během napětí zůstává stejná), svalová činnost se neprojevuje pohybem, většinou se jedná o udržování těla nebo břemene ve statických polohách,
- sílu dynamickou, schopnost projevující se pohybem hybného systému nebo jeho částí, působící síla je vždy větší, než proti ní působící vnější odpor, jedná se o dosažení určité rychlosti, nebo zrychlení pohybu.

Podle vnějšího projevu, způsobu uvolňování energie nebo podle způsobu využití svalové práce při specifických pohybových činnostech můžeme silové schopnosti členit na:

- maximální sílu, neboli základní silový potenciál, což je největší síla, kterou je schopen vyvinout nervosvalový systém při maximální volní kontrakci,
- rychlou sílu, schopnost nervosvalového systému dosáhnout co největšího silového impulzu v časovém intervalu, ve kterém se musí pohyb realizovat,
- reaktivní sílu, schopnost umožňující svalový výkon, při kterém se uplatňuje cyklus protažení a následného zkrácení svalu a který vyvolá zvýšení silového impulzu, jeho velikost je závislá na úrovni maximální síly, rychlosti svalového stahu a elasticitě svalu,
- vytrvalostní sílu, schopnost uplatňovat svalovou sílu opakovaně po delší dobu bez výrazného snížení úrovně.

Rychlá, reaktivní a vytrvalostní síla jsou ve velké míře závislé na velikosti silového potenciálu- maximální síle a jsou proto úrovní maximální síly hierarchicky podřízeny. Mezi rychlou a reaktivní silou je naopak velmi úzká spojitost.

Rychlostní schopnosti- jsou schopnosti zahájit a realizovat pohyb v co nejkratším čase, taková pohybová činnost je prováděna s velkým až maximálním úsilím a intenzitou, může trvat jen krátce (do 15 sekund) a proto při ní nevzniká únava (Měkota, Novosad, 2005). Je to pohybová schopnost provést motorickou činnost nebo realizovat určitý pohybový úkol v co nejkratším časovém úseku. Přitom se předpokládá, že činnost je spíše krátkodobého charakteru (max. 15 až 20 s) není příliš složitá a koordinačně náročná a nevyžaduje překonávání většího odporu (Čelikovský a kol., 1990). Tradiční zařazení rychlostních schopností mezi schopnosti kondiční se opouští, spíše se považují za schopnosti koordinačně kondiční, tzv. hybridní. Je to schopnost determinovaná úrovní individuálních kondičních a koordinačních předpokladů. Základní dělení rychlostních schopností je na rychlost reakční a rychlost akční- realizační. Reakční rychlost definujeme jako schopnost odpovídat na daný podnět či zahájit pohyb v co nejkratším časovém úseku. Je závislá především na druhu podnětu a typu požadované odpovědi. Akční (realizační) rychlost definujeme jako schopnost provést určitý pohybový úkol v co nejkratším časovém úseku od započetí pohybu, popř. maximální frekvenci (Čelikovský a kol., 1990). Reakční rychlostní schopnosti dále dělíme na:

- jednoduchou reakci, na neměnný přesně určený podnět následuje přesně stanovená neměnní se pohybová odpověď,
- výběrová reakce, na rozličné očekávané nebo neočekávané podněty reaguje některou ze zvládnutých a známých pohybových činností, úzce spojena s anticipací (psychický proces, pomocí kterého je odhadován další průběh a konečný výsledek pohybu podle jeho zahájení a náznaků určité situace).

Akční rychlostní schopnosti dělíme na:

- acyklickou rychlost, jednorázové provedení pohybu,
- cyklickou rychlost, opakované struktury pohybu

Vytrvalostní schopnosti- komplex vytrvalostních schopností, zkráceně vytrvalost, představuje základní pilíř fyzické kondice, významnou komponentu zdravotně orientované zdatnosti. Ve srovnání s ostatními kondičními schopnostmi má vytrvalost určité nadřazené

postavení a je nejlépe vědecky podložena. Nejčastěji uváděnými znaky, které definují vytrvalost, je dlouhodobé provádění pohybové činnosti a charakteristika vytrvalosti jako schopnosti překonávat odpor. Vytrvalost je komplex pohybových schopností provádět činnost s požadovanou intenzitou co nejdéle, nebo ve stanoveném čase s co možná nejvyšší a neklesající intenzitou, tj. v podstatě odolávat únavě (Dovalil a kol., 2008). Význam vytrvalosti jako základní kondiční schopnosti lze stručně charakterizovat takto:

- je rozhodující pohybovou schopností pro tělesnou zdatnost a zdraví,
- v lokomočních disciplínách zaměřených na překonání vzdálenosti v nejkratším čase se zvyšují nároky na rozvoj speciální vytrvalosti,
- ve všech disciplínách umožňuje zvýšení vytrvalosti vyšší zatížení,
- úroveň vytrvalosti úzce souvisí se zkracováním zotavné fáze a urychlováním obnovy energetických zdrojů,
- v rámci zdravotního tréninku vytváří předpoklady pro zvládnutí stresových situací a pro primární a sekundární prevenci srdečně cévních- onemocnění,
- významným způsobem zlepšuje funkce oběhového a dýchacího systému ve smyslu zvýšení jejího funkčního rozsahu a efektivnějšího využití,
- vytrvalostní zatížení napomáhá ke snížení psychoemočního napětí a jeho účinek má euforizující charakter.

Ve vytrvalostních schopnostech má rozhodující význam energetické zabezpečení odpovídající pohybové činnosti. Koncept vytrvalostních schopností se proto zakládá na hlubší znalosti anaerobních a aerobních procesů (schopnost přijímat, transportovat a využívat kyslík, uplatnění oxidativního způsobu uspokojování energetických nároků). Vytrvalostní schopnosti členíme z různých hledisek. Podle cílového rozvoje na:

- základní vytrvalost, schopnost provádět dlouhotrvající činnost v aerobní zóně energetického krytí (při zatížení je dostatečný přísun O_2), je základem pro vytváření schopnosti snášet vyšší úroveň zatížení stejně jako vytváření schopnosti rychlého průběhu zotavení, je rozhodující pro dosažení optimální a všestranné výkonnosti při cílené činnosti zaměřené na posílení zdraví,
- speciální vytrvalost je předpokladem pro dosažení úrovně vytrvalosti potřebné pro maximální výkon ve sportovní specializaci.

Podle způsobu energetického krytí na:

- aerobní vytrvalost, pro pohybový výkon je nezbytná energie dodávána štěpením energetických rezerv za přístupu kyslíku
- anaerobní krytí, druh speciální vytrvalosti, kdy štěpení probíhá bez účasti kyslíku

Podle délky pohybového zatížení na:

- rychlostní vytrvalost, specifická sprinterská vytrvalost uplatňující se při cyklických sprinterských disciplínách s časovou délkou od 7 do 35 s,
- krátkodobá vytrvalost, specifická schopnost pro cyklickou závodní činnost, která probíhá v rozmezí 35 s až 2 minut,
- střednědobá vytrvalost, specifická schopnost pro cyklické vytrvalostní disciplíny, kde doba trvání je dána v rozmezí 2- 10 minut,
- dlouhodobá vytrvalost, specifická schopnost pro cyklické pohybové činnosti v trvání mezi 10 minutami a několika hodinami.

Koordinační (obratnostní) schopnosti. Obratnost je schopnost rychle si osvojit nové pohyby a jako schopnost přizpůsobovat pohybovou činnost neočekávaně se měnícím podmínkám (Měkota, Blahuš, 1983). V této definici je zdůrazněno hledisko učelnivosti a přizpůsobivosti. Obratností rozumíme schopnost přesně realizovat složité časoprostorové struktury pohybu (Čelíkovský a kol., 1990). Tato definice je úzce spojována s problémy řízení a regulace motoriky. V současnosti se prosazuje místo pojmu obratnost- obratnostní schopnosti- spíše označení koordinační schopnosti, což jsou dispozice lehce a účelně koordinovat vlastní pohyby, přizpůsobovat je měnícím se podmínkám, provádět složitou pohybovou činnost a rychle si osvojit nové pohyby. Současně jsou přitom kladeny nároky na složitost pohybu a jeho rychlost, přesnost splnění úkolu při činnosti, která není energeticky příliš náročná (Dovalil a kol., 2008). Všeobecně přijímaná taxonomie neexistuje, nejčastěji se rozlišuje a mezi základní koordinační schopnosti patří:

Diferenciační schopnost- schopnost jemně rozlišovat a nastavovat silové, prostorové a časové parametry pohybového průběhu, umožňuje vyladění jednotlivých fází pohybu a dílčích pohybů, které se projevují ve větší přesnosti, plynulosti a ekonomičnosti pohybu celkového.

Orientační schopnost- schopnost určovat a měnit polohu těla v prostoru a čase, a to vzhledem k definovanému akčnímu poli nebo pohybujícímu se objektu, základem je zpracování především optických i kinestetických informací.

Rovnováhová schopnost- schopnost udržovat celé tělo (event. i vnější objekt) ve stavu rovnováhy, resp. rovnovážný stav obnovovat i při napjatých rovnováhových poměrech a proměnlivých podmínkách prostředí.

Reakční schopnost (rychlost, ale i vhodnost a správnost)- schopnost zahájit účelný pohyb na daný jednoduchý nebo složitý podnět v co nejkratším čase, indikátorem je reakční doba.

Rytmičká schopnost- schopnost postihnout a motoricky vyjádřit rytmus z vnějšku daný, nebo v samotné pohybové činnosti obsažený, má velký význam pro osvojení jakéhokoliv pohybu.

Schopnost sdružování (spojovací)- schopnost navzájem propojovat dílčí pohyby těla (končetin, hlavy, trupu) do prostorově, časově a dynamicky sladěného pohybu celkového, zaměřeného na splnění cíle pohybového jednání, neboli účelně organizovat pohyby jednotlivých částí lidského těla, kombinovat je a spojovat.

Schopnost přizpůsobování- schopnost adaptovat či přebudovat pohybovou činnost podle změny situace (vnější i vnitřní), ve které pohybová činnost probíhá (kterou člověk v průběhu pohybu vnímá nebo předjímá).

Dobře rozvinuté koordinační schopnosti urychlují a zefektivňují proces osvojování nových dovedností, příznivě ovlivňují již dříve osvojené dovednosti (stabilizují a zjemňují je), spoluurčují stupeň využití kondičních schopností, ovlivňují plynulost, dynamiku, rozsah a rytmus pohybu.

Flexibilita- pohyblivostní schopnost je schopnost realizovat pohyb v náležitém rozsahu, o plné amplitudě. Jedná se tedy o kapacitu kloubu, která umožňuje plynulý pohyb v plném, pro daný účel optimálním rozsahu. Flexibilita je předpokladem výkonnosti a důležitou komponentou fyzické zdatnosti, je činitelem ovlivňujícím zdraví, životní pohodu a kvalitu života, neboť normální, hladký průběh pohybů je činitelem nezastupitelným (Měkota, Novosad, 2005). Flexibilitu můžeme dělit z několika hledisek na statickou a dynamickou, aktivní a pasivní nebo dle regionů- paží, ramen, trupu, nohou, kyčlí.

2.1.3 Motorické dovednosti

Motorické dovednosti jsou učením získané předpoklady správně, účelně, efektivně a úsporně řešit pohybové úkoly, dovednost je komplexem, který se týká nejen motoriky člověka, ale uplatňuje se zde i psychika a fyziologické funkce (Dovalil a kol., 2008). Jiná

definice rozumí pojmem motorická dovednost nejvyšší úroveň integrace vnitřních vlastností podmiňující techniku pohybové činnosti vzhledem k zadanému úkolu (Čelikovský a kol., 1990). Dovednosti jsou ve velké míře takovými motorickými činnostmi, které se v průběhu vývoje mění, vznikají a zanikají. Kvalita i průběh osvojování motorických dovedností má úzké vazby na koordinační schopnost a v praxi se toto praktické osvojování a zdokonalování dovedností nazývá technická příprava. Motorické dovednosti můžeme rozlišovat na základě různých hledisek, např. podle užitné hodnoty nebo také druhu motoriky na základní, pracovní, bojové, umělecké, kulturní, sportovní a tělovýchovné či dovednosti všedního dne. Podle struktury pohybu na rytmické, cyklické, acyklické, symetrické, asymetrické, statické, dynamické. Pro praxi technické přípravy, o které jsme se zmínily výše a budeme o ní hovořit ještě v dalším textu, má značný význam rozlišování dovedností na:

- uzavřené dovednosti, dovednosti realizované ve stálém, neměnném prostředí bez větších zásahů vnějších vlivů, jejich technika je vysoce standardní, usiluje se v nich o co nejvyšší přesnost, plynulost, stabilitu,
- otevřené dovednosti, dovednosti realizované v proměnlivých podmínkách prostředí, dovednost tohoto typu charakterizuje mimořádná variabilita provedení a navíc tvořivé uplatnění.

Mezi motorickými dovednostmi a motorickými schopnostmi je dialektický vztah a proto je při definování motorických dovedností vhodné vymezit je vzhledem k motorickým schopnostem. Komparaci a rozlišení obou pojmů podává tabulka 1.

Vymezení	M. schopnost	M. dovednost
	Částečně geneticky podmíněný (obecný) předpoklad – pohybové činnosti (řešení pohybového úkolu) – potencionální dispozice k efektivnímu vykonávání činnosti a dosahování výkonu	Učením získaná (specifická) pohotovost k
Rozlišení	– týká se rozsahu kapacity – částečně vrozená – generalizovaná – relativně stabilní a trvalá – podkládá mnoho různých dovedností a činností – počet omezený	– týká se využití kapacity – vytvořená praxí – úkolově specifická – snadněji modifikovatelná praxí – závislá na několika schopnostech – počet nevyčísitelný
Příklady	s. silové, rovnováhové ...	d. smečovat, řídit auto...
Základní rozdělení	kondiční - koordinační	otevřené - zavřené
Proces rozvoje	trénink (tělesná příprava)	nácvik, výcvik (technická příprava)

Tabulka 1 - Komparace motorická schopnost- dovednost (Měkota, Novosad 2005)

2.1.4 Testování, měření, diagnostika

Testování znamená:

- provedení zkoušky ve smyslu procedury,
- přiřazování čísel, jež jsme nazvali měřením.

Užitím odborného termínu „testování, test“ vyjadřujeme, že se jedná o zkoušku vědecky podloženou, jejímž cílem je dosáhnout kvantitativního vyjádření výsledku (Měkota, Blahuš, 1983). Nejobecněji vyjádřeno, jevem, který testujeme v antropomotorice je chování člověka. Člověka, kterého testování podrobujeme, nazýváme testovaná osoba, proband nebo respondent a toho, kdo testování provádí, testující nebo examinátor.

Test můžeme charakterizovat jako standardizovanou zkoušku ke zjišťování (měření) určitých znaků, v kvantitativní podobě (přiřazování čísel hodnocenému znaku). Od jiných zjišťovacích postupů se test odlišuje standardizací, tj. přesným vymezením úkolu, stanovením podmínek postupu co do obsahu, záznamu i zpracování, patří sem i informace o spolehlivosti a validitě, popřípadě normy. Výsledek testu bývá zpravidla vyjádřen číslem- skórem testu (Dovalil a kol., 2008). Testy s přívlastkem motorické se vyznačují tím, že jejich obsahem je pohybová činnost, vymezená pohybovým úkolem testu a příslušnými pravidly. Pohybový obsah motorických testů užívaných v tělovýchovné

praxi je velmi různorodý. Někdy vyžaduje pohybový úkol jen elementární úkon, jindy naopak složitou pohybovou kombinaci, některé testy představují jakési vzorky činnosti vykonávané při práci. Paleta obsahu motorických testů je široká, důležité je, aby pohybové činnosti byly vzhledem k účelu testování diagnosticky významné, pro testované osoby dostatečně stimulující a aby usnadňovaly kvantifikaci. Aby byla zajištěna správná vypovídací hodnota testu, je potřeba, aby byly splněny základní vlastnosti testů. Mezi nejdůležitější vlastnosti se považují údaje o reliabilitě a validitě testu. Reliabilita znamená, aby testy byly spolehlivé, validita, aby byly pro daný účel platné. Testy jako samostatné zkoušky se používají velice zřídka, většinou bývají součástí tzv. testových systémů. Testový systém tvoří seskupení většího počtu samostatně prováděných testů, jež tvoří určitý celek a předkládají se při jedné příležitosti. Rozeznáváme testové baterie a testové profily.

Testová baterie se vyznačuje tím, že všechny testy do ní zařazené jsou společně standardizovány, jsou validovány proti jednomu kritériu (Čelikovský a kol., 1990). Testové baterie jsou sestavovány z jednotlivých testů, tzv. subtestů, jejichž výsledky se kumulují a vytvářejí jeden výsledek- skóre testu (Měkota, Blahuš, 1983). Dělí se na homogenní testové baterie, konstruované za účelem zvýšení spolehlivosti a heterogenní baterie za účelem zvýšení validity výpovědi o tom, co je cílem testování. Heterogenní baterie sestavené z různých, navzájem jen málo korelovaných testů se často uplatňují při testování fyzické zdatnosti. Každý ze subtestů totiž může postihnout jiný aspekt kritéria, a tím vzrůstá validita souhrnné výpovědi. Testová baterie se využívá i při měření tělesné zdatnosti uchazečů a příslušníků Policie ČR. Testová baterie je složena ze standardizovaných terénních testů motorických schopností a dovedností. Provádějí se skupinovou i individuální formou a jsou zaměřeny na dosažení maximálního výkonu.

Testový profil představuje volnější seskupení jednotlivých testů, souhrnný výsledek se obvykle vůbec neurčuje a jednotlivé dílčí výsledky se často předkládají v grafické formě. Profil je tedy graf, který shrnuje výsledky řady testů. Hlavní rozdíl mezi baterií a profilem je ve způsobu validování.

Měření ve vztahu k testování je přiřazování čísel objektům nebo událostem podle pravidel. Proces měření vždy zahrnuje tři složky: objekt měření, výsledek měření a určité zprostředkující empirické informace. V teorii měření rozeznáváme tři druhy měření:

- fundamentální, bezprostřední měření vztahující se jen na striktně extenzivní veličiny, jako je délka, hmotnost nebo čas,
- odvozená měření se týkají i veličin jako je hustota, tlak, teplota, předpokládají ještě jiná, dříve vykonaná měření, odvozená měření jsou tedy zprostředkovaná, využívá se tu poznání, objektivně existujících vztahů mezi veličinami (např. ze změřené dráhy a času vypočteme průměrnou rychlost),
- asociativní (zvláštní typ odvozeného) měření, vychází se tu z relace mezi nezávisle měřenou veličinou a nějakou kvalitativní vlastností. Předpokládáme, že obojí je spjato určitými vztahy, že změna měřené veličiny je provázena změnou veličiny s ní asociované. Můžeme proto vyvozovat určité závěry o numerických charakteristikách vlastností a veličin, které samy bezprostředně měřitelné nejsou.

Měření, které se vztahuje přímo na měřicí procedury, dělíme na:

- přímé, založené na bezprostředním srovnávání měřeného se standardním předmětem (měřidlo, nebo stupnice měřícího přístroje),
- nepřímé, zahrnující přímé měření téže nebo jiných veličin a výpočty prováděné na základě geometrických, fyzikálních či jiných zákonů.

Měření motorických schopností a dovedností je případem nepřímého měření asociativního, neboť jsou pozorovatelné jen nepřímě, ve svých důsledcích (Měkot, Blahuš, 1983).

Diagnostikou rozumíme zjišťování, vyšetřování určitého stavu zkoumaného jevu či objektu, jejich příznaků či vlastností. V tělovýchově se diagnostikou rozumí poznávací činnost, začínající pozorováním či jiným druhem smyslového vnímání, záznamem, měřením nějakých projevů daného jevu a končící jejich výkladem, cílem je získávání informací (Dovalil a kol., 2008).

2.2 HISTORICKÝ VÝVOJ PŘÍSTUPŮ K FYZICKÉ ZDATNOSTI U POLICIE

Vývoj do roku 1918

Moderní bezpečnostní složky se vyvíjely mnoho staletí. Zpočátku nenacházíme o starověkých policiích příliš mnoho zpráv díky nedokonalé diferenciaci armády od policie. Zprávy o policejních institucích se objevují teprve v antických státech, např. ve 4. st. př. n. l. působí v Athénách skytští lučištníci, konající pořádkovou službu. Ve starém Římě pak nacházíme hlídkovou službu konající tzv. městské kohorty.

Středověké bezpečnostní systémy byly značně různorodé co do struktury i do kvality. Všeobecně lze pouze říci, že o výkon bezpečnostní služby se dělili panovníci, šlechta a později i nově vznikající města. V průběhu středověku se nejprve setkáváme s bezpečnostní službou měšťanů, která se posléze ukázala jako nevyhovující a nahradili ji městští žoldnéři, kteří v míru konali pořádkovou službu v ulicích, hlídali městská vězení, střežili městská myta, vyráželi pronásledovat lupiče a bandity v okolí města, za války chránili městské hradby a v rámci zemské hotovosti byli i součástí bojující armády. Města česká před dobou husitskou měla jen velmi sporé orgány bezpečnostní služby, český venkov znal ve středověku pouze Přemyslovy „Strassenrajthary“, tj. pojízdne četníky, kteří měli jediný účel, aby doprovázením cestujících zabezpečili osobní svobodu a majetek (Kuchinka, 1925). V bezpečnostní sféře se postupem času krystalizovali dva typy bezpečnostních složek, které bychom mohli, v souladu s užívanou terminologií, označit za policii a četnictvo. Prvním byly výše zmíněné složky městské, které zajišťovaly bezpečnost v okruhu města a na území, které městu náleželo. Byly předchůdcem pozdějších policejních sborů. Mimo města se vzhledem k řidší zalidněnosti území bezpečnostní činnost prakticky orientovala na tzv. zemské cesty, ty byly ohrožovány banditismem všeho druhu, obyčejnými lapky a loupeživými rytíři konče. Složky používané proti nim byly zárodkem moderního četnictva. Rozdílnost služby ve městech či v terénu postupně vtiskovali oběma složkám osobitý charakter- u policie spíše civilní, u četnictva spíše vojenský.

Za pravlast moderního četnictva lze považovat Francii, původní, z počátku 17. století bylo určeno k ochraně královny osoby, později pak existovali jednotky četnictva s širší teritoriální působností. V míru zabezpečovalo četnictvo bezpečnostní službu v zemi.

Za války bylo zčásti začleňováno do operující armády a v jejím rámci plnilo funkce bezpečností (dle moderních měřítek služby vojenské policie) a v případě potřeby funkce bojových jednotek.

Za pravlast moderní policie můžeme považovat Anglii. Sbor konstáblů, založený v Londýně roku 1829, byl napodobován obdobnými institucemi v dalších státech. Podle londýnského vzoru byla zřízena policie v Madridu, Berlíně, Paříži a podle těchto následně ve Švédsku, Dánsku, Itálii, Belgii a dalších nejen evropských státech, ale i v zámoří.

Na našem území byly bezpečnostní služby na základě výsadního postavení Vídně jako tradičního sídelního města habsburských panovníků spojovány s Vídeňskou policií. Z počátku byly policejní funkce ve městech vykonávány měšťanstvem, první zmínky o městských žoldnících jsou z období 14. století, v polovině 15. jsou již ve vídeňské službě žoldníci z povolání s pevným platem. V 18. století se objevily první tendence ke sjednocení policejní organizace, dřívější systém se stal velmi nepružný a bez vzájemné kooperace složek. Po několika více či méně zdařilých reformách vznikla od roku 1785 policejní ředitelství v Praze, Brně a Opavě a dále v 19. století byla policie začleněna pod ministerstvo vnitra. Za zmínku stojí rok 1866, kdy byla v Brně, vytvořena početná a výkonná městská policejní složka, pro jejíž činnost byla vydána v listopadu téhož roku První služební instrukce, která jako podmínky pro přijetí uvádí: rakouské státní občanství, bezúhonnost, horlivost a svědomitost, znalost místních poměrů, znalost obou zemských jazyků a pro naše téma podstatnou tělesnou zdatnost. Jako další, velmi progresivní prvek lze uvést spolupráci brněnské městské policie s dobrovolným záchranným oddílem brněnského tělocvičného spolku (Macek, Uhlíř, 1997).

Všeobecně lze tedy říci, že v této době nebyl na příslušníky vnitrostátních bezpečnostních složek kladen zvláštní požadavek na fyzickou zdatnost. Pro výkon služby policisty i četníka byla preferovaným předpokladem služba v ozbrojeném sboru a dobrý služební posudek z jejího výkonu, stanovená minimální požadovaná výška a původně zdravé a silné tělo, později pak dobrý zdravotní stav.

Moderní policejní sbory představují neodmyslitelnou součást každé státní správy nezávisle na typu politického zřízení. Pole jejich působnosti bývá podle zvyklostí jednotlivých států odlišné. Vedle obecně bezpečnostních funkcí, typických pro všechny bezpečnostní sbory, to mohou být i různé úkoly správní, které jinde vykonávají civilní úřady. Organizačně bývá policie začleněna do resortu různých ministerstev. Často jde o ministerstva vnitra, existovala však i samostatná policejní či bezpečnostní ministerstva.

Složky četnického typu bývaly vzhledem ke svému vojenskému charakteru občas zařazovány pod různá ministerstva vojenství (Macek, Uhlíř 1997).

Československá republika, 1918-1939

Před rokem 1918 patřilo území našeho státu do rakouské části habsburské monarchie, čímž byl samozřejmě ovlivněn i vývoj organizace bezpečnostní služby na našem území. Po rozpadu Rakousko-uherské monarchie vznikla 28. října 1918 samostatná Československá republika. Krátce po jejím vzniku, 2.11.1918, byl přijat zákon č. 2/1918 Sb., který položil organizační základ jednotlivých ministerstev, včetně „Úřadu pro správu vnitřní“, tj. pozdější Ministerstvo vnitra (dále jen MV), pod jehož správu vnitrostátní bezpečnostní služby spadaly. Jeho organizace byla připravována již koncem září 1918 některými pracovníky MV ve Vídni a českého místodržitelství v Praze. Do kompetence MV náležely všeobecně všechny záležitosti, které nepatřily do působnosti jiných ministerstev. Z ozbrojených složek mu podléhalo četnictvo a policie, od poloviny 30. let pak Stráž obrany státu (SOS). Záležitosti četnictva a policie byly zprvu spravovány jednotlivými odděleními podle zemského uspořádání, později centrálně pro celé území. Četnickou agendu mělo na starosti 13. oddělení (12. oddělení). Agendu státní policie spravovalo 2. oddělení a administrativní policii 5. oddělení. Záležitosti SOS náležely 14. oddělení.

Vlastní výkon bezpečnostní služby byl rozdělen mezi četnictvo v terénu a policii ve městech, která byla buď státní nebo komunální. (městská, obecná). V podstatě tak byl zachován rakouský systém, kdy četnictvo podporované komunální policií plnilo úkoly na venkově a státní policie ve statutárních městech.

Síť státních policejních úřadů byla za bývalé monarchie dosti řídká, protože výkon policie byl svěřen především obcím, z tohoto systému bylo převzato necelých 2000 zaměstnanců dislokovaných v policejním ředitelství v Praze a Brně, policejním komisařství v Plzni a Moravské Ostravě a pohraničním policejním komisařství v Podmoklech, Chebu a Bohumíně. Tato síť byla ale po roce 1918 na základě zákona a podle potřeby a souhlasu obce zřizováním nových státních policejních úřadů dále postupně rozšiřována. Státní policie zahrnovala složku uniformovanou a neuniformovanou, jejich souhrn byl oficiálně nazýván Sbory stráže bezpečnosti. Příslušníci sborů se dělili na úředníky a gážisty mimo hodnostní třídy. Úředníci prováděli dozor, kontrolu a řízení služby a vyškolení mužstva. Gážisté uniformované stráže prováděli hlídkování, výkon pochůzek, hlídání vězňů a další úkoly bezpečnostní služby. Gážisté neuniformované stráže vykonávali službu

zpravodajskou, vyšetřovací, dohlížecí a pátrací. Nově přijatí strážníci byli školeni ve zvláštních nástupních školách. Zde byla významná pozornost věnována tělesné přípravě a cvičení ve střelbě a použití obušku a šavle. Po absolvování nástupní školy, odsloužení nejméně tří let, po složení přijímacích zkoušek a na základě potřeb sboru bylo možné absolvovat další tzv. hodnostní školu. Mimo školní výuku byl pro další zdokonalování výkonu služby organizován tzv. pokračovací výcvik, především pravidelné týdenní školy a vedle těchto pořádány speciální kurzy- telegrafní, jazykové, zdravotnické, plavecké atd..

Při srovnání státní policie a četnictva této doby docházíme k závěru, že četnictvo je na mnohem vyšší úrovni než státní policie. Důvod nalézáme v původu a historii četnictva, to vychází, jak již bylo zmíněno výše, z vojenských tradic. Získané zkušenosti z historie jsou mimo jiné uplatňovány v přípravě četníků ke službě, jejíž úspěšné zvládnutí je jednou ze základních podmínek dobrého výkonu služby

Organizační struktura četnictva vycházela stejně jako původní státní policie z rakouského systému, který byl doplněn některými dalšími prvky. Definitivní podoby nabyla po vydání zákona č. 299 Sb. o četnictvu v roce 1920. Z počátku se četnictvo potýkalo s nedostatkem četníků ve výkonné službě. Proto byli do přímého výkonu služby na četnických stanicích zprvu zařazováni četniční aspiranti ještě před absolvováním povinné nástupní školy, do které byli následně povoláváni dle možností. V souvislosti s tímto bylo na základě jednání prezidia roku 1919 rozhodnuto o vytvoření četnických rezerv za účelem využití výhradně k četnickým asistencím a zároveň bylo rozhodnuto o zajištění řádného praktického a teoretického výcviku nově přijatého mužstva. O nábor četníků na zkoušku se staralo tzv. „doplňovací oddělení zemských četnických velitelství“, při kterých byly nástupní školy zřizovány (Macek, Uhlíř, 1999). Přijetí zájemců o četnickou službu řeší zmíněný zákon č. 299 Sb. dle § 17 následovně (Novák, 1926). Mužstvo četnické doplňuje se přijímáním uchazečů dobrovolně k četnictvu se hlásící. Uchazeč přijímá se nejprve jako četník na zkoušku. Za četníka na zkoušku může být přijat jen ten, kdo:

- jest státní příslušnosti republiky československé,
- jest bezúhonný, svéprávný a duševně způsobilý,
- překročil 21. rok a nedosáhl ještě 35 let věku,
- jest svobodný nebo bezdětný vdovec,
- má silné, zdravé tělo a přiměřenou výšku,
- jest znalý ve slově i písmu jazyka československého,

- prokáže se vzděláním,
- má výcvik vojenský.

Po počátečním výjimečném stavu, od roku 1922 již všichni nově přijatí četníci na zkoušku nastupovali ihned do nástupní školy pro výcvik četníků na zkoušku. Škola pro výcvik četníků na zkoušku dávala základ pro další výcvik a uplatnění ve službě, učily se zde předměty všeobecné a odborné. Důležitou složkou četnického výcviku byl i výcvik vojenský, jenž se konal ve všech školách a kurzech prakticky a jen se zřetelem na četnickou službu. V průběhu 30. let, vzhledem k mezinárodní situaci, však byl doplňován a přizpůsobován době. Nezbytnou součástí vojenského výcviku byla i tělesná výchova. Už ve 30. letech se štábní kapitán četnictva Robert Váňa zabýval rozsahem a způsobem teoretického a praktického výcviku vč. vojenského. Zcela pragmaticky došel k závěru, že četnický výcvik je cvičením ducha a těla v různých úkonech a vlastnostech, které četnictvo potřebuje k řádnému vykonávání svých povinností. Při jeho provádění bude nutno přihlížet ke stránce teoretické i praktické. Veškerá výchova mužstva a výcvik má být přizpůsoben tak, aby docházelo k osvojení velké sebevlády, upevnění zdraví, osobní statečnosti, rozhodnosti, obětavosti a ochoty k odpovědnosti i při strádání. Jen tělesně naprosto zdatný četník si může řádně osvojit výcvik odborně četnický. Tato zdatnost a tělesná svěžest se udržuje všestranným cvičením, pokud je v souladu s ostatním zaměstnáním (Váňa, 1934).

Výcvik tělesné výchovy byl realizován na školách pro výcvik četníků na zkoušku, školách pro výcvik velitelů stanic a školách pro výcvik výkonných důstojníků. Probíhal ve třech hlavních etapách:

Ranní cvičení – provádělo se denně před zahájením výuky v trvání třiceti minut, obsahem byly pochody, poklusy, prostná cvičení, cvičení s karabinou i bez ní, šerm šavlí a bodákem, běhy, skoky, vrhy a házení, šplh, úpoly, cviky rovnováhy, cvičení pořadová. Tato cvičení měla být konána tak, aby žáci nebyli fyzicky vyčerpáni, ale spíše tělesně osvěženi a otuženi (Macek, 2006).

Tělovýchovný výcvik – i jako součást vojenského výcviku, užíval mimo jiné stejných prostředků jako ranní cvičení a pak cvičení na náradí ke zvýšení obratnosti, síly, vytrvalosti, odvahy a duchapřítomnosti.

Praktická cvičení – nácvik reálných situací, které mohou nastat při výkonu služby, při nichž byla uplatňována tělesná připravenost.

Na vojenský výcvik a praktická cvičení byly vyhrazeny odpolední hodiny, v průměru pět hodin týdně.

Jak bylo zmíněno výše, tělovýchovný výcvik byl dále realizován ve zvláštních odborných kurzech. Ty byly zřizovány dle rozhodnutí MV ke speciálním činnostem bezpečnostní služby a pro ně pak platily zvláštní předpisy. Dnes je zajímavá i jejich skladba, proto je uvádím v celé šíři:

- odborný pátrací kurs,
- informační kurs pro polní četnictvo,
- zpravodajský kurs,
- kurs pro výcvik služebních psů četnictva a jejich vůdců,
- kurs pro výcvik řidičů služebních motorových vozidel četnictva,
- četnický kurs pro silniční policii,
- ekvitační kurs pro důstojníky a garážisty m.sl. tř. četnictva,
- četnický informační kurs SOS., (stráž obrany státu),
- četnický informační kurs CPO., (četnický pohotovostní oddíl),
- kurs pro pozorovatele četnických leteckých hlídek,
- horolezecký kurs,
- lyžařský kurs.

Vedení četnictva si velmi dobře uvědomovalo jednostrannost a náročnost četnické práce a její vliv na lidský organismus. Při stanovování cílů tělesné výchovy spolupracovalo s tělovýchovnými odborníky a určili je takto:

- formovat tělo,
- celkově rozvíjet všechny jeho funkce a schopnosti v mezích přirozených a vrozených vloh,
- zajistit zdraví,
- osáhnout toho, aby četník byl schopen využít získaných sil k práci, kterou mu ukládá zákon.

O dalším výcviku tělesné výchovy nejsou žádné informace. Z důvodů získávání nových uchazečů především z řad armády se předpokládalo, že se jedná o zdravé a zdatné jedince, posouzení tělesné zdatnosti se tedy spokojilo pouze s lékařským zhodnocením postavy.

V období první republiky velitelé bezpečnostních sborů mladého státu jasně uznávali fakt, že vzdělání, jehož součástí byla i tělesná výchova, sehrává nezastupitelnou roli při dobrém výkonu jakékoliv náročné profese, kterou policejní i četnická bezesporu byla. Už ve chvíli nového konstituování bylo jasné, že příslušníci bezpečnostních sborů budou součástí výkonné státní moci, jež měla za úkol zjednat průchod vůli vyjádřené právním řádem. Že bude jejich povinností prosazovat důležité společenské zájmy zejména zájem na dodržování veřejného pořádku a bezpečnosti. Lze se tedy domnívat, že tělesná výchova v přípravě nejen četníků, ale i policistů, měla zelenou, bohužel však chyběli erudovaní velitelé a instruktoři, kteří by výcvik tělesné výchovy systematicky zařadili do komplexního výcviku příslušníků vnitrostátních bezpečnostních sborů.

Protektorát Čechy a Morava, 1939-1945

V březnu roku 1939 vznikl protektorát Čechy a Morava, který tvořila bývalá země Česká a Moravskoslezská, ovšem bez pohraničních území, které byly odstoupeny Německu a Polsku. Za protektorátu byla i nadále činnost bezpečnostních složek řízena MV. Struktura a organizace byla zachována, existovala tedy státní policie, četnictvo a obecní policie. Vlastní kontrolu a dozor nad nimi vykonávaly německé bezpečnostní orgány na území protektorátu. Po zřízení protektorátu Čechy a Morava byla v důsledku prudkého nárůstu počtů členů bezpečnostních složek na jeho území vlivem přesunu z odstoupených oblastí provedena podstatná početní redukce. Změny v období protektorátu byly především snahami o přiblížení protektorátní organizační struktury německým. Tyto vyústily v Heydrichovu reorganizaci v únoru 1942, která se dotkla MV i výkonných bezpečnostních složek. Bezpečnostní složky se organizačně členily na protektorátní uniformovanou (četnictvo, uniformovaná vládní, uniformovaná obecní a požární protektorátní policii) a protektorátní neuniformovanou policii (vládní kriminální a obecní kriminální policii). Obě tyto složky podléhaly velení německých velitelů. Po roce 1942 byly předepsány následující podmínky pro přijímání nových uchazečů k protektorátní policii:

- německá nebo protektorátní příslušnost,
- průkaz, že nejsou židy ani židovskými míšenci,
- zachovalost a způsobilost (u neplnoletých bylo nutné úředně ověřené svolení zákonného zástupce),
- průkaz o znalosti německého jazyka, u protektorátních příslušníků také znalost českého jazyka,

- duševní a tělesná způsobilost,
- tělesná výška nejméně 1,7 m,
- stáří 18 až 25 let,
- stav svobodný, ovdovělý nebo rozloučený, ale bezdětný a bez alimentálních závazků,
- politická spolehlivost.

Uchazeči, kteří splnili stanovené podmínky, mohli být ustanoveni policejními čekateli, kteří sloužili ve dvouleté zkušební době. Během této doby museli absolvovat dvanáctiměsíční policejní čekatelský kurz zakončený závěrečnými zkouškami. Součástí tohoto kurzu byla služební a tělesná příprava, která měla vzhledem k válečnému stavu vojenský charakter (Macek, Uhlíř, 2001).

Československá republika a Československá socialistická republika, 1945-1989

V roce 1945 se základem nové státoporné činnosti v osvobozeném československém státě stal Košický vládní program, přijatý dne 5. 4. 1945 první československou vládou Národní fronty Čechů a Slováků v Košicích. Byla ustanovena nová organizace vlády a ministerstev, v níž je v čele státní správy vedle jiných ministerstev i MV. Posláním MV jako správního úřadu bylo řízení národních výborů a výkon bezpečnostních úkolů. Tím byly pro začátek určeny hlavní úkoly a náplně práce na úseku bezpečnosti. Dne 17. 4. 1945 schválila vláda hlavní zásady výstavby nového bezpečnostního aparátu. Směr výstavby nového bezpečnostního sboru formuloval ministr vnitra takto:

- četnictvo a policii nerozpouštět, ale očistit a ponechat ve výkonu služby, protože je zatím nemůžeme nahradit novými vycvičenými orgány;
- podchytit ozbrojenou masu občanstva a snažit se urychleně začlenit mladé a vhodné lidi do bezpečnostní služby;
- utvořit zvláštní pohotovostní jednotky jako zálohy pro pohraničí.

Z existujících složek té doby (revoluční oddíly- Revoluční gardy, Národní milice apod., na závodech Závodní milice a policejní a četnický aparát) byli vybíráni příslušníci pro nový Sbor národní bezpečnosti (dále SNB). Nové složky bezpečnosti tvořily:

- pořádková služba, většinou příslušníci bývalého četnictva a policie
- kriminální služba, specializovaní příslušníci, také většinou staří příslušníci

- ZOB II, zcela nová zpravodajská složka
- státní bezpečnost
- pohotovostní pluk 1 NB, zcela nový útvar, v němž většinu tvořili nově přijatí příslušníci

V řízení SNB se v tomto období uplatnila zásada dvojí podřízenosti. Národním výborům v otázkách zaměřených k bezpečnostní službě a velitelům v otázkách odborných, výcviku, správních, kázeňských apod. Nová organizace SNB měla odstranit odlišný vývoj v jednotlivých částech republiky, sjednotit organizaci, řízení a výkon všech složek vnitřní národní bezpečnosti, bylo vytvořeno hlavní velitelství SNB a nová zemská okresní a místní velitelství SNB. Zároveň se vznikem a formováním jednotného Sboru národní bezpečnosti probíhaly v létě 1945 v řadách příslušníků převzatých ze starých složek očistné akce a následné renominace. Do řad příslušníků Sboru byli samozřejmě také zařazováni členové bývalých partyzánských jednotek, československého zahraničního vojska a osoby navrátilí se z koncentračních táborů. V souladu s dohodou stran Národní fronty o zařazování aktivních účastníků odboje do státního aparátu byl s „pomocí“ územních orgánů KSČ proveden v r. 1945 rozsáhlý nábor mladých mužů do SNB. Před příslušnými orgány tak vyvstal úkol nové příslušníky co nejrychleji vycvičit a připravit na výkon služby. K tomuto účelu byla vytvořena celá řada výcvikových středisek a speciálních kurzů. Vzhledem k trvajícimu nedostatku nových příslušníků bylo přistoupeno k „výchově“ a výcviku velitelů i příslušníků bývalých policejních sborů. V rámci nové struktury byl zřízen i širší štáb hlavního a zemského velitelství SNB, v tomto pak I. oddělení- organizační, které odpovídalo mimo jiné i za organizaci SNB, systemizaci služebních míst, zřizování nových škol, kurzů, soustředění a výcvikových středisek, dále pak za tvorbu služebních předpisů, sborových a poučných rozkazů a Masarykův vzdělávací institut. I. oddělení zemského velitelství SNB dále ještě zpracovávalo učební rozvrhy pro výcviková střediska, školy a kurzy a dozor nad nimi, učební programy pro pokračovací výcvik u útvarů, vojenský výcvik a školní střelbu (Kvapilová, 2003).

V poválečné době vlivem zvyšování politického napětí, sílícího vlivu komunistů a formování republiky od demokratického státu ke státu socialistickému, lidové demokratické republice, založené ideologicky na Sovětském svazu, docházelo k poměrně častým reorganizacím a změnám. Od roku 1945 do vzniku novodobé policie se právní normy upravující činnost bezpečnostních složek změnili celkem čtyřikrát. Nově byly do výkonu přijímány i ženy, byla snížena věková hranice z 21 na 18 let, jako podmínka

pro přijetí bylo zavedeno úspěšné zvládnutí psychologického vyšetření, atd. Z dostupných materiálů můžeme konstatovat, že výcviku tělesné výchovy není u SNB věnována potřebná pozornost, tělesná příprava je realizována především formou ranních cvičení u nástupních pohotovostních pluků, branné výchovy a vojenského výcviku a sportovních akcí soutěžního charakteru. Hlavním cílem výcviku byla zejména příprava na úspěšné zvládnutí služebního zákroku. Pro posouzení fyzických dispozic k výkonu služby je dostačující opět pouze konstatování o splnění potřebné tělesné zdatnosti v lékařském vyšetření.

Československá federativní republika a Česká republika, 1989- současnost

Dějinný vývoj organizace a činnosti Sboru národní bezpečnosti byl ukončen revolučními změnami ve státě a společnosti, které započaly 17. listopadu 1989. V polistopadovém období byla v rámci resortu MV ČR provedena řada organizačních změn, které se významně dotkly všech útvarů a služeb. Začaly se psát nové kapitoly policejní historie. 21. června 1991 se Česká národní rada usnesla na zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, na základě kterého se zřizuje ozbrojený bezpečnostní sbor České republiky s názvem Policie České republiky (dále jen PČR). Úkolem PČR je především sloužit veřejnosti, chránit bezpečnost osob a majetek a veřejný pořádek. Citovaný zákon upravoval úkoly, organizaci, řízení, vztahy s ostatními orgány- činnost PČR jako celku. Byla zde ale i nutnost další úpravy a to poměru jednotlivých zaměstnanců a jejich zaměstnavatele, PČR, vzhledem k činnosti, kterou je ze zákona povinna vykonávat. Česká národní rada se tedy dne 19. března 1992 usnesla na zákoně č. 186/ 1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky. Tento zákon upravuje právní vztah mezi fyzickou osobou, zaměstnancem, příslušníkem PČR a PČR jako organizací, zaměstnavatelem. Vztah těchto dvou subjektů má specifickou formu, období pracovního poměru, zvanou služební poměr a je zde řešen v celé své šíři. Zákon řeší mimo jiné i podmínky přijetí, vzniku, změny a podmínky setrvání ve služebním poměru, souhrnně řečeno služební poměr od jeho vzniku až po jeho ukončení. Co se týká tělesné zdatnosti, je v zákoně o služebním poměru velkým přínosem ustanovení § 3, kde je mimo jiné konstatováno, že do služebního poměru může být přijat pouze občan, který je fyzicky, zdravotně a duševně způsobilý pro výkon služby a úspěšně absolvoval přijímací řízení, § 4 pak uvádí, že v přijímacím řízení služební funkcionář zejména ověří, zda občan, který se uchází o přijetí do služebního poměru, splňuje podmínky stanovené v § 3, a shromáždí k tomu potřebné doklady, a že MV stanoví obecně závazným právním předpisem podrobnosti o přijímacím řízení do služebního poměru. Tento obecně závazný právní

předpis popisuje organizaci, provádění a hodnocení testů tělesné zdatnosti. V historickém kontextu je to vůbec poprvé, kdy je problematika tělesné výchovy a především testování tělesné zdatnosti u vnitrostátních bezpečnostních složek detailněji řešena a popsána. V tomto nastaveném trendu je pak i po novelách zmíněných zákonů u policie pokračováno a po zrušení těchto zákonů, nahrazení je novými, lépe vyhovujícími měnící se bezpečnostní situaci i v současnosti. Detailněji se právní úpravou týkající se fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti u policie v současnosti budeme zabývat v následujících kapitolách.

2.3 SLUŽEBNÍ PŘÍPRAVA

Služební příprava a služební tělesná příprava v jejím rámci je u Policie ČR organizována a prováděna na několika úrovních. Pro potřebu této práce vymezíme úroveň dvě. Tou první je Policejní prezidium ČR a jeho součástí ředitelství pro řízení lidských zdrojů, v rámci něhož se služební přípravou zabývá odbor vzdělávání. Odbor vzdělávání stanovuje obsah, rozsah, organizaci, podmínky realizace, řídí, koordinuje, kontroluje a vyhodnocuje provádění služební přípravy, analyzuje a dokumentuje stav a vývoj vycvičenosti policistů a koordinuje odbornou přípravu instruktorů služební přípravy. Druhou úroveň je tzv. školní policejní středisko krajského ředitelství policie, které organizuje, realizuje, vyhodnocuje služební přípravu v rámci působnosti útvaru, ve kterém je zřízena, spolupracuje s odborem vzdělávání při tvorbě obsahu a metodiky služební přípravy, podílejí se na odborné přípravě instruktorů a zpracovávají metodické materiály pro potřeby služební přípravy policistů.

2.3.1 Základní pojmy

Příslušník je fyzická osoba, která vykonává službu v bezpečnostním sboru. Pro potřeby naší práce je příslušníkem osoba, která vykonává službu v ozbrojeném bezpečnostním sboru Policii ČR.

Úkon je jakákoliv činnost, kterou policista vykonává svou pravomoc, tedy jakékoliv své zákonné oprávnění (pravomoc je souhrn oprávnění).

Zárok je podkategorií úkonů spočívající v přímém vynucování splnění právní povinnosti nebo v přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, nejčastěji jde o tzv. bezprostřední zásah.

Služební příprava je příprava určená k soustavnému získávání, udržování a prohlubování odborné způsobilosti potřebné pro výkon služby a zastávaného služebního místa. Součástí služební přípravy je i služební tělesná příprava. Služební příprava je součástí výkonu služby a zúčastňují se jí všichni policisté a každý policista je povinen plnit úkoly stanovené v oblasti služební přípravy. Výsledky dosahované ve služební přípravě jsou součástí služebního hodnocení policisty. Služební příprava má několik cílů rozdělených podle rámců:

- přípravy k použití služební zbraně- střelecké přípravy,
- nácviku používání donucovacích prostředků,
- nácviku taktických dovedností,
- kondiční přípravy,

a podle skupin služební přípravy (viz dále). V rámci kondiční přípravy je u 2. skupiny služební přípravy cílem udržování fyzických předpokladů na úrovni kondiční (nad úroveň průměrné populace) a u 3. skupiny služební přípravy udržování fyzických předpokladů na úrovni rekreační (na úrovni průměrné populace). U 4. skupiny služební přípravy není cíl kondiční přípravy stanoven.

Výkon služby charakterizujeme jako úkony a činnosti realizující oprávnění a povinnosti stanovené právními předpisy upravujícími působnost Policie České republiky, soustředování, vyhodnocování a evidování informací a údajů potřebných pro výkon služby, včetně činnosti v operačních a informačních střediscích, činnost ve vzdělávacích, technických a účelových zařízeních, která pro výkon služby zabezpečují přípravu příslušníků a výzkumné, technické a další podmínky.

Služební místo je zařazení policisty dle systemizace služebních míst, vyjadřuje organizační a právní postavení příslušníka v bezpečnostním sboru. Je charakterizováno zejména systemizovanou služební hodností, stupněm vzdělání, oborem nebo zaměřením vzdělání, dalším odborným požadavkem, základním tarifem, náplní služební činnosti (směrem vykonávané práce a zařazením po linii), rozsahem oprávnění a povinností příslušníka.

Směrem vykonávané práce rozumějme obsah služební činnosti, pro potřeby naší práce je podstatný:

- operativní- policisté zařazení v útvech a organizačních člancích služby kriminální policie a vyšetřování, kteří získávají, šetří a prověřují informace směřující k odhalování trestných činů, zjišťování jejich pachatelů a konají vyšetřování trestných činů za využití operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků,
- výkonný- výkon služby spočívající v přímém výkonu činností stanovených § 2 zákona o policii a jejich bezprostředním řízení, výkon služby spočívající v plnění úkolů podle právních předpisů § 27 zákona č. 273/2008 Sb., výkon

služby spočívající v zajišťování bezpečnosti chráněných objektů, prostorů a osob, výkon služby spočívající v plnění úkolů dohledu a dozoru na úseku zbraní, střeliva a výbušnin, zabezpečení výkonu základních nebo speciálních pyrotechnických úkonů policistou, který je držitelem pyrotechnického oprávnění, výkon potápěčské činnosti bezpečnostního charakteru policistou, který je držitelem oprávnění skupiny A, B nebo C.,

- další činnosti přímo související s operativní a výkonnou službou- technické a správní činnosti přímo související s plněním úkolů policie, činnosti operačních středisek policie a stálé dozorcí služby, výkon činností v krizovém řízení, kurýrní služba, samostatná kontrolní, inspekční a stížnostní činnost přímo související se směry vykonávané práce operativním a výkonným, samostatná analytická a metodická činnost přímo související se směry vykonávané práce operativním a výkonným, řízení a výkon kriminalisticko-technických činností v krajských ředitelstvích, policejní ostraha objektů,
- činnosti na úseku informací a styku s veřejností,
- výpočetní technika a informatika.

Zařazení po linii je stanovené zařazení služebního místa v komplexu všech vykonávaných činností příslušníků Policie České republiky, pro potřeby naší práce je podstatné zařazení po linii místního oddělení, pořádkové služby, obecné kriminality, hospodářské kriminality, dopravní služby, operačního střediska, kriminální služby, kriminalistické techniky a expertíz, železničního oddělení, ostrahy objektů, kynologie, spojení a výpočetní techniky, správní služby, školství, železniční policie, sekretariátu a kanceláře, obrany a bojové přípravy, vnější služby, pořádkového oddělení, propagace a styku s veřejností a personální práce.

Převažující charakter činnosti policisty při plnění služebních úkolů, při jeho stanovení se vychází z činnosti vztahující se ke služebním úkonům a zákrokům, zejména pak z těchto vyplývající míra nebezpečnosti a pravděpodobnost zákroků proti pachatelům trestné činnosti a přestupků, je základním kritériem pro zařazení služebního místa do příslušné skupiny a podskupiny služební přípravy.

Skupiny služební přípravy (skupiny pro posuzování fyzické způsobilosti) jsou čtyři skupiny, do nichž jsou řazena služební místa na základě specifikace vykonávaných policejních činností, jsou odstupňovány od první do čtvrté, zejména podle převažujícího

charakteru vykonávané činnosti a míry nebezpečnosti vyplývající ze služebních zákroků a úkonů a pravděpodobnosti provádění služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti a přestupků. Pro potřeby naší práce jsou podstatné skupiny druhá, třetí a čtvrtá.

Instruktor služební přípravy je příslušník Policie České republiky, který je zařazen na příslušném služebním místě, jehož pedagogická činnost je pevnou součástí jeho pracovní náplně, organizuje a vede výcvik, služební přípravu policistů a k tomu, aby mohl tuto činnost provádět, musí být řádně vyškolen a vycvičen. Pro potřeby naší práce příslušník zařazený na služebním místě instruktora služební přípravy na školním policejním středisku krajského ředitelství policie.

2.3.2 Právní úprava

Činnost a organizace Policie České republiky jako jednotného ozbrojeného bezpečnostního sboru je vymezena ústavními zákony, zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy a interními normativními instrukcemi.

Jedním ze základních je z těchto pramenů práva **Zákon č. 273/2007 Sb., o Policii České republiky.**

§ 2 a § 4 Postavení a činnost policie

Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Úkoly policie vykonávají příslušníci policie a zaměstnanci zařazení v policii. V následujícím textu se budeme zabývat výkonem úkolů policie pouze příslušníky policie.

§ 10 Iniciativa

V ustanovení je uvedeno, že v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie, je policista ve službě povinen provést úkon v rámci své pravomoci nebo přijmout jiné opatření, aby ohrožení nebo porušení odstranil. Policista má povinnost provést úkon v rámci své pravomoci i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty. Pokud to okolnosti dovolují, je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právní

povinnosti nebo k přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, povinen použít slov „Jménem zákona!“ a odpovídající výzvy.

§ 11 Přiměřenost postupu

Policista je povinen:

- dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- dbát, aby jeho rozhodnutím neprovést úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
- postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

Uvedená ustanovení dávají jasnou představu o tom, že pokud se občan rozhodne stát příslušníkem policie, musí být připraven kdykoliv provést určitý nezbytný úkon, resp. zákrok, pro který musí být fyzicky způsobilý a mít pro jeho úspěšné provedení odpovídající tělesnou zdatnost. Pro představu dále uvádíme seznam paragrafů citovaného zákona s jejich stručnými názvy, které řeší plnění úkolů policie a je velká pravděpodobnost, že při nich může dojít k prověření fyzické způsobilosti příslušníků. Jedná se o: *§ 20 Působení policie v rámci integrovaného záchranného systému, při řešení krizových situací a mimořádných událostí a při přípravě na ně, § 21 Poskytování ochrany a součinnosti při provádění exekuce a výkonu, § 25 Připoutání, § 26 Zajištění, § 27 Zajištění cizince, § 28 Policejní cely, § 35 Vydání a odebrání zbraně a prohlídka, § 40 Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek, § 41 Vstup do živnostenské provozovny, § 42 Zastavení a prohlídka dopravního prostředku, § 43 Zákaz vstupu a nezdržování se na určeném místě, § 44 Vykázání, § 48 Zajišťování bezpečnosti chráněných objektů a prostorů, § 50 Krátkodobá ochrana osoby, § 63 Prokázání totožnosti, §65 Ziskávání osobních údajů pro účely budoucí identifikace.*

Z hlediska tělesné zdatnosti jsou dále velmi významná ustanovení *§ 51 až § 59 Použití donucovacích prostředků a zbraně*, která přímo souvisí s tělesnou zdatností policisty, který tato oprávnění využívá. Donucovacími prostředky dle ustanovení *§ 52* jsou hmaty, chvaty, údery a kopy, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek a jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně, zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,

vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, vytlačování koněm, služební pes, vodní stříkač, zásahová výbuška, úder střelnou zbraní, hrozba namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel, pouta, prostředek k zamezení prostorové orientace.

Dále je třeba upozornit, že v nemálo ustanoveních řešících plnění úkolů policie je užitá věta: „Nelze-li účelu dosáhnout pro odpor osoby, je policista oprávněn tento odpor překonat.“ Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že úspěšné plnění úkolů policie, realizované zejména výkony jednotlivých příslušníků policie, v sobě zahrnuje i nutnost být neustále fyzicky způsobilý, neboli tělesně zdatný.

Druhým ze základních pramenů práva je **Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, který vstoupil v platnost po řadě diskuzí a komplikací 1. 1. 2007. Tento zákon upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu, jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby. V následujícím textu jsou uvedena všechna ustanovení zákona o služebním poměru, která tělesnou zdatnost, resp. fyzickou způsobilost k výkonu služby řeší:

§ 13 Předpoklady k přijetí do služebního poměru

Do služebního poměru může být přijat státní občan České republiky, který je zdravotně, osobnostně a fyzicky způsobilý k výkonu služby.

§ 15 Zdravotní, osobnostní a fyzická způsobilost

Za fyzicky způsobilého se považuje občan, který vyhovuje požadavkům na tělesnou zdatnost, jež stanoví ředitel bezpečnostního sboru služebním předpisem pro výkon služebního místa, na které má být ustanoven. Náklady spojené se zjišťováním zdravotní, osobnostní a fyzické způsobilosti občana hradí bezpečnostní sbor.

§ 25 Převedení na jiné služební místo ve stejné služební hodnosti

Příslušník je odvolán z dosavadního služebního místa, jestliže pozbyl zdravotní, fyzickou nebo osobnostní způsobilost požadovanou pro toto místo.

§ 32 Záloha pro přechodně nezařazené

Do zálohy pro přechodně nezařazené se zařadí příslušník ve služebním poměru na dobu neurčitou, který pozbyl zdravotní, fyzickou nebo osobnostní způsobilost požadovanou pro dosavadní služební místo, a nelze jej ustanovit na jiné služební místo.

§ 42 Propuštění

Příslušník musí být propuštěn, jestliže mu bylo odňato osvědčení o tělesné zdatnosti nebo o odborné způsobilosti.

§ 45 Základní povinnosti příslušníka

Příslušník je povinen prohlubovat svoji odbornost a udržovat svoji fyzickou zdatnost potřebnou pro zastávané služební místo a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem. Vedoucí příslušník je též povinen:

- hodnotit výkon služby podřízených příslušníků,
- zabezpečovat, aby příslušníci byli pro výkon služby náležitě vyškoleni a vycvičeni.

§ 77 Povinnosti v oblasti péče o příslušníky

Bezpečnostní sbor je povinen vytvářet podmínky pro řádný a pokud možno bezpečný výkon služby. Za tím účelem zajišťuje pro příslušníky zejména:

- podmínky pro jejich soustavné vzdělávání a zdokonalování odborné způsobilosti, pro získávání a zdokonalování znalostí, dovedností a návyků potřebných pro výkon služby a pro získávání a udržování fyzické kondice,
- pomůcky, prostředky a zařízení potřebné k výkonu služby, případně pro zajištění bezpečnosti a ochrany života a zdraví příslušníků i v době mimo službu a k zajištění připravenosti příslušníků k výkonu služby.

§ 79 Zdravotní, osobní a fyzická způsobilost příslušníka

Za fyzicky způsobilého se považuje příslušník, který vyhovuje požadavkům na tělesnou zdatnost stanoveným ředitelem bezpečnostního sboru pro výkon služby na služebním místě, na které má být příslušník ustanoven. Náklady spojené se zjišťováním zdravotní, osobnostní a fyzické způsobilosti příslušníka hradí bezpečnostní sbor.

§ 92 Práva a povinnosti příslušníka

Příslušník je povinen podrobit se na výzvu služebního funkcionáře testům fyzické způsobilosti k výkonu služby; vyžaduje-li to důležitý zájem služby, též vyšetření na polygrafu.

Dalšími normami, které upravují činnost a organizaci policie jsou organizační akty zvané interní normativní instrukce. Interní normativní instrukce jsou realizovány v nejrůznější podobě- nařízení, závazný pokyn, rozkaz, atd. Závazné pokyny policejního prezidenta upravující služební přípravu, služební tělesnou přípravu v jejím rámci, jsou zpravidla zpracovávány odborem vzdělávání ředitelství pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidia České republiky (dále jen odbor vzdělávání) a jsou zpravidla

vydávány a platné na 1 výcvikový rok. Tento systém, kdy důkladným vyhodnocením bezpečnostní situace a situace v policii za rok uplynulý a aplikace metod pro odstranění zjištěných nedostatků v předpise na rok následující, by měl zajistit takovou úroveň a aktuálnost koncepce služební přípravy, aby v krátkodobém, ale i dlouhodobém horizontu nedocházelo ke snižování, ale spíše ke zvyšování, odborné způsobilosti příslušníků pro výkon služby a zastávaného služebního místa. V minulosti byly těmito předpisy např. na rok 2008- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209 ze dne 28. prosince 2007, Závazný pokyn policejního prezidenta č. 188 ze dne 17. prosince 2007, na rok 2007- Závazný pokyn policejního prezidenta č. 164 ze dne 29. prosince 2006, Závazný pokyn policejního prezidenta č. 153 ze dne 4. prosince 2006 atd. Pro důkladnou analýzu v praktické části této práce jsou nejvýznamnějšími platnými interními normativními instrukcemi dále uvedené závazné pokyny, z tohoto důvodu jejich znění uvádím v následující podobě.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 19. ledna 2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky, který konkretizuje organizaci a provádění služební přípravy danou zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v ustanovení § 45.

Čl. 1 Úvodní ustanovení

Služební příprava je příprava určená k soustavnému získávání, udržování a prohlubování odborné způsobilosti potřebné pro výkon služby a zastávaného služebního místa. Je rozlišována obsahově podle rozsahu oprávnění a povinností policisty obecně, či vyplývajících z konkrétních služebních činností, podle profilových činností jednotlivých služeb a nebo podle forem a metod realizace (výcvik, kurz, školení, stáže, atd.). Druhy služební přípravy jsou všeobecná služební příprava, služební tělesná, střelecká a taktická příprava, která je zaměřena na získání a rozvíjení znalostí, praktických dovedností a pohybových schopností potřebných pro výkon služby, služební příprava ve vztahu ke služebnímu místu nebo k případům a služební příprava- integrovaný výcvik. Služební příprava je součástí výkonu služby a zúčastňují se jí všichni policisté. Každý policista je povinen plnit úkoly stanovené v oblasti služební přípravy.

Čl. 2 Cíl a obsah služební přípravy

Cílem služební přípravy je osvojení, udržení a prohloubení základních znalostí, schopností a praktických dovedností potřebných pro kvalitní a bezpečný výkon služby. Konkrétní obsah služební přípravy stanovuje ředitel útvaru policie interním aktem řízení

v souladu s cíly služební přípravy a s přihlédnutím k charakteru úkolů plněných policisty zařazenými na útvaru policie, jako podklad mu slouží stanovený rámcový obsah podle jednotlivých oblastí, který je uveden v příloze č. 1. Součástí služební přípravy jsou i prověrky (příloha č. 2), které odpovídají cílům služební přípravy.

Čl. 3 Personální zabezpečení služební přípravy

Odborné vedení služební přípravy u policistů zařazených v útvarech policie zajišťuje instruktor; instruktor musí splňovat požadavek odborné způsobilosti stanovený policejním prezidentem.

Čl. 4 Organizace služební přípravy

Služební tělesná, střelecká a taktická příprava obsahuje:

- výcvik profesní manipulace a použití zbraně (dále jen „střelecká příprava“),
- výcvik v používání donucovacích prostředků,
- taktickou přípravu,
- kondiční přípravu,
- další druhy služební přípravy podle potřeb jednotlivých útvarů policie.

Pro potřeby služební přípravy jsou policisté zařazeni na základě specifikace policejních činností, základním kritériem je převažující charakter činnosti policisty při plnění služebních úkolů, do jednotlivých skupin služební přípravy (příloha č. 3). Konkrétní zařazení policistů do skupin služební přípravy stanoví ředitel útvaru policie v souladu se zařazením dle specifikace policejních činností interním aktem řízení. Služební přípravu organizují instruktoři podle místních podmínek do společných výcvikových celků tak, aby bylo v maximální míře využito času a prostředků určených pro tento výcvik. Při plánování poměru jednotlivých složek služební přípravy vycházejí zejména ze stavu úrovně vycvičenosti policistů.

Čl. 5 Odpovědnost za provádění služební přípravy a její výsledky

Odpovědnost za organizaci, provádění, kontrolu a hodnocení služební přípravy- má ředitel útvaru policie, který je povinen:

- vydat rozkaz ke služební přípravě na výcvikový rok,
- zabezpečit zpracování prováděcího plánu a jeho provádění, vedení dokumentace ke služební přípravě, zejména o výsledcích proverek, vedení služební přípravy instruktory, kontrolovat a průběžně vyhodnocovat provádění služební přípravy a přijímat odpovídající opatření.

Čl. 6 Plánování služební přípravy

Rozkaz ke služební přípravě a prováděcí plán uvedené v čl. 5 odst. 2 se zpracovávají v souladu s tímto závazným pokynem a s pokyny vedoucího odboru vzdělávání na příslušný výcvikový rok.

Čl. 7 Základní úkoly v oblasti služební přípravy

Odbor vzdělávání v rámci své působnosti zejména:

- stanovuje obsah, rozsah, organizaci a podmínky realizace služební přípravy,
- řídí, koordinuje, kontroluje a vyhodnocuje provádění služební přípravy,
- analyzuje a dokumentuje stav a vývoj vycvičenosti policistů,
- koordinuje odbornou přípravu instruktorů,
- organizuje a realizuje služební přípravu policistů zařazených v organizačních článcích policejního prezidia.

Školní policejní střediska v oblasti služební přípravy zejména:

- organizují, realizují a vyhodnocují služební přípravu v rámci působnosti útvaru policie, ve kterém jsou zřízena,
- spolupracují s odborem vzdělávání při tvorbě obsahu a metodiky služební přípravy,
- podílejí se na odborné přípravě instruktorů,
- zpracovávají metodické materiály pro potřeby služební přípravy policistů.

Čl. 8 Podmínky realizace služební přípravy ve skupinách služební přípravy

Pro jednotlivé skupiny služební přípravy je stanoven povinný nebo doporučený počet výcvikových dnů (časová dotace výcviku pro pracovní den s dobou služby 7,5 hodiny) a minimální počty jednotlivých zaměstnání. Stanovená časová dotace pro výcvik se dělí na:

- čistý výcvikový čas (zpravidla polovina celkové dotace),
- čas na zajištění výcviku (např. evidence, rozcvička, vyhodnocení, diskuse, přesuny, příprava, přestávka, kondiční příprava).

Policisté zařazení ve skupině 2 provádějí služební přípravu střeleckou, výcvik v používání donucovacích prostředků, taktickou přípravu, kondiční přípravu v optimálním rozsahu 16 pracovních dnů, resp. 120 hodin. Návuk používání donucovacích prostředků a návuk základních taktických dovedností provádějí minimálně 8x za rok. Kondiční

přípravu mohou provádět v rámci časové dotace pro zajištění výcviku. Tam, kde to podmínky umožňují, se policisté účastní integrovaného výcviku. Policisté zařazení ve skupině 3 provádějí pouze služební přípravu střeleckou a taktickou v optimálním rozsahu 8 pracovních dnů, resp. 60 hodin. Nácvik taktických dovedností a profesní manipulace se zbraní provádějí minimálně 4x za rok. Policisté zařazení ve skupině 4 provádějí pouze služební přípravu střeleckou a taktickou v optimálním rozsahu 4 pracovních dnů, resp. 30 hodin. Nácvik taktických dovedností a profesní manipulace se zbraní provádějí minimálně 2x za rok.

Čl. 12 Organizace a řízení prověrek

Prověrky jsou součástí služební přípravy. Obsah prověrek a kritéria pro jejich vyhodnocení jsou pro jednotlivé skupiny služební přípravy uvedeny v příloze č. 2. Ředitel útvaru policie může interním aktem řízení pro některá služební místa stanovit přísnější kritéria nebo obsah prověrek rozšířit. Prověrky instruktorů organizuje a vyhodnocuje odbor vzdělávání; obsah prověrek a způsob hodnocení stanoví vedoucí odboru vzdělávání interním aktem řízení. Dosažené výsledky prověrek v rozsahu a formě stanovené vedoucím odboru vzdělávání zašlou školní policejní střediska na odbor vzdělávání.

Čl. 14 Hodnocení služební přípravy

Výsledky dosahované ve služební přípravě jsou součástí služebního hodnocení policisty

Čl. 16 Zvláštní ustanovení

V případě potřeby realizace širšího obsahu služební přípravy policistů, daného charakterem služebních činností vykonávaných policistou, je ředitel útvaru policie oprávněn rozšířit služební přípravu, včetně prověrek bez přeřazení policisty do jiné skupiny služební přípravy.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 40 ze dne 31. března 2009, kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tento závazný pokyn taktéž, jak již z názvu vyplývá, blíže konkretizuje poměry vycházející ze služebního poměru. Tělesnou přípravou se zde zabývá ve smyslu posuzování fyzické způsobilosti občanů ucházejících se o přijetí do služebního poměru policisty, tzv. uchazečů a dále i policistů, kteří již jsou ve služebním poměru příslušníka bezpečnostních sborů, ale chtějí být ustanoveni na jiné služební místo než, na kterém ustanoveni jsou, např. z důvodu kariérního postupu, změny místa působnosti atd..

Čl. 3 Požadavky na tělesnou zdatnost uchazečů o přijetí do služebního poměru policisty a policistů pro výkon služby na služebním místě, na které mají být ustanoveni

Cílem posuzování fyzické způsobilosti uchazečů o přijetí do služebního poměru policisty a policistů pro výkon služby na služebním místě, na které mají být ustanoveni je zjistit, zda úroveň rozvoje pohybových schopností a dovedností uchazeče či policisty je dostatečná pro výkon služby na služebním místě, na které má být uchazeč nebo policista ustanoven. Posuzování fyzické způsobilosti je organizováno formou testů tělesné zdatnosti.

Čl. 4

Pro účely posuzování fyzické způsobilosti jsou služební místa rozdělena do skupin, rozdělení služebních míst do skupin je uvedeno v příloze č. 3. V případě potřeby jsou skupiny rozděleny na podskupiny, které obsahují služební místa s výčtem jiných či další specifických požadavků na tělesnou zdatnost odpovídající charakteru činnosti na tomto služebním místě. Obsah, popis a bodové hodnocení testů a kritéria hodnocení pro splnění testů jsou uvedeny v příloze č. 4. Zařazení konkrétního služebního místa do skupiny a podskupiny schvaluje policejní prezident v příslušné systemizaci služebních míst.

Čl. 5

Pro organizaci, vedení a vyhodnocení testů jmenuje příslušný služební funkcionář nejméně tříčlennou komisi a určí vedoucího komise, který odpovídá za objektivnost hodnocení testů. Nejméně jedním členem komise je instruktor služební přípravy nebo policista pověřený vedením služební přípravy. Tento člen komise řídí průběh jednotlivých disciplín testů, odpovídá za správnost techniky jejich provádění a správnost bodového hodnocení dosažených výsledků. Nejméně jedním členem komise pro posuzování fyzické způsobilosti uchazečů je zaměstnanec policie zařazený na příslušném personálním pracovišti, který sestavuje jmenný seznam uchazečů. Testy se provádějí v odpovídajícím sportovním oblečení a obuvi.

Čl. 6

Uchazeči nebo policistovi, který splnil testy, je vystaveno osvědčení o fyzické způsobilosti, které obsahuje označení skupiny pro posuzování fyzické způsobilosti, pro kterou je vydáno. Originál osvědčení se zakládá do osobního spisu, kopii obdrží uchazeč nebo policista. Doba platnosti osvědčení je u 2. skupiny 3 roky, u 3. skupiny 4 roky, u 4. skupiny 5 roků ode dne splnění testů. Policista testy neprovádí, pokud má být ustanoven na služební místo, pro které jsou stanoveny požadavky na fyzickou způsobilost stejné nebo nižší, než na služební místo předchozí, a pro toto předchozí služební místo má platné osvědčení. Nesplní-li uchazeč nebo policista podmínky fyzické způsobilosti, může

testy opakovat. Počet opakování testů není omezen; opakují se v plném rozsahu.

2.4 CHARAKTERISTIKA A STRUKTURA ZÁKROKU

Úkon ve smyslu § 10 zákona č. 273/2008 Sb. je jakákoliv činnost, kterou policista vykonává svou pravomoc, tedy jakékoliv své zákonné oprávnění. Tzn. úkon lze učinit pouze v rámci plnění úkolů, tedy působnosti policie. Úkonem, tedy výkonem pravomoci, jsou většinou tzv. faktické pokyny a bezprostřední zásahy, jak je zná obecná teorie správního práva, není však vyloučeno, že jím bude podle situace i správní rozhodnutí. Policistova povinnost provést úkon se ve službě zakládá okamžikem vzniku ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie. Cílem provedení úkonu je odstranění ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti. V době mimo službu je policistova povinnost provést úkon k odstranění ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti užší. Je dána pouze v případě, kdy je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob nebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty (§ 10 zákona č. 273/2008 Sb.). Výjimky z povinnosti provést úkon jsou v zákoně vyjmenovány pouze demonstrativně. Policista musí i v případě, kdy vykonává některou z činností, která spadá do výjimky vždy zvažovat, zda přerušení nebo nedokončení činnosti nebude mít závažnější následky, než nesplnění povinnosti provést jiný úkon.

Zákrok je podkategorií úkonů. Zákrokem je míněna forma úkonu spočívající v přímém vynucování splnění právní povinnosti nebo v přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití (§ 10 zákona č. 273/2008 Sb.). Zákrok nemá povahu výkonu rozhodnutí ve smyslu správního řádu. Nejčastěji jde o tzv. bezprostřední zásah. Tato forma úkonu je zákonem svěřena pouze policistovi. Zjednodušeně lze zobecnit, že úkon je veškeré konání, kterým projevují svoji pravomoc navenek (zpravidla tedy faktický pokyn něco konat nebo nekonat), zákrok je úkon vynucovaný silou nebo hrozbou síly.

Úkon, resp. zákrok je tedy činnost policisty při plnění úkolů policie. Činnost obecně chápeme jako proces, v němž se uskutečňuje interakce mezi jedincem a okolním prostředím. Z hlediska tělesné výchovy a sportu úkon, resp. zákrok, můžeme chápat jako výkon převážně motorické činnosti policisty při plnění úkolů policie. Tato motorická činnost se skládá z jednodušších nebo složitějších elementů (pohybů, aktů, operací), které jsou většinou připraveny, ale současně jedinec reaguje na vývoj situace, změnu podmínek apod.. Motorická činnost tedy neznamená pouhý sled elementů, vychází

z uvědomělého vztahu ke skutečnosti, který se projevuje v pohybovém jednání. Schematické znázornění pohybového jednání je vyobrazeno na schématu 1.

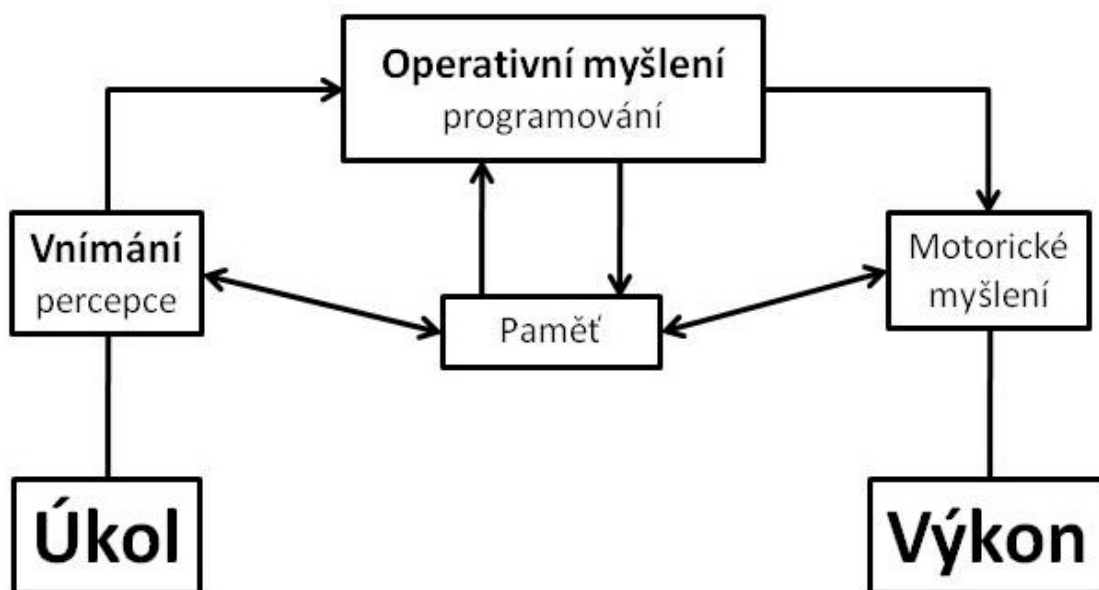

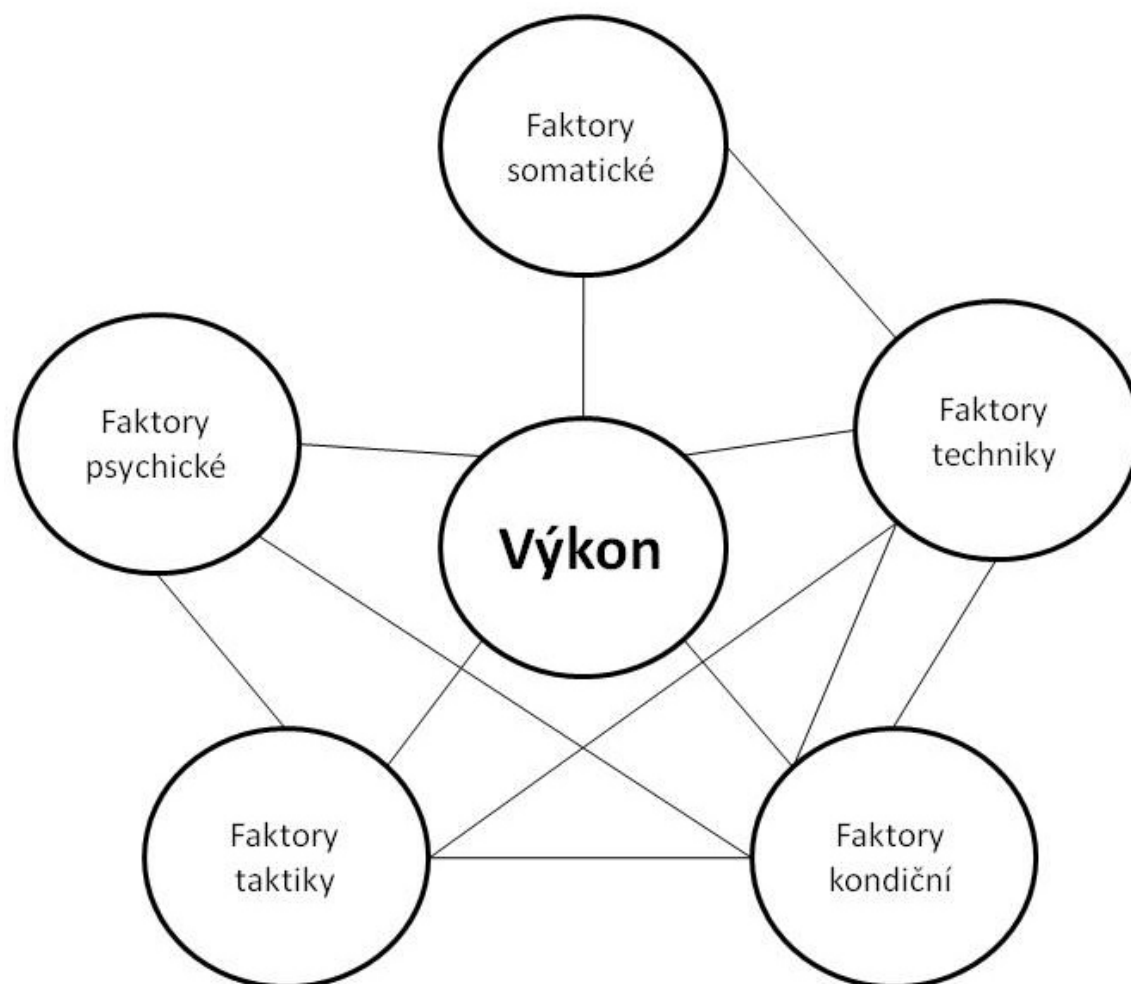
Schéma 1 - Schéma pohybového jednání (Dovalil a kol., 2002)

Při pohybovém jednání zajišťují vnímání smyslové orgány (analyzátor zrakový, sluchový, vestibulární, hmatový a pohybový). Jejich prostřednictvím se přenášejí informace o vnějším prostředí i vnitřním stavu organismu do mozkových sensorických center. Tyto informace se účelově zpracovávají a obraz v mozku vytváří její představu. Jako důležitý usměrňující a dynamizující činitel do této fáze vstupuje motivace- vnitřní i vnější pohnutky jednání. Směr jednání určují rovněž řešené úkoly. Mohou být jednoduché i složité, uzavřené i otevřené. Typologicky je vymezují hlavně podmínky řešení a ty mohou být:

- standardní a neměnné,
- situační proměnlivé (střední míra variability),
- neustále se měnící, z nichž vychází velmi variabilní řešení.

Uplatňuje se i předvídání budoucího řešení- anticipace, zkušenostmi jedince anticipace roste. Výběr optimálního řešení pohybového jednání se uskutečňuje složitými psychickými procesy, označovanými jako programování. Jejich obsahem jsou procesy činnostního myšlení. Rovněž emoce mají v těchto procesech aktivační význam. Podstatnou roli hraje také paměť, zvláště motorická. V ní se aktivně a dynamicky zpracovávají, uchovávají a znovu vybavují informace o faktech, dějích, procesech, prožitcích,

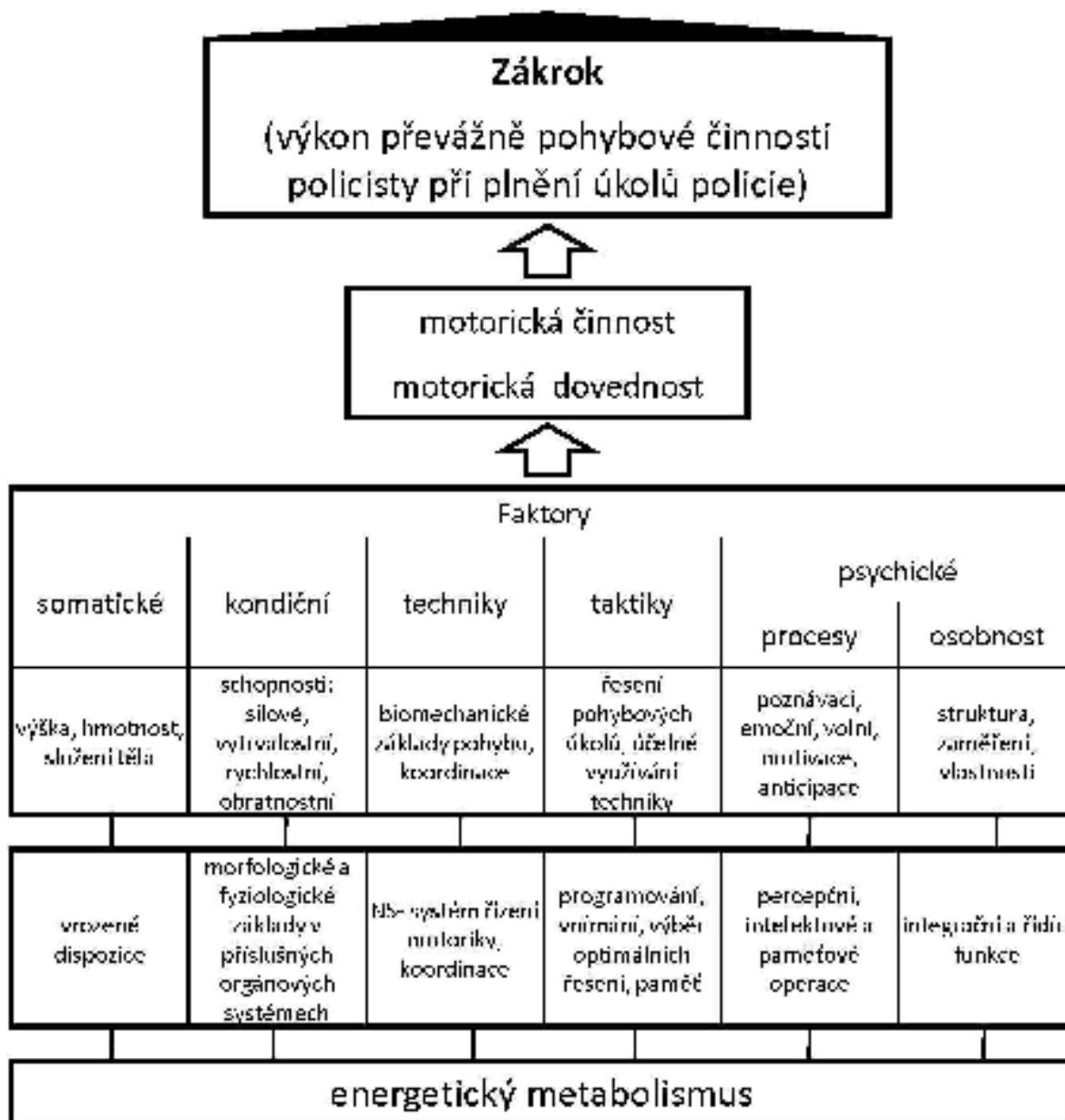
ale i o složitějších vzorcích jednání a chování. Realizace řešení úkolu je záležitostí hybného systému (především kosterního svalstva) řízeného mechanismy nervového systému. V rovině neurofyzilogické jde o naučené a zpevněné struktury vybraného pohybového programu- motorické dovednosti. Přitom jde o komplexní projev, v němž se uplatňuje propojení psychických procesů s funkcemi různých systémů organismu a energetickým zajištěním výkonu. Systémový přístup umožňuje interpretovat výkon jako vymezený systém prvků, který má určitou strukturu, tj. zákonité uspořádání a propojení sítí vzájemných vztahů. Tyto prvky, neboli faktory, chápeme jako relativně samostatné součásti výkonů, vycházející ze somatických, kondičních, technických, taktických a psychických základů výkonů. Jejich společným podstatným znakem je to, že jsou ovlivnitelné zatěžováním.

Obrázek 2 - Struktura výkonu (Dovalil a kol., 2002)

Přes dílčí individuální odlišnost výkonů motorické činnosti je možné a dokonce žádoucí vytvářet určitý obecný model, který zjednodušeně, ale přehledně poskytne

podrobnější obraz obsahu výkonu. Model hlouběji definuje soubor potencionálních faktorů výkonu a naznačuje souvislosti, které zůstávají ukryty za vnější pozorovatelnou stránkou motorických činností. Hypotetický model převážně motorické činnosti policisty při plnění úkolů policie, tedy zákroku, znázorňuje obrázek 3.

Obrázek 3 - Hypotetický model zákroku

V množině proměnných, které zákrok ovlivňují, lze rozlišit:

- faktory somatické,
- faktory kondiční,
- faktory techniky,

- faktory taktiky,
- faktory psychické.

2.4.1 Faktory somatické

Somatické faktory zahrnují konstituční znaky jedince vztahující se k příslušnému výkonu, jsou relativně stálé a ve značné míře geneticky podmíněné. Týkají se podpůrného systému, tj. kostry a svalstva, vazů a šlach, a z velké části vytvářejí biomechanické podmínky konkrétních motorických činností. Podílejí se i na využití energetického potenciálu pro výkon. Diferencují výchozí předpoklady pro různé typy výkonů. K hlavním somatickým faktorům patří:

- výška a hmotnost těla
- složení těla (aktivní tělesná hmota, zastoupení svalových vláken, pasivní tělesná hmota, tuk)
- tělesný typ (zjišťování tzv. somatotypů)

Z hlediska plnění úkolů policie a služební tělesné přípravy jsou v současnosti somatické faktory pouze orientačními ukazateli pro posouzení uchazečů o přijetí do služebního poměru příslušníka. Po přijetí do služebního poměru jsou ve velmi omezené míře předmětem lékařského posuzování při preventivních prohlídkách pro schopnost dalšího výkonu služby.

2.4.2 Faktory kondiční

Kondiční faktory, tj. soubor motorických schopností, tvoří obsah vlastního výkonu, lze identifikovat projevy síly, vytrvalosti, rychlosti aj. Jejich poměr se podle pohybových úkolů liší. Předpokládá se, že jde o projevy motorických schopností člověka, o nichž vypovídají charakteristiky pohybů (např. jejich trvání, rychlost, překonávaný odpor, složitost pohybu, přesnost provedení apod.). Zde se již kondičními faktory nebudeme detailněji zabývat, neboť problematika motorických schopností byla podrobně rozebrána v kapitole 2.1.2.

Význam kondičních faktorů při plnění úkolů policie je nepochybný a vyplývá již ze samotné definice zákroku, který je formou úkonu spočívajícího v přímém vynucování splnění právní povinnosti nebo v přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, přičemž silou zde není myšlena pouze jedna z motorických schopností,

ale jakýkoli zákonný prostředek užitý (nejčastěji pravděpodobně donucovací prostředky dle § 52 zákona č. 273/2008 Sb.) k dosažení účelu sledovaného zákrokem.

2.4.3 Faktory techniky

V každém výkonu je řešen konkrétní pohybový úkol, může to být úkol jednoduchý, jehož řešení je standardní, nebo úkol složitější, který je řešen variabilním způsobem. Technikou se rozumí účelný způsob řešení pohybového úkolu, který je v souladu s možnostmi jedince, s biomechanickými zákonitostmi pohybu a uskutečňuje se na základě neurofyziologických mechanismů řízení pohybu. Využívají se přitom i další předpoklady jedince, především kondiční, somatické i psychické. Technika se dlouhodobě podílí na vzestupu výkonnosti. Vývoj techniky byl dlouho určován praktickou zkušeností, teprve pozdější vědecké přístupy umožnily vytvořit teoretické základy techniky. Technika se rozvíjí v rámci jednotlivých specializací a současný stav poznatků dosahuje v řadě směrů tělovýchovné a sportovní praxe uspokojivé úrovně. Podobně se zdokonaluje osvojování úspěšného provedení, které se může opřít o znalost motorického učení, jenž je teoretickým základem technické přípravy. Technika je především záležitostí řízení motoriky. Cílem je dosažení dokonalé efektivní organizace motorické činnosti, tj. takového uspořádání pohybu v prostoru a čase, které vede k úspěšnému řešení požadovaného pohybového úkolu. Nejširším základem, na němž technika staví a z něhož vyrůstá, jsou motorické schopnosti jako obecné předpoklady lidské motoriky. Jednotlivé schopnosti – silové, rychlostní, vytrvalostní atd. – nejsou využívány izolovaně, ale ve vzájemné součinnosti a vytvářejí rozmanité komplexy, podíl schopností na technice a při jejím formování je různý. Prostřednictvím motorických schopností se v motorických dovednostech uplatňují různé funkce vnitřních orgánů, včetně energetického krytí. Mimořádnou roli zde sehrává schopnost koordinace, která se považuje za organizátora ostatních motorických schopností v rámci daných motorických dovedností. Koordinační schopnosti významně usnadňují vytváření prostorových časových a dynamických charakteristik pohybových struktur, mají také značný vliv na kinestezi, která ovlivňuje nejen kvantitativní stránku vnější techniky, ale současně také kvalitu provedení, přesnost, plynulost, rytmičnost, přizpůsobivost atd. Techniku můžeme rozlišovat na vnější a vnitřní.

Vnější technika se projevuje jako organizovaný sled pohybů a operací sdružených v pohybovou činnost, zaměřenou k danému cíli. Obvykle se vyjadřuje kinematickými

parametry pohybu těla a jeho částí v prostoru a čase (směr, dráha pohybu, jeho rychlost, zrychlení apod.). Tyto biomechanické charakteristiky jsou vizuálně pozorovatelné a většinou prakticky měřitelné. Vyjadřují nejen kvantitativní hledisko techniky, ale podílejí se i na kvalitativních znacích pohybového projevu, jeho přesnosti, plynulosti, stálosti, rytmu.

Vnitřní techniku tvoří neurofyziologické základy pohybové činnosti. Mají podobu zpevněných a stabilizovaných pohybových vzorců a programů a jim odpovídajících koordinovaných systémů kontrakcí a relaxací svalových skupin. Informace o nich zprostředkovává biomechanika a neurofyziologie.

Technika je součástí zatěžování, zpočátku jde o osvojování a zdokonalování základů, dále o procesy diferenciací, integrace a stabilizace.

2.4.4 Faktory taktické

Taktiku můžeme z hlediska výkonu motorické činnosti definovat jako způsob řešení širších a dílčích úkolů. Spočívá ve výběru optimálních řešení. Ten však bezprostředně souvisí s technickými aspekty a proto realizace taktických záměrů je možná jedině prostřednictvím techniky. Jádrem taktických dovedností tvoří procesy myšlení. Jeho předpokladem jsou určité soubory vědomostí, které má jedinec k dispozici v paměti a dále pak i určité intelektové schopnosti, a to jak obecné, tak specifické (vztahující se k plnění konkrétního úkolu). K okruhu nezbytných poznatků patří základní znalosti, dovednosti, návyky a postoje potřebné pro výkon služby, zejména pro situace ohrožující život a zdraví při zákroku proti pachatelům trestné činnosti a přestupků, k volbě optimálního postupu k dosažení stanoveného cíle zákroku, včetně možnosti využití vhodných donucovacích prostředků. Do okruhu intelektových schopností patří především schopnost koordinovat vlastní jednání, různé formy jednoduchých a složitých reakcí, pohotová orientace ve složitých situacích, rychlé rozhodování a jiné. Patří sem také schopnosti vyššího řádu, např. hodnocení a aplikace vlastních i cizích zkušeností, schopnost kombinovat a tvořit, využívat nejrůznějších forem anticipace. Zmíněné předpoklady umožňují taktické myšlení, které je členěno na vnímání a výběr optimálního řešení úkolu.

Vnímání zajišťuje interakci s vnějším prostředím prostřednictvím smyslových orgánů (systém analyzátorů- zrak, pohybový analyzátor aj.). Směr vnímání je určován především podmínkami řešených situací, ale také vnitřním stavem organismu jedince.

Výběr optimálního řešení vnímaných situací probíhá v procesech myšlení, které jsou nejvýznamnějšími a nejsložitějšími fázemi pohybového jednání. Důležitou roli

v taktickém myšlení sehrává paměť, uchovávající velké množství informací, zejména paměť motorická. Ta je aktivní zásobárnou nejen konkrétních faktů (obrazů, věcí, poznatků), ale i vyšších úrovní (postupů, časových posloupností) a jejich významů. Paměť se stále rozvíjí, doplňuje a zkvalitňuje a je činitelem dynamizujícím myšlenkové procesy. Bohatý systém zpětných vazeb umožňuje uplatnění mechanismů asociací, které ve vývoji taktického myšlení umožňují uplatnit i další zdroje tvůrčího přístupu jako např. anticipaci, intuici a jiné. Velký vliv na průběh těchto procesů má také osobnostní profil jedince.

Procesy taktického myšlení se postupně formují v konkrétní představy o vhodném řešení dané situace, ty se pak fixují, zpevňují a navzájem propojují ve složitější struktury. Současně s jejich formováním dochází k úzké součinnosti s příslušnými technickými dovednostmi a také s fyziologickými funkcemi příslušných vnitřních orgánů a s energetickými zdroji.

K úspěšnému plnění úkolů policie jsou taktické dovednosti nezbytné. Původní definice taktiky je shodná, pouze je vymezena na řešení úkolů při výkonu služby. Obsahem situací, kdy je policejní taktika nejčastěji užívána mohou být především:

- kontrola a zjišťování totožnosti,
- přístup k nebezpečným místům,
- využití momentu překvapení,
- význam krytí a skrývání,
- zajištění pachatele,
- konfrontace,
- prohlídky.

2.4.5 Faktory psychické

U všech typů výkonů mají zásadní význam faktory psychické. Vyplývá to z mimořádné náročnosti situací při plnění úkolů policie na psychiku člověka. V nejširším smyslu výkon závisí na centrálních schopnostech, lokálních schopnostech, instrumentálních strukturách a neintelektuálních faktorech. V užším psychologickém pohledu se výkon považuje za závislý na schopnostech a motivaci. Schopnosti jsou obvykle členěny na sensorické, motorické a intelektuální. Schopnosti sensorické založené na smyslech člověka nezanedbatelným způsobem ovlivňují výkon. Proto kinestezie, pozornost, analýza, porozumění, pochopení jsou předpoklady výkonu a musejí být i předmětem zatěžování. Intelektuální schopnosti ovlivňují výkon člověka ve všech

oblastech jeho činnosti. V tělesné výchově a sportu uvažujeme o motorické inteligenci, která představuje trs schopností s těžištěm v motorické docilitě. Motivace se vysvětluje jako podněcující příčina chování. Rozhoduje o vzniku, směru a intenzitě jednání člověka, má tedy i význam energetizující, rozhoduje o dynamice chování člověka. Zatímco schopnosti jsme schopni klasifikovat a do jisté míry také diagnostikovat, motivace zůstává obtížně analyzovatelným komplexem, jehož prostřednictvím vstupují do výkonu další složité proměnné psychického stavu, např. potřeby a emoce a v neposlední míře i strukturální proměnné osobnostní, např. vůle.

2.5 PŘÍSLUŠNÍK KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE

Jak již bylo uvedeno, Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Policie je podřízena ministerstvu a ministerstvo vytváří podmínky pro plnění úkolů policie (§ 5 zákona č. 273/2008 Sb.). Policii tvoří útvary, jimiž jsou Policejní prezidium České republiky v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství (§ 6 zákona č. 273/2008 Sb.). Krajské ředitelství je organizační složkou státu. V čele krajského ředitelství je krajský ředitel, který je také vedoucím organizační složky státu. Útvary policie zřízené v rámci jeho působnosti jsou vnitřními organizačními jednotkami krajského ředitelství. V policii se zřizuje 14 krajských ředitelství. Územní obvod krajského ředitelství je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku (§ 8 zákona č. 273/2008 Sb.).

Úkolem příslušníka Policie České republiky je především chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti, prosazovat zákonnost, chránit práva a svobody osob, preventivně působit proti trestné a jiné protiprávní činnosti a potírat ji, usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti. Podle zákona o Policii České republiky, se jedná zejména o úkoly v oblasti ochrany života, zdraví a majetku, odhalování a prevence trestných činů, zajišťování veřejného pořádku, boj proti terorismu a organizovanému zločinu, ale i dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Úkoly příslušníka krajského ředitelství policie jsou vymezeny působností krajského ředitelství policie, které řídí činnost policie ve svém územním obvodu.

2.5.1 Organizace a struktura krajského ředitelství policie

Krajské ředitelství:

- řídí a provádí výkon služby a plnění úkolů policie v oblasti služby pořádkové policie, služby dopravní policie, služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, služby kriminální policie a vyšetřování a kriminalistickotechnické a znalecké služby,
- podílí se v rozsahu svých úkolů na zpracovávání koncepcí rozvoje v oblastech působnosti Policejního prezidia České republiky,
- sleduje a vyhodnocuje bezpečnostní situaci a přijímá potřebná opatření,

- v rozsahu stanoveném tímto organizačním řádem a v souladu s metodickou činností věcně příslušných organizačních článků prezidia řídí služby a další oblasti činnosti policie,
- v mezích své působnosti analyzuje a kontroluje činnost policie,
- řídí a koordinuje činnost svých organizačních článků při plnění úkolů,
- spolupracuje při plnění svých úkolů s ostatními útvary policie, resortními orgány, mimoresortními subjekty a orgány, s mezinárodními organizacemi a zahraničními institucemi a bezpečnostními sbory,
- podílí se na přípravě resortních interních aktů řízení, dohod a dalších důležitých dokumentů,
- ve vymezeném rozsahu plní úkoly správního orgánu ve správním řízení,
- reprezentuje policii ve svém územním obvodu a propaguje její činnost,
- vytváří svým organizačním článkům podmínky pro plnění jejich úkolů,
- ekonomicky zabezpečuje své organizační články.

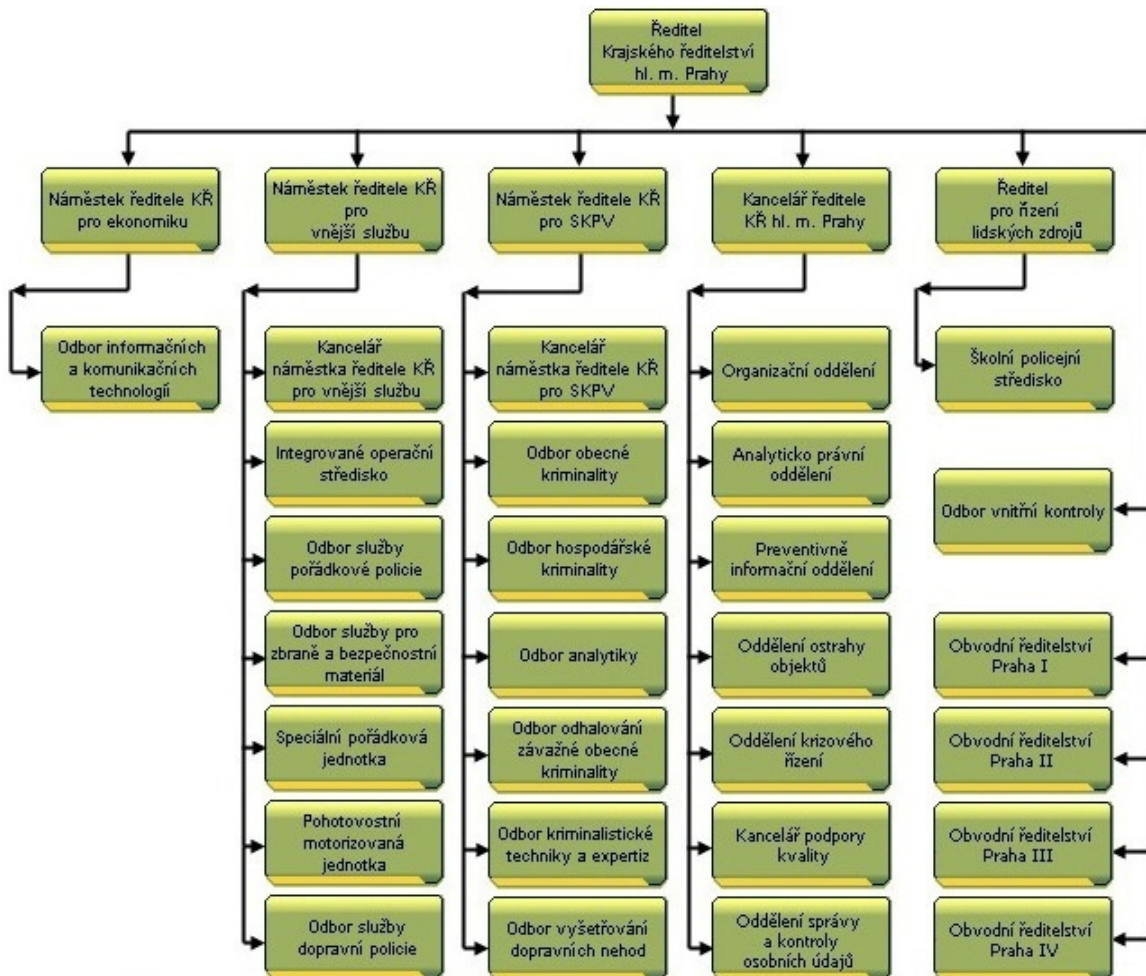
Krajské ředitelství je se zaměřením na výkon služby organizačně členěno na:

- kancelář ředitele krajského ředitelství, kterou tvoří organizační oddělení, analyticko právní oddělení, preventivně informační oddělení, oddělení ostrahy objektů, oddělení krizového řízení, kancelář podpory kvality a oddělení správy a kontroly osobních údajů,
- odbor vnitřní kontroly,
- ředitelství pro řízení lidských zdrojů krajského ředitelství se školním policejním střediskem,
- kancelář náměstka ředitele krajského ředitelství pro vnější službu,
- integrované operační středisko,
- odbor služby pořádkové policie,
- odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál,
- odbor služby dopravní policie,
- odbor mezinárodních vztahů,
- územní odbory vnější služby
- kancelář náměstka ředitele krajského ředitelství pro službu kriminální policie a vyšetřování,
- odbor obecné kriminality,

- odbor hospodářské kriminality,
- odbor analytiky,
- odbor kriminalistické techniky a expertiz,
- územní odbory služby kriminální policie a vyšetřování,
- odbor informačních a komunikačních technologií.

Bezpečnostní situace v příslušném územním obvodu krajského ředitelství si vyžaduje pro úspěšné plnění úkolů policie různé menší, či větší změny od výše uvedeného členění. Proto má každý ředitel možnost výše uvedené členění měnit, jeho změny pak vydává svým interním aktem řízení, se kterým by měli být seznámeni všichni podřízení. V něm stanoví zejména:

- úplný výčet organizačních článků ředitelství a jejich názvy,
- úplnou organizační strukturu ředitelství se vztahy nadřízenosti a podřízenosti,
- územní působnost organizačních článků, pokud je jiná než územní působnost ředitelství.

Výše popisované organizační členění je však vzorové, a proto by mělo být ve své základní struktuře zachováno. Schematické znázornění vzorové organizace krajského ředitelství policie aplikované na Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy je vyobrazeno na schématu 2. V následujícím textu se budeme podrobněji zabývat plněním úkolů policie právě tímto krajským ředitelstvím.

S ohledem na provádění a diagnostiku služební tělesné přípravy by bylo možno dle zařazení po liniích, směřů a převažujících charakterů vykonávaných prací v základních rysech členit výkon služby a plnění úkolů policie následovně:

- vnější služba:
  - výkonná,
  - nevýkonná,
- služba kriminální policie a vyšetřování:
  - výkonná,
  - nevýkonná,
- management,
- činnosti administrativní, organizace, zabezpečení a kontroly.

2.5.2 Vnější služba

Vnější službu bychom mohli charakterizovat jako plnění úkolů policie uniformovanými složkami policie, jedná se zejména o výkon služby spočívající v přímém výkonu činností stanovených v ustanovení § 2 zákona č. 273/2008 Sb.. Tuto službu bychom mohli dále dělit na oblasti plnění úkolů, které mají přímou souvislost s předcházením, odhalováním a objasňováním trestné činnosti a přestupků a především prováděním zákroků proti jejich pachatelům, tzv. výkonnou složku a na opačnou oblast, spíše organizační a zabezpečující činnost výkonné složky, tzv. nevýkonnou. Oblast vnější služby výkonnou i nevýkonnou vykonávají příslušníci zařazení na služebních místech integrovaného operačního střediska, odděleních odboru služby pořádkové policie:

- pohotovostní a eskortní oddělení,
- oddělení služební kynologie,
- oddělení služební hipologie,
- oddělení doprovodu vlaků,
- poříční oddělení,

- oddělení metro.

Na odděleních Pohotovostní motorizované jednotky a na odděleních odboru služby dopravní policie:

- oddělení řízení dopravy,
- oddělení dopravních nehod,
- oddělení dopravního inženýrství,
- oddělení centrálního řízení dopravy.

Dále je pak vnější služba na území hl. m. Prahy vykonávána na úrovních organizačních složek zřízených v působnosti Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, kterými jsou Obvodní ředitelství policie Praha I až Praha IV a v rámci těchto:

- místní oddělení policie,
- oddělení železniční policie,
- oddělení hlídkové služby.

2.5.3 Služba kriminální policie a vyšetřování

Službu kriminální policie a vyšetřování bychom mohli charakterizovat jako plnění úkolů policie neuniformovanými složkami, jde zejména o získávání, šetření a prověřování informací směřujících k odhalování trestných činů, zjišťování jejich pachatelů a vyšetřování trestných činů. Tuto službu bychom mohli dále dělit obdobně jako vnější službu na oblast výkonnou a nevýkonnou. Výkonnou i nevýkonnou oblast služby kriminální policie a vyšetřování vykonávají příslušníci zařazení na služebních místech odděleních:

- odboru obecné kriminality,
- odboru hospodářské kriminality,
- odboru analytiky,
- odboru odhalování závažné obecné kriminality,
- odboru kriminalistické techniky a expertíz,
- odboru vyšetřování dopravních nehod.

Na organizačních složkách, Obvodním ředitelství policie Praha I až IV, pak příslušníci zařazení na:

- odděleních odboru obecné kriminality,

- odděleních odboru hospodářské kriminality,
- oddělení popř. skupinách analytiky
- oddělení kriminalistické techniky.

2.5.4 Management

Management je u policie víceúrovňový. Můžeme jej členit na vyšší, což by mohli představovat vedoucí příslušníci Policejního prezidia ČR a nižší, který by představovali vedoucí příslušníci organizační jednotky s působností na celém území České republiky nebo na nižším územním celku, tedy krajském ředitelství policie. Tento vyšší a nižší management lze dále členit na čtyři řídicí úrovně. Management krajského ředitelství policie tedy obsahuje:

1. řídicí úroveň- ředitel krajského ředitelství policie a jeho náměstci,
2. řídicí úroveň- ředitel pro řízení lidských zdrojů, ředitel a jeho zástupce obvodního ředitelství policie, ředitel a jeho zástupce kanceláře ředitele krajského ředitelství policie, vedoucí odboru,
3. řídicí úroveň- vedoucí oddělení, zástupce vedoucího oddělení,
4. řídicí úroveň- vedoucí skupiny.

2.5.5 Činnosti administrativní, organizace, zabezpečení a kontroly

Pod pojem činnosti administrativní, organizace, zabezpečení a kontroly bychom mohli zahrnout plnění těch úkolů policie, při kterých mimo jiné dochází k provádění úkonů jen v omezené míře a s minimální mírou nebezpečnosti a nedochází k provádění zákroků. Jsou činnostmi např.:

- sekretariátu a kanceláře,
- technickými a správními,
- personální práce a školství,
- propagace a styku s veřejností,
- krizového řízení,
- spojení a výpočetní techniky,
- ostražky objektů,
- kontrolními, inspekčními a stížnostními činnostmi apod.

2.6 PRÁCE ZABÝVAJÍCÍ SE TĚLESNOU PŘIPRAVENOSTÍ PŘÍSLUŠNÍKŮ OZBROJENÝCH SLOŽEK A POLICIE.

Zavedením pravidelné tělesné přípravy, testování tělesné výkonnosti a návrhem testů pro diagnostiku tělesné výkonnosti Celní správy ČR se zabýval Jaček (2002). V teoretické části podal rozbor pojmů tělesná zdatnost, principy tělesné přípravy a prověřování tělesné výkonnosti. Výsledková část byla zpracována na základě opakovaného testování tělesné výkonnosti navrženými testy a strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami. V závěrech je zdůrazněn zjištěný zájem celníků o pravidelné testování. Je zde také navržena testová baterie pro podmínky celní správy. Dále je zde zdůrazněno zjištění, že pravidelná tělesná příprava, která probíhala pravidelně v průběhu pracovní doby, přinesla po třech měsících výrazné zlepšení. Tyto poznatky tedy dokázaly, že testování tělesné výkonnosti a pravidelná tělesná příprava v celní správě je realizovatelná.

Čech (2002) se snažil zjistit vliv běžného výcviku ve služební přípravě na rozvoj rychlostních schopností u příslušníků Policie ČR s malou služební praxí. Teoretická část sleduje rychlostní schopnosti s cílem objasnit předpoklady a podmínky jejich rozvoje, Výzkumná část je zaměřena na testování rychlostních schopností především v oblasti střelecké, pomocí vytvořených a vybraných standardizovaných motorických testů s časovým posunem 4 měsíců. V závěrech Čech tvrdí, že efektivita rozvoje rychlostních schopností není na požadované úrovni, dochází ke stagnaci a zhoršení, dané podmínky výcviku jsou neodpovídající. Navrhuje, aby výcvik služební přípravy probíhal formou výcvikových soustředění, které by měly probíhat minimálně 3 krát ročně a podle aktuální potřeby výcviku. Po absolvování tohoto výcviku by pak probíhala služební příprava na bázi udržovací. Dalším návrhem je i navýšení hodin služební přípravy k získání potřebné úrovně základních schopností pro policisty s malou služební praxí.

Dongres (2003) řeší ve své práci sestavení testové baterie pro přezkušování silových, rychlostních, vytrvalostních a obratnostních schopností příslušníků Policie ČR. V teoretické části podává rozbor problematiky testování, prověrek příslušníků Policie ČR a pro srovnání i kontrolu a hodnocení tělesné výchovy v Armádě ČR. Výsledková část vychází především z diagnostiky testové baterie a statistických údajů. Při diagnostice testové baterie Policie ČR využil srovnání s minimálními požadovanými výkony testové

baterie Armády ČR a normami pro průměrnou populaci stanovenými Unifittestem 60. Statistické údaje Policie ČR využil ke zjištění plnění testů příslušníky Police ČR. V závěrečné části práce uvádí zjištění, že skladba baterie není přizpůsobena věkovým kategoriím, normy jednotlivých testů jsou na úrovni podprůměrnosti populace, plnění testů z kondiční přípravy již sedm let stagnuje na úrovni 50% všech příslušníků policie, ve služebním poměru je přibližně 1300 neplavců a že není zcela vyhovující celkové hodnocení baterie v rozsahu splnil- nesplnil. Navrhuje společný testový základ bez ohledu na věk, pohlaví a podle věku přiřazení dalšího testu pro dané věkové období, konečné hodnocení testové baterie v rozsahu např. čtyř stupňů, které by mělo větší výpovědní hodnotu, klást větší důraz na 100% plnění testů u všech příslušníků v přímém výkonu, motivovat příslušníky k absolvování a co nejlepšímu plnění testů a navrhuje, aby se testováním, vyhodnocením a analýzou kondiční přípravy zabývala některá z institucí: Policejní akademie, Střední policejní škola, Ministerstvo vnitra nebo Policejní prezidium.

Úroveň tělesné připravenosti u příslušníků Policie ČR se zabývá Somol (2004). Ve své práci nejprve sumarizuje resortní akty, které zabezpečují organizaci, druhy a úroveň tělesné připravenosti policistů, dále uvádí základní informace o služební přípravě a navrhuje nové trendy řešení tělesné připravenosti policistů. V závěrech uvádí nutnost rozvoje systému služební přípravy (metodické materiály pro taktiku, sladění služební přípravy a kvalifikovaných zákroků, objem tělesné přípravy), jeho návaznosti na jiné oblasti (řízení lidských zdrojů- podmínky pro absolvování služební přípravy v předepsaném rozsahu, kontrola, význam služební přípravy, motivace policistů a služebních funkcionářů) a zkvalitnění personálního a materiálně technické zabezpečení (požadavky na instruktora a jejich motivace, materiální zabezpečení a prostory pro služební přípravu)

Cílem práce Fremuta (2006) bylo navržení testových souborů pro zjištění úrovně fyzické kondice příslušníku Policie České republiky s ohledem na požadavky kondiční zdatnosti v rámci přímého výkonu služby policistů. Teoretická část rozebírá právní úpravu činnosti policie se vztahem ke kondiční zdatnosti. Zabývá se základními zákony a interními normativními instrukcemi řešícími tělesnou přípravu u policie. Po té následuje seznamování se základními pojmy motorických schopností, dovedností a testováním. Dále popisuje testovou baterii, která je platná již od roku 1992 a v souvislosti s výraznou změnou požadavků na kondiční zdatnost policistů od té doby zdůrazňuje potřebu změny v testování a stanovených normách a navrhuje dvě nové testové baterie, kterým podrobuje

90 příslušníků Policie ČR Okresního ředitelství Klatovy. Výsledky statisticky zpracoval a sestavil normy pro obě baterie. Normování provedl u testových souborů určených pro muže i pro ženy. V závěru práce uvádí, že vysoký koeficient vzájemné korelace testových systémů mužů dává možnost pro praktické využití obou systémů, při testování úrovně fyzické kondice policistů by tedy bylo možné využít střídavě obě baterie. Náhodné či pravidelné střídání těchto testových systému by pak podpořilo všestrannou přípravu policistů.

Motorickými testy a testováním zaměřeným na fyzickou zdatnost uchazečů o práci u Policie České se ve své práci zabývá Žižka (2007). Stěžejním tématem v teoretické části jsou základní pojmy oboru antropomotoriky jako vědního oboru a jeho součástí, vlastní vznik testů tělesné zdatnosti a jejich složení před rokem 2007 a po roce 2007. Výsledková část projektu je zpracována na základě empirického šetření, které diagnostikuje tělesnou výkonnost uchazečů o práci u Policie ČR. V závěrech uvádí, že po porovnání vyplynulo, že fyzická zdatnost uchazečů k Policii ČR byla ve srovnání s vhodnými testovanými soubory celkově vyšší. Nejnáročnějšími testy pro uchazeče jsou testy běh na 12 minut, plavání 100 metrů a pro muže také test klik, vzpor ležmo, šetření dále ukázalo, že největší nedostatky mají uchazeči ve vytrvalostních předpokladech. Dále je zde konstatováno, že vytrvalostní schopnosti jsou pilířem fyzické zdatnosti, a proto by se měly v rámci výcviku rozvíjet a kontrolovat, nová testová baterie používaná od roku 2006 jejich test však neobsahuje.

Základní tělesná příprava v Armádě ČR je předmětem práce Kamenické (2007). Tato práce se snaží analyzovat stav základní tělesné přípravy u útvarů AČR a upozornit na její nedostatky v souvislosti s profesionalizací armády. V teoretické části jsou uvedeny všechny dostupné dokumenty, které řeší tělesnou přípravu u útvarů AČR. Výsledková část uvádí poznatky zjištěné dotazovací metodou. Závěr práce je stručným shrnutím, konstatuje zde, že současná právní úprava nevyhovuje potřebám profesionální armády a požadavky na fyzickou kondici vojáků klesají. Dále doporučuje zpracovat a zavést nový předpis, který je pomůckou pro všechny tělovýchovné pracovníky při výběru doporučovaných témat, ale zároveň i nařizuje plnění konkrétních tematických okruhů, aby základní tělesná příprava byla prováděna v závislosti na skutečné potřebě každého vojáka a na výcviku by se v rámci jeho zkvalitnění i zefektivnění měli podílet i nejnižší úrovně velení.

Agh (2008) mapuje u Okresních ředitelství Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Praha- venkov, Nymburk, Mělník a Kladno problematiku kondiční připravenosti jednotlivých příslušníků a zjišťuje jejich postoje a názory. V teoretické části

uvádí základní pojmy, které se dotýkají problematiky kondiční přípravy, dále se zabývá právní úpravou vydanou od roku 1989 do konce roku 2007. Výsledková část byla zpracována na základě šetření formou dotazníků, ve kterých zjišťuje názory a postoje dotazovaných ke kondiční přípravě a skutečnosti týkající se dotazovaných (věk, pohlaví atd.). V závěrech Agh konstatuje, že v dnešní době, kdy je vyšší výskyt kriminality a její závažnost stoupá, má ve výcviku policisty své důležité opodstatnění jeho kondiční připravenost. U vybraných okresů zjistil, že složka kondiční přípravy je na špatné úrovni a doporučuje tedy nároky na fyzickou zdatnost policistů ne snižovat, jak se v současnosti děje, ale naopak je zvyšovat.

Problematika fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti příslušníků bezpečnostních složek je s postupně se měnící společností a zhoršující se bezpečnostní situací v ní již delší dobu tématem, kterému je věnována zvýšená pozornost. Předkládaná práce analyzuje současnou právní úpravu služební tělesné přípravy u Policie ČR a konkrétně zjišťuje, jaký je v současnosti stav služební tělesné přípravy na úrovni klíčového výkonného útvaru policie, u krajského ředitelství policie. Výzkum byl poprvé realizován ne na řadových příslušnících, ale na vlastních tvůrcích, organizátorech a řídicích služební tělesné přípravy, tedy instruktorech služební tělesné přípravy, kteří by měli být a převážná většina jistě i je v problematice dostatečné fyzické způsobilosti k úspěšnému zvládnutí úkolů policie velmi dobře orientována. Práce se blíže zaměřuje na provádění služební tělesné přípravy u Krajského ředitelství hl. m. Prahy. Zjištěné poznatky je ale možno uplatnit i na jiná krajská ředitelství policie, kde je realizace služební tělesné přípravy vlivem shodných interních normativních instrukcí obdobná.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 CÍL PRÁCE

1. ledna 2007 vešla v účinnost novela zákona upravující služební vztahy v bezpečnostních sborech, zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. S touto novelou došlo k výrazným změnám v oblasti služební přípravy a tím i tělesné výchovy a sportu policistů jako její nedílné součásti. Cílem předkládané práce je pokusit se zanalyzovat současný stav tělesné výchovy a sportu, služební tělesné přípravy, u Policie ČR se zaměřením na přípravu a výkon policejních činností v působnosti krajského ředitelství policie. Pro splnění tohoto cíle jsme si určili následující dílčí cíle:

- 1) Zjistit a popsat současný stav služební tělesné přípravy jako součásti platné koncepce služební přípravy policistů zařazených na krajském ředitelství policie.
- 2) Charakterizovat jednotlivé služby, druhy policejních činností, vykonávaných v rámci působnosti krajského ředitelství policie.
- 3) Provedením dotazníku s vybranými respondenty zjistit faktický stav v provádění a diagnostice služební tělesné přípravy policistů na krajském ředitelství policie.
- 4) Na základě zjištěných faktů navrhnout metodická doporučení pro realizaci služební tělesné přípravy policistů krajského ředitelství policie.

3.2 PRACOVNÍ ÚKOLY

Z dílčích cílů stanovených v předchozí kapitole byly určeny tyto pracovní úkoly:

- 1) Studium odborné literatury k dané problematice.
- 2) Nashromáždit všechny dostupné prameny, které řeší tělesnou výchovu a sport příslušníků Policie ČR.
- 3) Analýzou platných norem získat ucelený přehled o dané problematice u Policie ČR.
- 4) Zpracovat strukturu krajského ředitelství policie vhodnou k prezentaci.
- 5) Písemně zpracovat základní teoretická východiska
- 6) Zpracovat a zadat vybraným respondentům dotazník.
- 7) Vyhodnotit a vhodně zpracovat výsledky získané dotazníkovým šetřením.
- 8) Na základě zjištěných faktů formulovat pozitiva a negativa současného stavu.
- 9) Navrhnout metodická doporučení pro realizaci tělesné přípravy policistů krajského ředitelství policie.

3.3 STANOVENÍ HYPOTÉZ

Ústřední hypotéza tohoto projektu zní: „Domníváme se, že v realizaci služební tělesné přípravy u Policie ČR jsou v současné době značné nedostatky.“ Dílčí, pracovní hypotézy, jejichž ověření slouží k dosažení cíle této práce, jsme stanovili následovně:

- H1) Domníváme se, že příslušníci, kteří organizují a řídí služební přípravu na úrovni krajského ředitelství policie, považují skutečnou úroveň fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti příslušníků PČR v současnosti za nedostatečnou pro úspěšné plnění úkolů policie.
- H2) Domníváme se, že v současné koncepci služební přípravy není služební tělesné přípravě věnována dostatečná pozornost.
- H3) Předpokládáme, že příslušníci, kteří organizují a řídí služební přípravu na úrovni krajského ředitelství policie, budou testovou baterii užívanou Policií ČR v současnosti hodnotit jako nevyhovující vzhledem k potřebám bezpečného a kvalitního výkonu služby.

3.4 ORGANIZACE VÝZKUMU A POUŽITÉ METODY

3.4.1 Charakteristika cílové skupiny

Populace, neboli **základní soubor**, je soubor jednotek, o kterém předpokládáme, že jsou pro něj naše závěry platné.

Vzorek, neboli **výběrový soubor**, je skupina jednotek, které skutečně pozorujeme.

Naším stěžejním úkolem je najít postup, aby výsledky, které získáme výzkumem na vzorku, byly co nejvíce podobné těm, které bychom získali na celé populaci (Disman, 2006). Základním souborem pro naši práci jsou všichni příslušníci krajských ředitelství policie. Výběrovým souborem jsou příslušníci krajských ředitelství policie zařazení na služebním místě instruktora služební tělesné přípravy školního policejního střediska Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, Středočeského kraje, Severočeského kraje, Západočeského kraje, Jihočeského kraje, Východočeského kraje, Severomoravského kraje a Jihomoravského kraje.

Proč právě tento výběrový soubor? Odpověď na tuto otázku nalezneme především v profesním standardu instruktora služební tělesné přípravy, který je uveden v příloze č. 5 a rozsahu činnosti školního policejního střediska, který je daný Závazným pokynem policejního prezidenta č. 3 ze dne 10 ledna 2007, o školních policejních střediscích Policie České republiky. Dle článku č. 1 tohoto závazného pokynu školní policejní středisko zřizuje jako svůj organizační článek ředitel krajského ředitelství policie na základě rozhodnutí policejního prezidenta. Dle článku č. 2 se školní policejní středisko ve vymezeném rozsahu činnosti podílí na vzdělávání, výcviku a rozvoji morálních a osobnostních vlastností příslušníků Policie České republiky při:

- zabezpečování systému celoživotního vzdělávání policistů,
- metodickém usměrňování tohoto systému,
- metodickém dohledu a koordinaci tohoto systému u nižších organizačních článků krajského ředitelství.

Rozsah činnosti školního policejního střediska je vymezen v článku č. 3. Školní policejní středisko vykonává v rámci své působnosti činnosti v oblasti:

- posuzování fyzické způsobilosti, ve spolupráci s příslušným personálním pracovištěm útvaru provádí testy tělesné zdatnosti u uchazečů o přijetí

do služebního poměru policisty a policistů před ustanovením na služební místo,

- základní odborné přípravy, v rámci odborné praxe jako součásti základní odborné přípravy zajišťuje vzdělávání, výcvik a rozvoj morálních a osobnostních vlastností policistů, zejména odborným výcvikem zaměřeným na zvyšování znalostí a dovedností nezbytných pro zvládnutí základních činností potřebných k výkonu povinností a oprávnění policistů, odbornou praxí v určených útvarech Policie České republiky zaměřenou na ověření schopností policistů využívat získané znalosti a dovednosti v praktické činnosti,
- další odborné přípravy, zajišťuje další odbornou a specializační přípravu policistů formou zdokonalovacích kurzů a školení se zaměřením na soustavné udržování a prohlubování odborné kvalifikace stanovené pro zastávané služební místo,
- služební přípravy, koordinuje, organizuje a vyhodnocuje služební tělesnou, střeleckou, speciální a taktickou přípravu včetně prověrek policistů útvaru a dle dohody policistů Policie České republiky útvarů s působností na celém území České republiky dislokovaných v teritoriu útvaru, provádí metodicko-řídicí a kontrolní činnost ve vztahu k odborným pracovištím podřízených útvarů, zpracovává metodiku výcviku, zajišťuje další odbornou přípravu instruktorů služební přípravy podřízených útvarů, zejména formou instrukčně – metodických zaměstnání, realizuje ve specializovaných výcvikových zařízeních integrovaný výcvik policistů,
- policejního sportu, který organizuje a provádí,
- poskytovaných služeb pro policisty vyslané na studijní pobyt, kterým vytváří podmínky pro sportovní a kulturní činnost.

Instruktoři školního policejního střediska plní zejména tyto úkoly:

- v souladu s výukovými a výcvikovými plány a pokyny vykonávají v rámci své odbornosti přímou vzdělávací a výcvikovou činnost jako svoji základní služební činnost,
- vykonávají činnosti bezprostředně související s přímou vyučovací a výcvikovou činností, zejména osobní obsahovou přípravu na výchovnou či vzdělávací činnost, přípravu didaktických pomůcek a péči o ně, vedení

předepsané pedagogické dokumentace, opravu písemných a grafických prací, poskytování konzultací apod.,

- plní další úkoly, které vyplývají z organizace vzdělávání a výcviku ve středisku (studují odbornou literaturu vztahující se k vlastní odbornosti nebo k činnosti a provozu střediska a literaturu pedagogickou).

Z uvedeného je tedy zřejmé, že pro zjištění stavu fyzické způsobilosti příslušníků a stavu služební tělesné přípravy u krajského ředitelství policie jsou příslušníci zařazení na služebním místě instruktora služební přípravy školního policejního střediska krajského ředitelství policie jako výběrový soubor velmi dobrá volba. Výběrový soubor jsme se snažili zvolit tak, aby odpovídal jak cílům, tak i celkovému záměru této diplomové práce. Snažili jsme se o zachycení názorů a postojů profesionálů, kteří vlastní tělovýchovu a sport u krajského ředitelství policie tvoří a řídí. Celkové počty oslovených respondentů a tedy i příslušníků zařazených na služebním místě instruktora služební tělesné přípravy školního policejního střediska krajského ředitelství policie není z pochopitelných důvodů příliš vhodné uvádět. Co ale uvést musíme je, že vrácených dotazníků a tedy i pramen, ze kterého jsme ve výsledkové části vycházeli, je 86, což je dle našeho tvrzení i dostatečně reprezentativní počet pro závěry platné i pro náš základní soubor.

3.4.2 Organizace a metodika

Organizace výzkumu byla z velké části zjednodušena především díky součinnosti, spolupráci a využití jednotlivých složek a součástí rezortu MV a Policie ČR. K šetření byla využita zejména rezortní telefonní síť, rezortní pošta a rezortní intranet a internet. Jako vysoce efektivní se ukázalo předjednání rozeslání dotazníků s veliteli krajských školních policejních středisek, kteří telefonicky přislíbili, byť velmi omezenou, ale v určitém směru nezbytnou spolupráci na realizaci výzkumu. Po tomto předjednání byly dotazníky všem respondentům přímo předány, přímo rozeslány nebo rozeslány prostřednictvím jejich vedení. Pro ilustraci zde uvádím průvodní text, který byl zaslán respondentům s vlastním dotazníkem: „Dobrý den, vážená kolegyně, vážený kolego, obracím se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku. Tento dotazník, který je přiložen v příloze, je součástí výzkumu diplomové práce Koncepce tělesné přípravy příslušníků Policie ČR, je určen pro instruktory služební přípravy a jeho vyplnění pomůže ke zjištění stavu služební tělesné přípravy u Policie ČR. O rozeslání dotazníků Vám, příslušníkům zařazeným na SPŠ Krajského ředitelství policie ..... kraje, byl informován vedoucí ŠPS, vrchní komisař mjr.

....., který s tímto souhlasil a vlastní rozhodnutí o vyplnění nechal na jednotlivých dotazovaných. Všechny Vás tedy touto cestou prosím o spolupráci a děkuji za vyplnění a zaslání zpět do ..... 2009. Ještě jednou děkuji, kpt. Milan Hrubý, sl. linka ..... , GSM ..... (Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy).“ Po vyplnění, odeslání zpět a doručení byly dotazníky v elektronické podobě nebo in natura shromážděny na jednom místě a statisticky zpracovány. Nashromážděná data se po tomto statistickém zpracování vyhodnotila a výsledky následně porovnaly.

V otázce výběru konkrétních metod bylo třeba si uvědomit, že vyplývá z cílů, úkolů výzkumu, ze stanovených otázek, hypotéz a ovlivňují tak celkový charakter výzkumu. Přitom nepochybně záleží na tom, zdali se jedná o výzkum kvantitativní, či kvalitativní. Cílem kvantitativního výzkumu je testování hypotéz o skupinách (Disman, 2006) Předkládaná studie byla realizována právě formou kvantitativního výzkumu, jehož cílem bylo testování hypotéz o policii. Z nabízených metod získávání údajů jsem zvolil pro účely této práce základní techniku sběru dat- metodu anonymního dotazníkového šetření. Dotazník byl zvolen pro svou vysokou efektivitu při relativně malých nákladech, pro poměrně snadno získané informace od velkého počtu jedinců v poměrně krátkém čase, pro relativně přesvědčivou anonymitu odpovědí a pro vysokou formální shodnost podnětové situace. Pro standardizaci odpovědí jsem dále využil uzavřené otázky. Nabídl jsem soubor dvou možných alternativ, ze kterých respondent vybral vhodnou odpověď „ano“ nebo „ne“. Použité kategorie představovali soubor, který vyčerpával všechny možné alternativy odpovědí. Obě kategorie se vzájemně vylučovaly a nebylo možné zařadit odpověď do více než jedné z kategorií. V některých položkách bylo úmyslně užito i podotázky, která umožnila respondentům stručné vyjádření postoje a požadované změny v oblasti otázky. Odpověď na tyto podotázky byla ale dobrovolná a ne všichni respondenti se vyjádřili. Dále byla dobrovolná také poslední otázka, č. 24, která ve své podstatě ilustruje náladu v policii a vztah k nově nastoupivším příslušníkům policie.

3.4.3 Dotazník

Vlastní dotazník se skládal z úvodního textu a celkem 24. otázek. 5. otázek mělo podotázku ve smyslu nesouhlasíte-li, stručně charakterizujte změnu. Na podotázky a otázku č. 24. respondenti nemuseli odpovídat, byly dobrovolné. Všech 24. otázek bychom mohli rozdělit na tři okruhy. První směřoval ke zjištění profilu respondenta a částečně mapoval jeho orientaci v problematice služební tělesné přípravy. Druhý okruh otázek se dotýkal samotné koncepce služební tělesné přípravy a jejích důsledků pro praxi.

Třetí okruh otázek byl zaměřen na testovou baterii užívanou Policií ČR pro zjištění fyzické způsobilosti a úrovně tělesné zdatnosti uchazečů a příslušníků.

Otázka č. 1, 2, 3 a 4 zjišťovala základní charakteristiky osoby respondenta, jednalo se o vzdělání, délku a místa praxe u policie v minulosti a délku praxe na služebním místě instruktora služební tělesné přípravy. Otázka č. 5 a 6 zjišťovala, má-li respondent dostatečný prostor a motivaci k uplatnění nabytých zkušeností ve výcviku. Otázky č. 7 a 8 zjišťovali názor respondenta na tělesnou zdatnost jako jednoho ze základních pilířů komplexní výkonnosti při plnění úkolů policie. Zahrnuto zde bylo jak hledisko odpovídající tělesné zdatnosti pro motorické výkony realizované během výkonu služby, tak i hledisko odpovídající tělesné zdatnosti pro podávání výkonů jiných než motorických, třeba v souvislosti se zdravím a absencí nebo např. psychicky a inteligenčně náročných aj.. Odpovědi na další otázky, č. 9, 10 a 11, hodnotí situaci po reformě v roce 2007, od kdy je nový systém služební tělesné přípravy uplatňován. Otázky č. 12 a 13 popisují specifickou situaci, kterou současná úprava umožňuje. Takovou, že pokud nebude chtít být příslušník již nikdy podroben testování tělesné zdatnosti, bude chtít zůstat navždy zařazen na služebním místě, na kterém je ustanoven. Důsledky takového jednání není třeba zdůrazňovat. Skupina otázek č. 14, 15, 16, 17, 18, 19 a 20 mapuje na základě vlastních zkušeností respondenta úroveň tělesné zdatnosti příslušníků a nastiňuje možné oblasti, ve kterých by mohlo dojít ke změnám. Otázky č. 20, 21, 23 přímo pojmenovávají základní nedostatky současné testové baterie, nízké limity, špatný výběr subtestů a zrušení subtestu na zjištění dovednosti plavání. Závěrečná otázka č. 24 je sondou do oblasti současného náboru nových uchazečů, kdy je postup zjišťování komplexní způsobilosti uchazeče pro práci u policie nazýván výběrovým řízením. Opak je ale pravdou, ve skutečnosti jsou k policii přijímáni v čím dál větší míře občané, kteří nenalezli uplatnění jinde, nebo jejich zájem není v souladu se zájmy veřejnosti, a kteří pro tuto práci způsobilí nejsou.

Dotazník je uveden v příloze č. 6.

3.4.4 Zpracování dat

Po navrácení dotazníků byla získaná data analyzována a systematicky uložena pomocí počítačového programu Microsoft Excel. V tomto programu byly z odpovědí respondentů sestaveny tabulky, které nám umožnily obdržené informace přehledně zadokumentovat. Z příslušných tabulek odpovědí jednotlivých otázek bylo vypočteno procentuální zastoupení jednotlivých kategorií odpovědí a tyto byly následně graficky zpracovány.

4 VÝSLEDKY A DISKUZE

4.1 ANALÝZA NOREM

V teoretické části práce jsme uvedli, že služební tělesná příprava je u Policie ČR upravena dvěma zákony a dvěma závaznými pokyny policejního prezidenta. Důkladnou analýzou těchto norem jsme došli k následujícím výsledkům.

Za organizaci, provádění, kontrolu a hodnocení služební tělesné přípravy na úrovni krajského ředitelství policie odpovídá ředitel krajského ředitelství policie. Ředitel krajského ředitelství policie však plánuje služební tělesnou přípravu na základě interních normativních instrukcí Policejního prezidia ČR, tj. závazných pokynů policejního prezidenta a pokynů vedoucího odboru vzdělávání. Zde je nutno podotknout, že i policejní prezident při vydávání závazných pokynů v oblasti služební tělesné přípravy vychází z podkladů, které mu předkládá odbor vzdělávání. Základní úkoly odboru vzdělávání v oblasti služební tělesné přípravy byly uvedeny v teoretické části v kapitole 2.3.2. Z uvedeného je tedy patrné, že odbor vzdělávání má dostatečné informace a prostor k důkladné analýze stavu a pravomoce k přijetí opatření k zjištěným nedostatkům. Z tohoto tedy vyplývá, že za služební tělesnou přípravu příslušníků Policie ČR odpovídá především odbor vzdělávání ředitelství řízení lidských zdrojů Policejního prezidia ČR.

Služební tělesná příprava příslušníků je od roku 2007 do současnosti organizovaně prováděna pouze v podobě testů tělesné zdatnosti. Tyto testy se provádějí jen ve dvou vymezených případech, a to:

- když má být u uchazeče o přijetí do služebního poměru v rámci výběrového řízení pro přijetí do služebního poměru policisty zjištěno, zda úroveň jeho pohybových schopností a dovedností je dostatečná pro výkon služby nebo
- když se příslušník ustanovený na služebním místě sám rozhodne, že se zúčastní výběrového řízení na jiné služební místo.

Případ uchazeče je jasný a srozumitelný. Případ příslušníka dále rozvedeme. Podmínkou pro zařazení do výběrového řízení je předložení platného osvědčení o fyzické způsobilosti (dále jen osvědčení). Každý příslušník obdrží po úspěšně absolvovaných testech toto osvědčení, které obsahuje označení skupiny pro posuzování fyzické způsobilosti a má platnost od 3 do 5 let. Za určitých podmínek však nemusí příslušník ani v tomto případě,

účasti ve výběrovém řízení, provádět testy tělesné zdatnosti (blíže k tomuto tématu také kapitola 2.3.2). Nyní uvedeme několik názorných příkladů:

Představme si situaci, kdy bude příslušník k 1.1.2007 ustanoven na určité služební místo a už nikdy v budoucnu nebude chtít na žádné jiné služební místo. Pak se tedy sám nezúčastní žádného výběrového řízení a nebude tedy již nikdy potřebovat osvědčení o fyzické způsobilosti.

Představme si další situaci, kdy bude příslušník k 1.1.2008 ustanoven na určité služební místo, které je zařazeno do 2. skupiny služební přípravy (skupiny pro posuzování fyzické způsobilosti). V rámci výběrového řízení na toto služební místo absolvoval 31.12.2007 testy tělesné zdatnosti a ve výběrovém řízení předložil osvědčení o fyzické způsobilosti pro skupinu 2., které má danou platnost 3. roky. Před uplynutím platnosti osvědčení, tedy 3. let, např. 29.11.2010, se zúčastní výběrového řízení na jiné služební místo (je jedno, jestli na služební místo, které je zařazeno do 2., 3. nebo 4. skupiny služební přípravy) a bude na toto místo od 1.12.2010 přijat. V budoucnu už nebude chtít na žádné jiné služební místo, dále se tedy bude opakovat situace z prvního názorného příkladu.

Další situace se bude podobat druhému názornému příkladu jen s tím rozdílem, že se nebude jednat o 2. skupinu, ale o 3. skupinu služební přípravy (skupiny pro posuzování fyzické způsobilosti), v tomto případě je platnost osvědčení ne 3, ale 4 roky. Příslušník se tedy před uplynutím platnosti osvědčení, 4 let, např. 29.11.2011, zúčastní výběrového řízení na jiné služební místo, pro které jsou stanoveny požadavky fyzické způsobilosti 3. nebo 4. skupiny služební přípravy (nejedná se o případ, kdy by se jednalo o služební místo, které je zařazeno do skupiny služební přípravy s požadavky fyzické způsobilosti vyšší, tedy 2. skupiny) a bude na toto místo od 1.12.2011 přijat. V budoucnu už také nebude chtít na žádné jiné služební místo a bude se tedy opakovat situace z prvního názorného příkladu.

Poslední situace je obdobná s předchozí, liší se pouze v osvědčení, které je v tomto případě vydáno pro 4. skupinu služební přípravy, které má platnost 5. let.

Z norem uvedených v teoretické části práce dále vyplývá:

- cílem služební tělesné přípravy u skupiny služební přípravy č. 2, což jsou příslušníci, jejichž služební náplň přímo souvisí s prováděním služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti a příslušníků vykonávajících operativně pátrací činnost, je mít fyzické předpoklady nad úrovní průměrné populace, služební tělesnou přípravu (kondiční přípravu) mohou tito

příslušníci provádět v rámci časové dotace pro zajištění výcviku, tedy služební přípravy, časová dotace na její provádění je za rok celkem 16 pracovních dnů, tedy 120 hodin, z toho 8 krát příslušníci provádějí ostré střelby a 8 krát nácvik používání donucovacích prostředků a nácvik základních taktických dovedností.

- cílem služební tělesné přípravy u skupiny služební přípravy č. 3, což jsou příslušníci, jejichž služební náplní může být také provádění služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti a přestupků, je mít fyzické předpoklady na úrovni průměrné populace, v případě 3. skupiny služební přípravy se časová dotace týká pouze součástí služební přípravy- ostrých střelb prováděných minimálně 4 krát za rok a nácviku taktických dovedností a profesní manipulace se zbraní prováděných také minimálně 4 krát za rok, celkem tedy 8 pracovních dnů, tj. 60 hodin.
- cíl služební tělesné přípravy u skupiny služební přípravy č. 4 není stanoven, což jsou příslušníci, u nichž součástí jejich policejní činnosti není provádění služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti a přestupků, jedná se o činnosti administrativní, poskytování zabezpečení pro výkon služby, činnost vedoucích policistů a činnosti nezařazené do skupin 1., 2. a 3., časová dotace pro služební přípravu činí 4 pracovní dny, tedy 30 hodin, z nichž 2 krát za rok příslušníci absolvují ostré střelby a 2 krát za rok nácvik taktických dovedností a profesní manipulace se zbraní.

Shrnutí analýzy norem

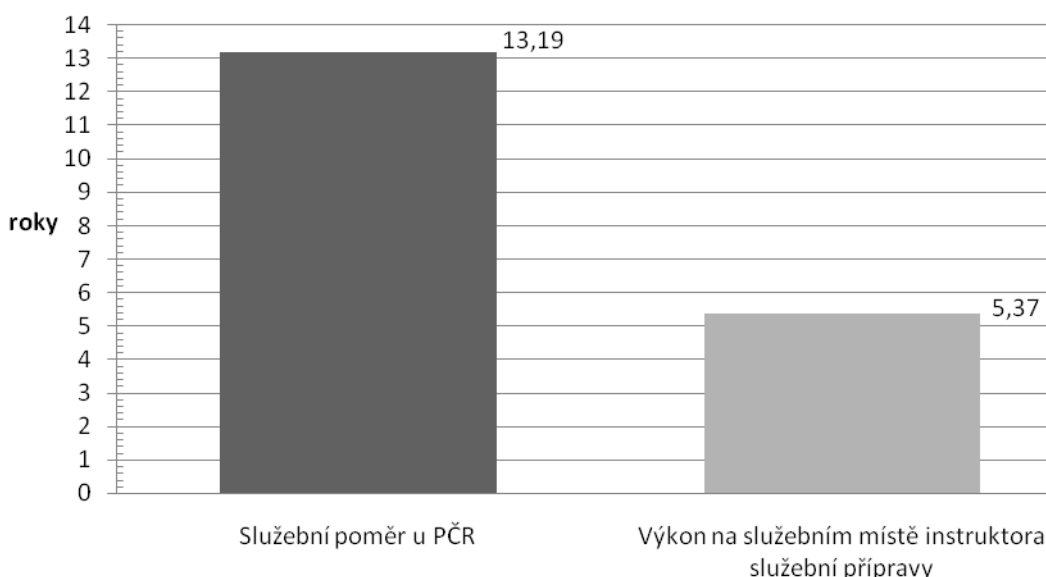
Výsledkem analýzy norem upravujících služební tělesnou přípravu, někdy též nazývanou kondiční přípravu, je, že služební tělesná příprava na úrovni krajských ředitelství policie v současnosti není organizovaně prováděna a úroveň a úroveň fyzické způsobilosti příslušníků pro výkon služby na zastávaném služebním místě a jejich tělesná zdatnost není ani spolehlivě diagnostikována. Zde je potřeba připomenout, že za současnou koncepci služební přípravy příslušníků a služební tělesné přípravy v jejím rámci je na základě čl. 7, Základní úkoly v oblasti služební přípravy, Závazného pokynu policejního prezidenta č. 4 z roku 2009 odpovědný odbor vzdělávání ředitelství pro řízení lidských zdrojů Policejního prezidia ČR (kapitola 2.3.2).

4.2 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Během výzkumu byly dotazníky rozeslány na všechna školní policejní střediska krajských ředitelství policie. Celkem se vrátilo 86 vyplněných dotazníků, ze kterých vyplývá následující vyhodnocení.

Otázka č. 1 a č. 4: Kolik roků/měsíců jste ve služebním poměru příslušníka Policie ČR a kolik jste zařazen(a) na služebním místě instruktora služební přípravy?

Vyhodnocení otázky č. 1 a otázky č. 4 znázorňujeme záměrně společně v jednom grafu, neboť obě jsou součástí policejní kariery respondenta a je mezi nimi velmi úzká vazba.

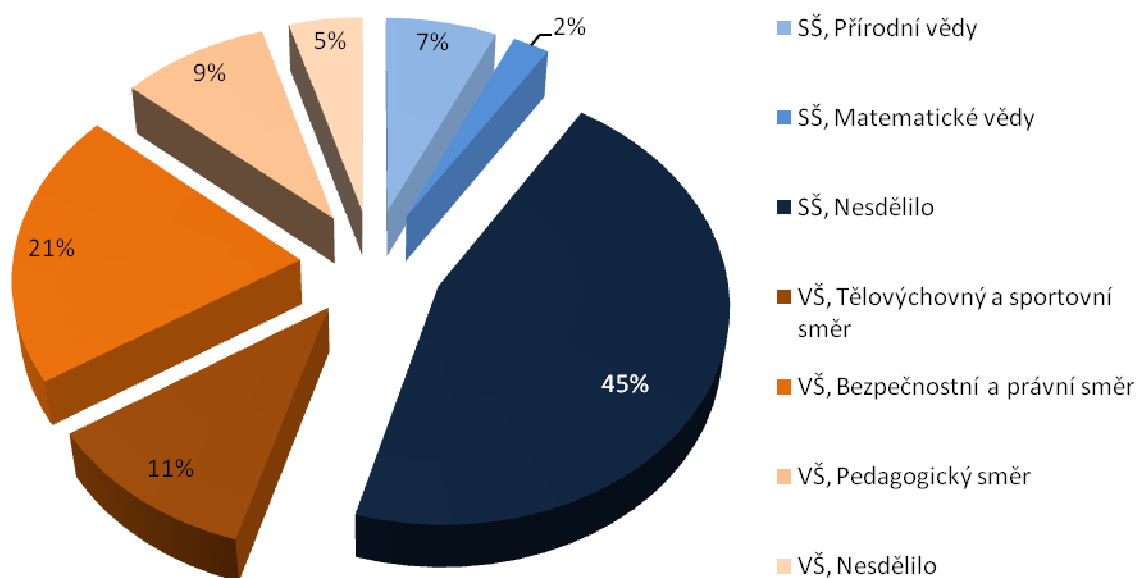
Graf 1 - Kolik roků/měsíců jste ve služebním poměru příslušníka Policie ČR a kolik jste zařazen(a) na služebním místě instruktora služební přípravy?

Doba trvání služebního poměru respondentů je různá, od několika málo let až i po téměř tři desetiletí. Průměrná doba trvání služebního poměru respondentů, instruktorů služební přípravy, je v současnosti 13 let a 2 měsíce, z této doby jsou pak respondenti zařazeni na služebním místě instruktora služební přípravy v průměru 5 let a 4 měsíce. Oba tyto údaje jsou i v souladu s obecně uznávanými pravidly u policie, která určují, že policistova praxe na zvládnutí náplně činnosti služebního místa by měla být od 3 do 5 let. Vzhledem k průměrným zjištěným hodnotám můžeme předpokládat, že respondenti

zařazení na služebních místech instruktorů služební přípravy ve své předchozí policejní kariéře úspěšně absolvovali povinnou základní odbornou přípravu, ve které se seznámili se základními znalostmi a dovednostmi důležitými pro plnění úkolů policie. Dále pak absolvovali základní praxi u výkonných útvarů, kde aplikovali poznatky získané v základní odborné přípravě, dále je rozvíjeli a získali praktické zkušenosti z výkonu služby a až po té byli zařazení na služební místo instruktora služební přípravy.

Otázka č. 2: Jaké máte vzdělání?

V této otázce se respondenti vyjadřovali, jaké mají vzdělání, zda středoškolské nebo vysokoškolské a zdali je směr jejich vzdělání v souladu s výkonem zastávané funkce.

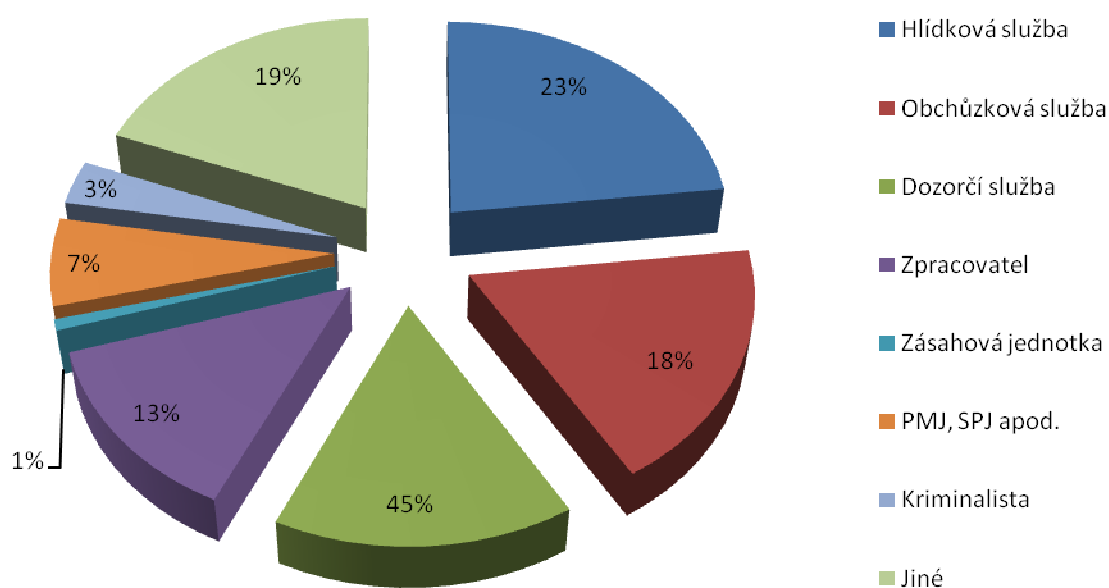
Graf 2 - Jaké máte vzdělání?

Z hlediska služební tělesné přípravy můžeme jednotlivé kategorie odpovědí členit dále dle jejich významnosti. V první fázi je třeba určit potřebu vysokoškolského nebo dostačující středoškolské vzdělání. Ze systemizace služebních míst víme, že na školních policejních střediscích jsou zastoupena služební místa instruktorů služební přípravy, na která je potřeba mít vysokoškolské vzdělání ale i místa s dostačujícím středoškolským vzděláním. U středoškolského vzdělání považujeme v současnosti za nejvhodnější směr pedagogický, pak bezpečnostní a právní a dále ostatní uvedené. Co se týká vysokoškolského vzdělání upřednostňovali bychom v první řadě směr tělovýchovný a sportovní, dále pedagogický, pak bezpečnostní a právní a po té ostatní uvedené. Z výzkumu vyplynulo, že z celkového počtu respondentů má 54 % středoškolské vzdělání

a 46 % vysokoškolské vzdělání. 11 % má vzdělání směru tělovýchovného a sportovního, 21 % bezpečnostního a právního, 9 % pedagogického, 7 % přírodních věd, 2 % matematických věd a celkem 50 % respondentů směr nesdělilo nebo jejich směr nebyl uveden v kategoriích odpovědí.

Otázka č. 3: Které policejní činnosti jste za svou kariéru u Policie ČR vykonával(a) ?

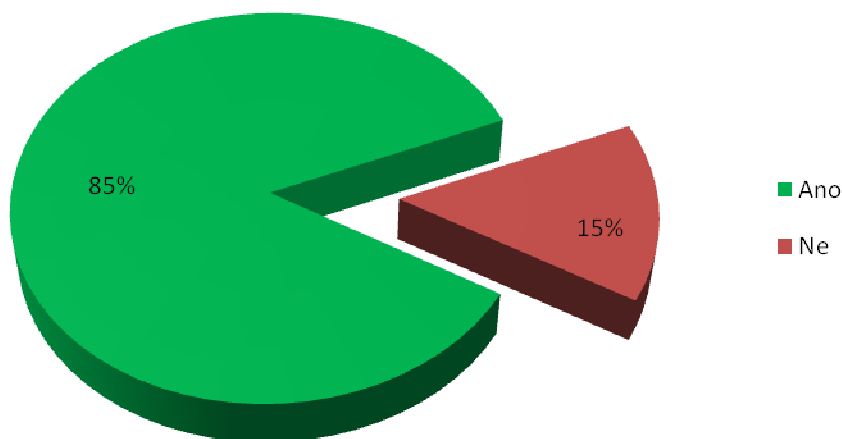
Cílem této otázky bylo zjistit procentuální zastoupení činností, které respondenti za svou kariéru vykonávali.

Graf 3 - Které policejní činnosti jste za svou kariéru u Policie ČR vykonával(a)?

Z hlediska plnění úkolů policie krajským ředitelstvím je praxe instruktorů služební přípravy na služebních místech, kde je vykonávána policejní činnost, kterou jsme vymezili kategoriemi odpovědí, nezbytná. Výzkumem bylo zjištěno, že 23 % respondentů za svou kariéru vykonávalo hlídkovou službu, 18 % respondentů obchůzkovou službu, 45 % službu dozorčího, 13 % jako zpracovatelé, 8 % službu u zásahové jednotky, PMJ nebo SPJ apod., 3 % jako kriminalisté a 19 % jinou službu.

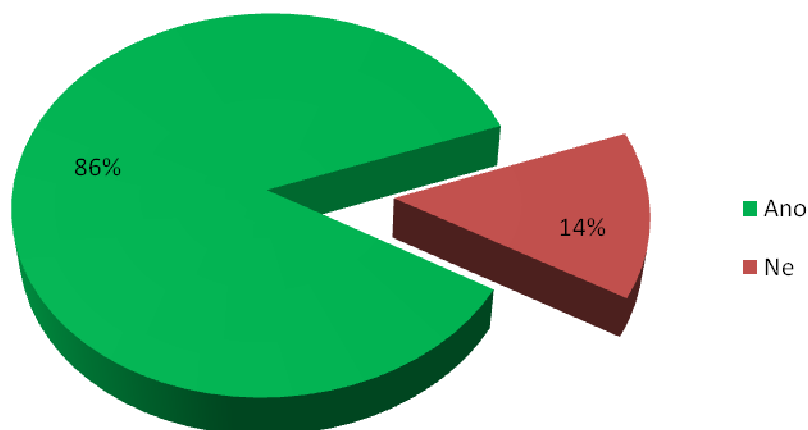
Trochu překvapivé je zjištění, že 15 % všech dotazovaných nemá žádné zkušenosti z výkonu základních policejních činností na základním útvaru krajského ředitelství policie, oddělení služby kriminální policie a vyšetřování nebo útvaru PMJ, SPJ apod., tedy jakýchsi pomyslných základech policejní práce. Grafické znázornění je uvedeno na grafu 4.

Graf 4 - Výkon základních policejních činností

Otázka č. 5: Podílíte se na tvorbě obsahu tělesné přípravy?

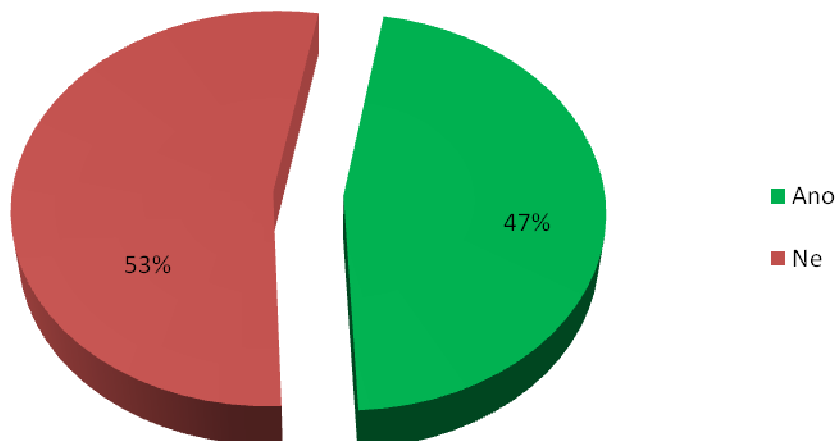
Vzhledem k profesnímu standardu instruktora služební přípravy by respondenti měli být dostatečně vybaveni pro sestavení vhodné náplně služební tělesné přípravy. Cílem bylo zjistit, je-li respondentům umožněno vlastní nebo zprostředkované poznatky a zkušenosti uplatnit při realizaci služební tělesné přípravy a modifikovat tak výcvik podle skutečných potřeb příslušníků při výkonu služby. Na otázku č. 5 odpovědělo 86 % respondentů, že se podílí na tvorbě obsahu služební tělesné přípravy a 14 % respondentů odpovědělo, že naopak.

Graf 5 - Podílíte se na tvorbě obsahu tělesné přípravy?

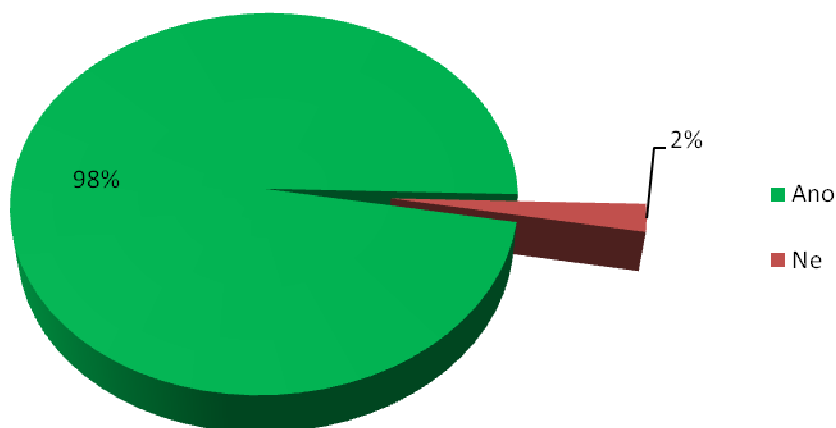
Otázka č. 6: Jste dostatečně motivován(a) k výkonu Vaší profese?

Motivace instruktorů služební přípravy školního policejního střediska krajského ředitelství policie je jedním z předpokladů řádného a svědomitého plnění úkolů těchto instruktorů a tím i dostatečné služební přípravy příslušníků krajského ředitelství policie pro výkon služby. Výzkumem bylo zjištěno, že v současnosti 47 % respondentů je dostatečně motivováno a 53 % respondentů dostatečně motivováno k výkonu služby není.

Graf 6 - Jste dostatečně motivován(a) k výkonu Vaší profese?

Otázka č. 7: Považujete vyhovující tělesnou zdatnost příslušníků za důležitý předpoklad pro kvalitní a bezpečný výkon služby?

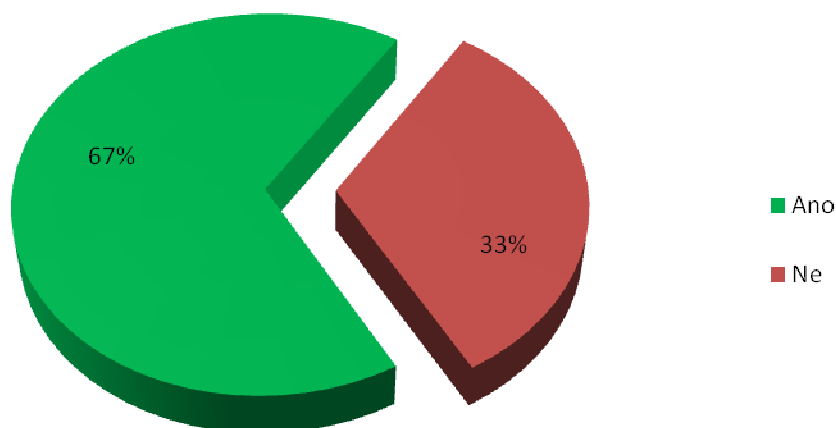

Graf 7 - Považujete vyhovující tělesnou zdatnost příslušníků za důležitý předpoklad pro kvalitní a bezpečný výkon služby?

Otázka č. 7 směřovala k motorické výkonnosti při plnění úkolů policie, mapovala názory respondentů na vyhovující tělesnou zdatnost jako na jeden ze základních předpokladů pro podání dostatečného motorického výkonu a tím i úspěšného plnění úkolů policie. Z uvedeného grafu vyplývá, že 98 % respondentů se domnívá, že vyhovující tělesná zdatnost je důležitým předpokladem pro kvalitní a bezpečný výkon služby. 2 % ji za důležitý předpoklad pro kvalitní a bezpečný výkon služby nepovažuje.

Otázka č. 8: Myslíte si, že úroveň tělesné zdatnosti má přímou souvislost s dosahovanými výsledky při předcházení, odhalování a objasňování trestných činů a přestupků?

Úroveň tělesné zdatnosti má bezpochyby vliv na výkonnost ve službě. Otázka č. 8 si kladla za cíl zjistit názory respondentů na přímou souvislost tělesné zdatnosti a dosahovanými výsledky v boji proti protiprávní činnosti. Na rozdíl od otázky č. 7 jsme se zde snažili zjistit názory nejen na souvislost tělesné zdatnosti s oblastí motorické výkonnosti, ale např. oblastí, kde je úroveň i tělesné zdatnosti limitujícím faktorem při výkonu služby se zvýšenou psychickou náročností nebo např. indikátorem zvyšujících se zdravotních problémů, tím zvýšené absence a tím i nemožnosti dosahování dostatečných výsledků ve zvyšování objasňenosti a snižování kriminality.

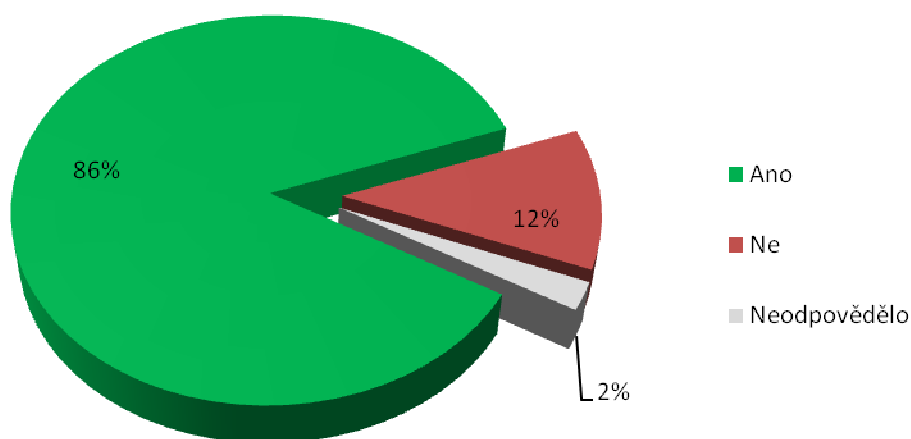

Graf 8 - Myslíte si, že úroveň tělesné zdatnosti má přímou souvislost s dosahovanými výsledky při předcházení, odhalování a objasňování trestných činů a přestupků?

Z grafu 8 je patrné, že 67 % respondentů si myslí, že mezi těmito oblastmi je přímá souvislost, 33 % respondentů si myslí, že není.

Otázka č. 9: Myslíte si, že po reformě v roce 2007, došlo k poklesu tělesné zdatnosti příslušníků?

V průběhu roku 2006 probíhalo v policii testování nové koncepce služební tělesné přípravy. Odpovědné osoby po tomto rozhodli, že nová koncepce potřebám Policie ČR vyhovuje a od 1.1.2007 byla zavedena jako součást přípravy pro výkon služby a zastávaného služební místa. S odstupem času zjišťujeme, že koncepce služební tělesné přípravy nevyhovuje potřebám policie tak, jak bylo původně prezentováno a proto jsme i na tuto skutečnost zjišťovali názor respondentů. Na otázku týkající se stavu tělesné zdatnosti po reformě v roce 2007 odpovědělo 86 % respondentů, že došlo k poklesu tělesné zdatnosti, 12 %, že nedošlo k poklesu tělesné zdatnosti po reformě v roce 2007 a 2 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo.

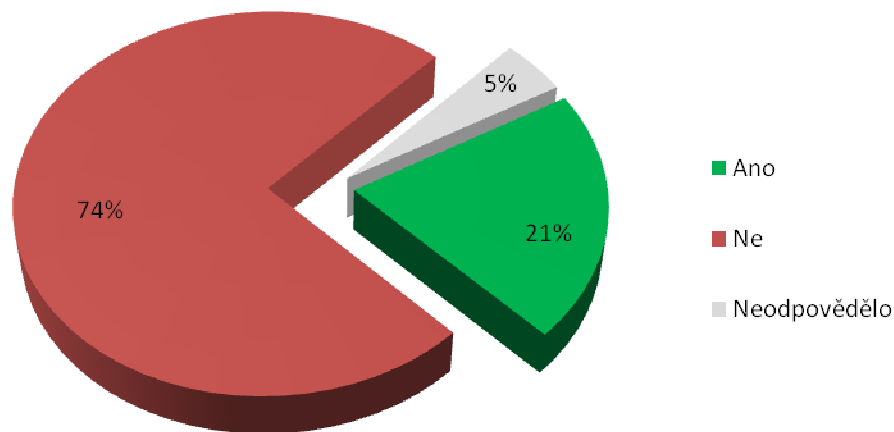

Graf 9 - Myslíte si, že po reformě v roce 2007, došlo k poklesu tělesné zdatnosti příslušníků?

Otázka č. 10: Souhlasíte se současnou koncepcí tělesné přípravy jako jedné ze součástí přípravy příslušníků pro výkon policejních činností? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

V předchozí otázce jsme zjišťovali názor respondentů na vliv koncepce služební tělesné přípravy na stav tělesné zdatnosti po reformě v roce 2007. Vzhledem k našemu původnímu předpokladu, že reforma se negativně odrazí ve stavu tělesné zdatnosti příslušníků, zařadili jsme do dotazníku další otázku, a to otázku klíčovou, která směřuje k zjištění názorů respondentů na u policie většinového původce nedostatečné přípravy pro fyzickou způsobilost k výkonu policejních činností a zhoršující se úroveň tělesné zdatnosti příslušníků, kterým je současná koncepce služební tělesné přípravy.

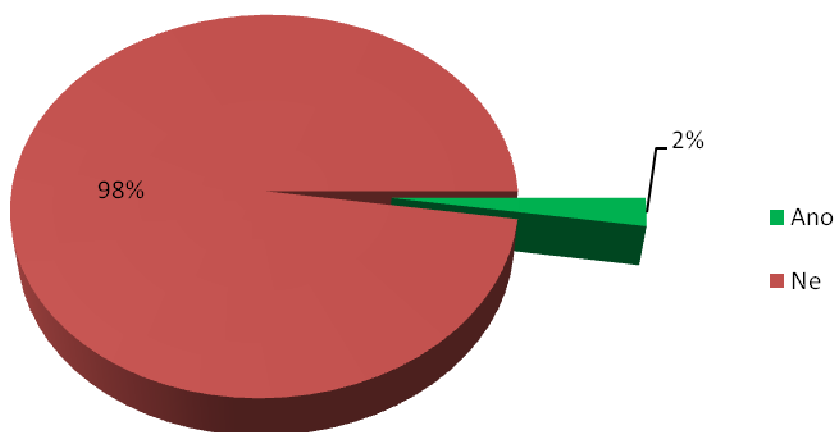

Graf 10 - Souhlasíte se současnou koncepcí tělesné přípravy jako jedné ze součástí přípravy příslušníků pro výkon policejních činností?

Náš předpoklad se i v této otázce potvrdil, 74 % nesouhlasí se současnou koncepcí tělesné přípravy, 21 % s ní souhlasí a 5 % na tuto otázku neodpovědělo. Součástí otázky č. 10 byla i podotázka, která stručně zjišťovala, jakým směrem respondenti požadují změnu negativního stavu. Tyto odpovědi jsou uvedeny v příloze č.

Otázka č. 11: Jste spokojen(a) se současným stavem tělesné zdatnosti příslušníků?

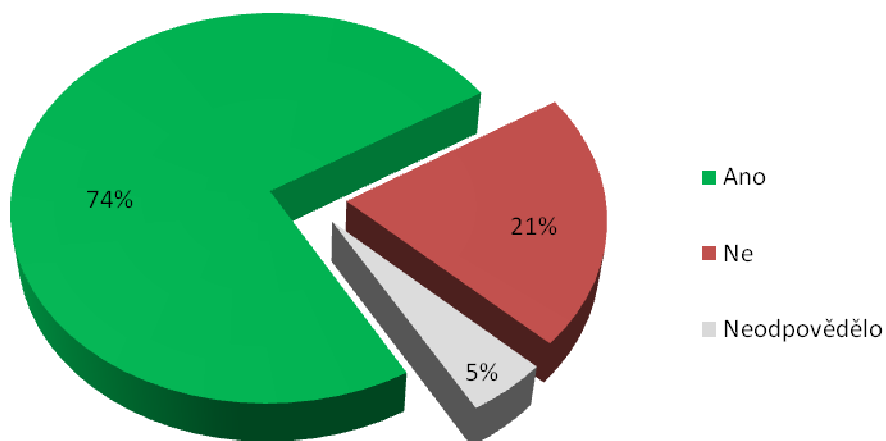
Graf 11 - Jste spokojen(a) se současným stavem tělesné zdatnosti příslušníků?

Otázka č. 11 dále hodnotí současný stav tělesné zdatnosti příslušníků z pohledu instruktorů služební tělesné přípravy a po rozporuplné reformě z roku 2007. Respondenti na tuto otázku odpověděli v drtivé převaze, že nejsou spokojeni se současným stavem

tělesné zdatnosti příslušníků, v 98 % odpovědí. Naopak, spokojeno se stavem tělesné zdatnosti příslušníků jsou 2 % respondentů.

Otázka č. 12: Domníváte se, že za situace, kdy policista nebude chtít být ustanoven na služební místo, pro které jsou stanoveny požadavky fyzické způsobilosti vyšší, než na kterém je ustanoven, se může stát, že nebude již nikdy podroben testům tělesné zdatnosti.

V této otázce jsme se pokusili popsat specifickou situaci, kterou umožňuje současná koncepce služební přípravy. Při sestavování této otázky jsme vycházeli zejména ze Závazného pokynu policejního prezidenta č. 40 z roku 2009 a ze znalosti policejního prostředí a tendence některých příslušníků setrvávat na služebních místech i v případě, že už pro toto služební místo nejsou způsobilí. Situace uvedena v otázce byla popsána na názorných příkladech v kapitole 4.1. S naším předpokladem, že tato situace umožňuje příslušníkům stav, kdy již nikdy nebudou podrobeni testům tělesné zdatnosti se ztotožnilo 74 % respondentů, 21 % respondentů se domnívá, že tato situace tento stav neumožňuje a 5 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo.

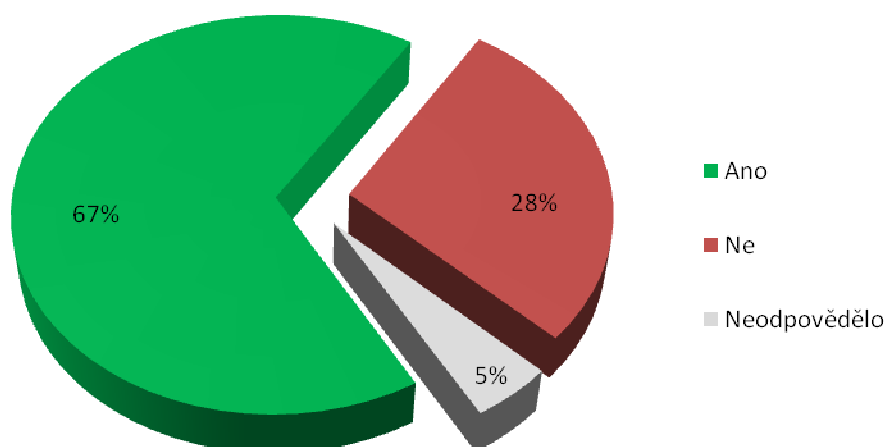

Graf 12 - Domníváte se, že za situace, kdy policista nebude chtít být ustanoven na služební místo, pro které jsou stanoveny požadavky fyzické způsobilosti vyšší, než na kterém je ustanoven, se může stát, že nebude již nikdy podroben testům tělesné zdatnosti.

Otázka č. 13: Domníváte se, že využití výše popsané situace v praxi je vysoké?

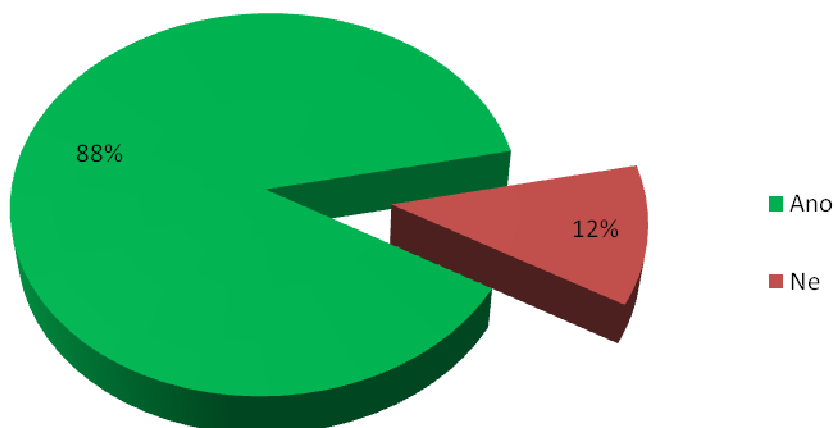
Odpovědi na otázku č. 13 dále rozvíjí situaci uvedenou v otázce č. 12, kdy zjišťujeme, jak časté je její využití. Z výzkumu je zřejmé, že tendence vyhnout

se testům tělesné zdatnosti je příslušníky využívána ve velké míře a proto by mělo dojít k razantní změně, která by toto příslušníkům neumožňovala. 67 % respondentů hodnotí využití této situace jako vysoké, 28 % naopak a 5 % respondentů na otázku neodpovědělo.

Graf 13 - Domníváte se, že využití výše popsané situace v praxi je vysoké?

Otázka č. 14: Myslíte si, že by bylo vhodné detailněji propracovat systém diagnostiky tělesné zdatnosti příslušníků?

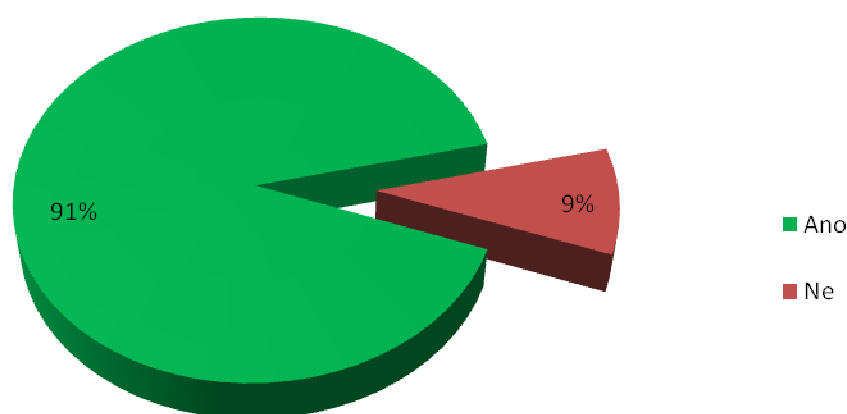
Graf 14 - Myslíte si, že by bylo vhodné detailněji propracovat systém diagnostiky tělesné zdatnosti příslušníků?

Po prvotní analýze stavu služební tělesné přípravy příslušníků a její právní úpravy jsme dospěli k názoru, že by bylo vhodné tento systém detailněji propracovat. Názor instruktorů služební přípravy krajského ředitelství policie se s naším názorem ve velké

většině ztotožňuje. Dle odpovědí na otázku č. 14 si 88 % respondentů myslí, že by bylo vhodné systém detailněji propracovat, 12 % respondentů si myslí opak.

Otázka č. 15: Doporučil(a) byste jako nejvhodnější řešení při zjištění dlouhodobě nevyhovující tělesné zdatnosti finanční až personální postihy?

Otázka č. 15 řeší represivní prostředky, které by bylo možno použít u příslušníků, kteří jsou dlouhodobě nevyhovující, tudíž nezpůsobilí k výkonu služby.

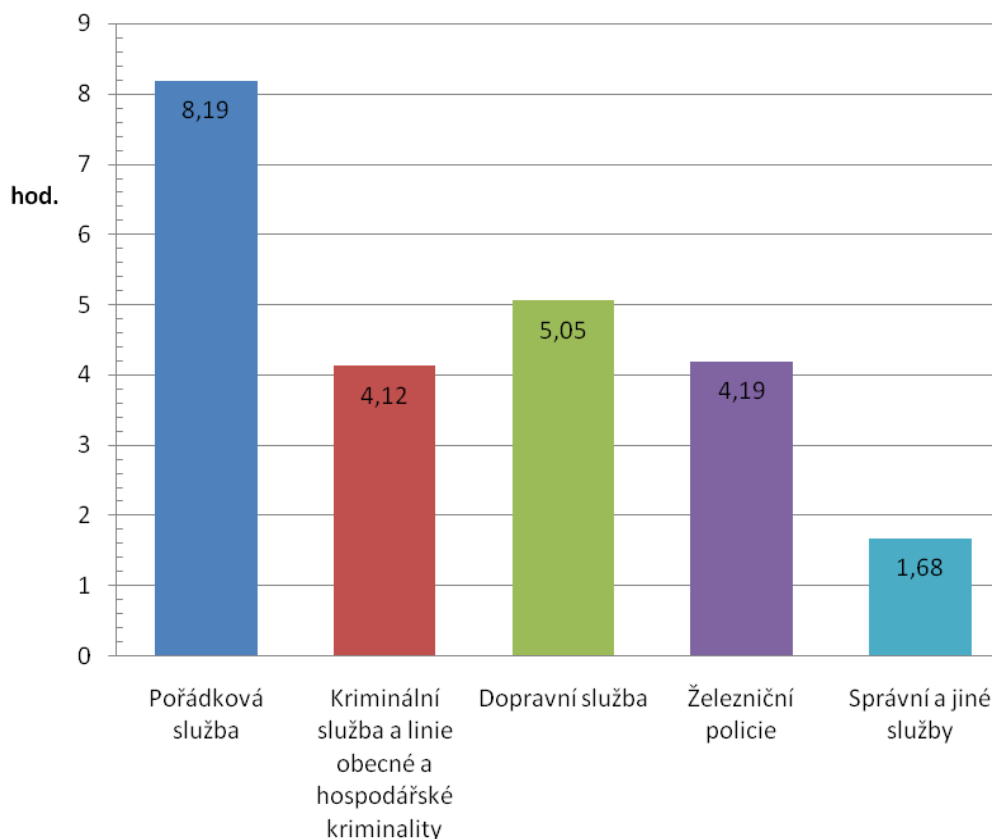
Graf 15 - Doporučil(a) byste jako nejvhodnější řešení při zjištění dlouhodobě nevyhovující tělesné zdatnosti finanční až personální postihy?

V první řadě je třeba zjednodušeně popsat pojem dlouhodobě. K tomu abychom mohli označit příslušníka za dlouhodobě nezpůsobilého, je potřeba opakovaně- nejméně dvakrát- otestovat jeho způsobilost. Mezi těmito testováními by měl být dostatečný časový úsek k umožnění změny stavu tělesné zdatnosti probanda a zároveň časový úsek, který by spolehlivě vypovídal o nezpůsobilosti příslušníka k výkonu služby z hlediska postupného snižování výkonů v dlouhodobém horizontu, ne vlivem krátkodobých indispozic vzniklých např. úrazy, nemocemi atd.. Mohlo by se jednat např. o opakované testování po 3 měsících od zjištění nevyhovujícího stavu. V případě, že by proband ani po třetím testování, tj. po 6 měsících, neprokázal znatelné změny k lepšímu, přistoupilo by se k prvnímu postihu- finančnímu. Toto řešení by samozřejmě souviselo i s na počátku nutným podání kompletní erudované informace probandovi od instruktorů služební přípravy, jakým způsobem svou nevyhovující fyzickou způsobilost zlepšit a posunout z oblasti nevyhovující do oblasti vyhovující. Z grafu znázorňujícího odpovědi respondentů na otázku č. 15 je zřejmé, že respondenti v 91 % doporučují finanční až personální postihy jako nejvhodnější řešení

při dlouhodobě nevyhovující tělesné zdatnosti, 9 % pak tyto postihy jako nejvhodnější nedoporučuje.

Otázka č. 16: Kolik hodin v průměru měsíčně věnují, dle Vašeho názoru a zkušeností, příslušníci jednotlivých linií tělesné přípravě?

Instruktoři služební přípravy krajského ředitelství policie jsou příslušníci, kteří se dennodenně pohybují v prostorách, kde probíhá tělovýchova a sport u policie. Ne zřídka poznávají příslušníky z příslušného krajského ředitelství nebo jeho organizačních jednotek a dokážou celkem spolehlivě říci, který z příslušníků navštěvuje prostory tělesné výchovy a sportu jejich krajského ředitelství a který naopak. Díky charakteristice jejich služební činnosti, místní a osobní znalosti je pravděpodobné, že budou mít dobrý přehled o době, kterou příslušníci věnují tělesné výchově a sportu.

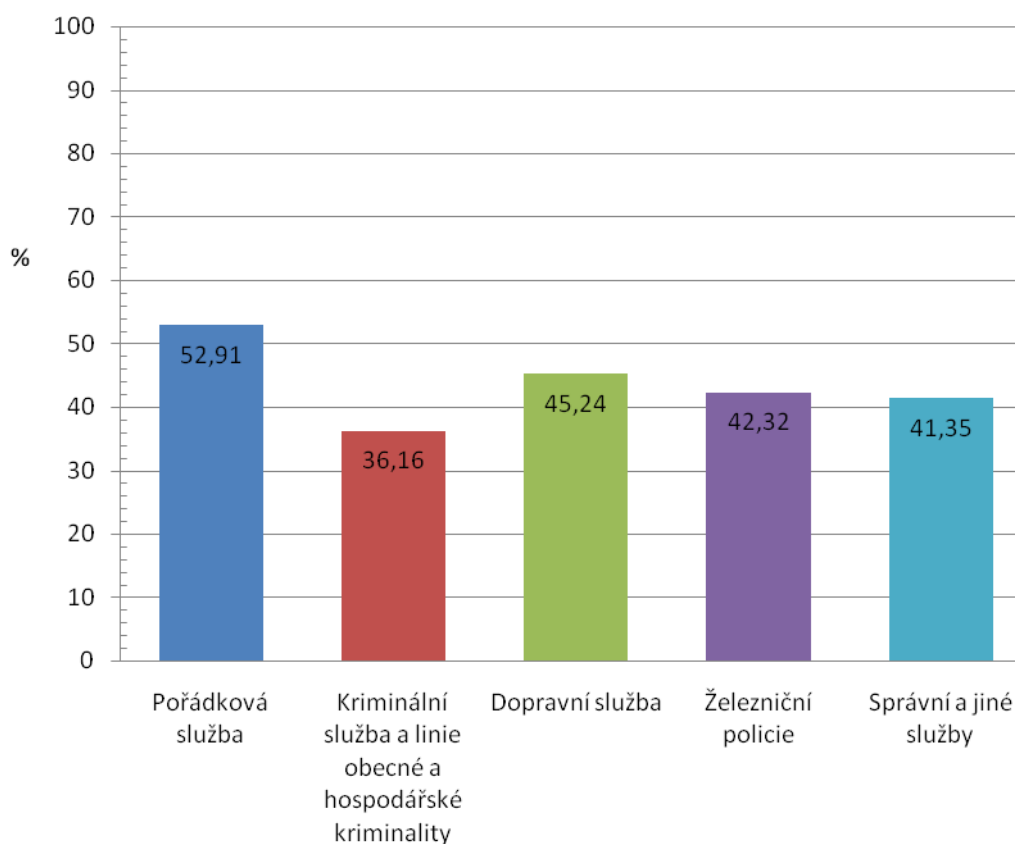

Graf 16 - Kolik hodin v průměru měsíčně věnují, dle Vašeho názoru a zkušeností, příslušníci jednotlivých linií tělesné přípravě?

Připomínáme, že tato otázka řeší celkovou kvantitu za měsíc, nikoli kvalitu, doby věnované příslušníky tělesné přípravě.

Otázka č. 17: Kolik procent z celkového počtu příslušníků jednotlivých linií má, dle Vašeho názoru a zkušeností, vyhovující tělesnou zdatnost pro výkon policejních činností jednotlivých linií?

Vzhledem ke skutečnosti, že v současnosti není u policie spolehlivě diagnostikována úroveň tělesné zdatnosti příslušníků, spoléháme se v odpovědích na otázku č. 17. na stejné předpoklady instruktorů služební přípravy, jako v případě otázky č. 16.. Obecně špatný stav tělesné zdatnosti příslušníků je po jednotlivých liniích znázorněn na grafu 17.

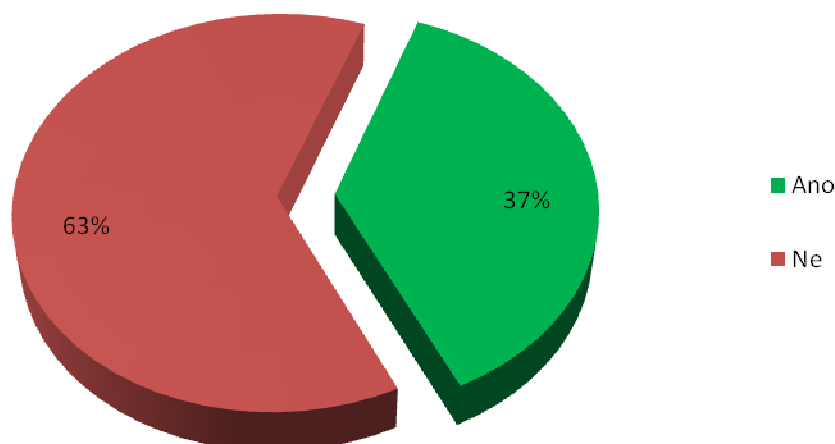

Graf 17 - Kolik procent z celkového počtu příslušníků jednotlivých linií má, dle Vašeho názoru a zkušeností, vyhovující tělesnou zdatnost pro výkon policejních činností jednotlivých linií?

Otázka č. 18: Souhlasíte se současným zařazením služebních míst do skupin služební přípravy? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

S reformou v roce 2007 začala být služební místa dělena do čtyř skupin služební přípravy. Nejnáročnější požadavky a největší časová dotace na provádění je pro skupinu č. 1, nejméně náročné a nejmenší časová dotace, resp. žádná, je pro skupinu č. 4. Organizována je služební tělesná příprava pouze u skupiny č. 1. V ostatních skupinách je

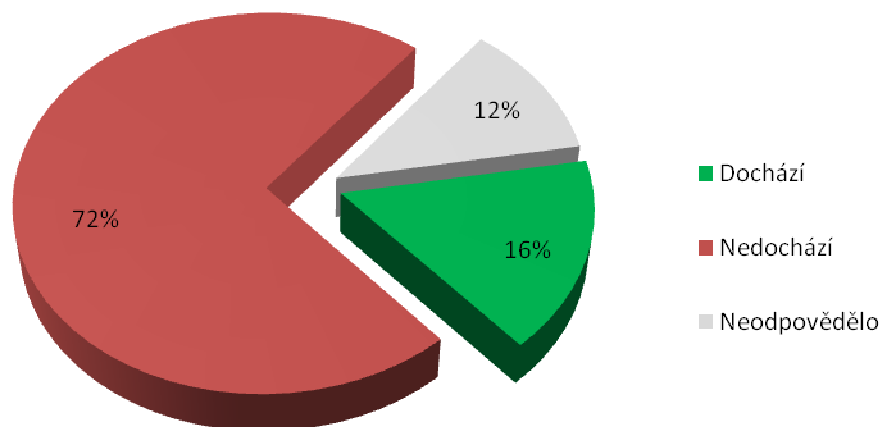
ponechána oblast tělesné výchovy a sportu na uvážení jednotlivých příslušníků. Otázka č. 18 zjišťovala postoj respondentů k tomuto novému dělení, z grafu je zřejmé, že téměř dvě třetiny, 63 %, s tímto dělením nesouhlasí, převážná většina pak v podotázce kritizuje vlastní zařazení služebních míst do skupin služební přípravy (příklady odpovědí jsou uvedeny v příloze č. 8), zbývajících 37 % se současným zařazením služebních míst do skupin služební přípravy souhlasí.

Graf 18 - Souhlasíte se současným zařazením služebních míst do skupin služební přípravy?

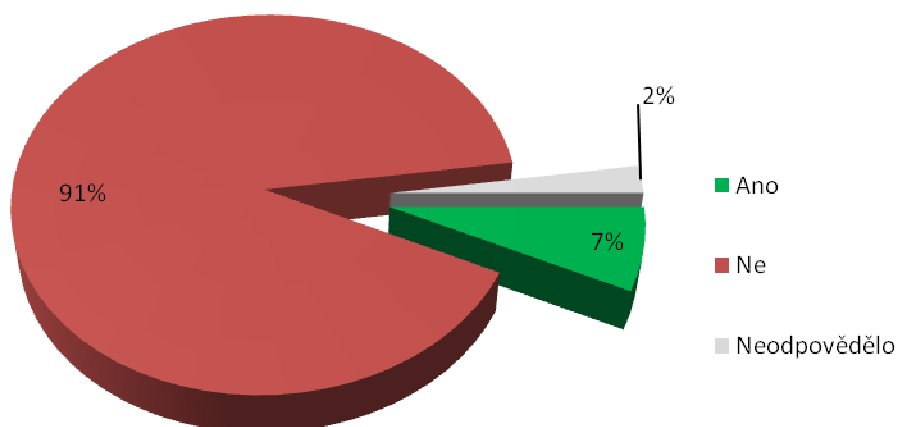
Otázka č. 19: Kolikrát ročně v průměru dochází, dle Vašeho názoru a zkušeností, k testování fyzické způsobilosti jednotlivých příslušníků pro výkon policejních činností jednotlivých linií?

Vzhledem k charakteru služební činnosti jsou instruktoři služební přípravy velmi dobře seznámeni s plánovanými termíny prověrek a nebo je pro ně snadné tyto termíny zjistit. Z těchto předpokladů jsme vycházeli v otázce č. 19 a pokračovali ve zjišťování důsledků reformy z roku 2007. Z grafu je patrné, že reforma se v oblasti tělesné výchovy a sportu u policie opravdu významně projevila. 72 % respondentů tvrdí, že během každoročního výcviku nedochází u žádných příslušníků, vyjma případů výběrových řízení, k prověření, zda-li jsou fyzicky způsobilí k výkonu služby. Snažili jsme se zjistit, nejsou-li požadavky rozlišeny podle jednotlivých linií služeb, ale ani toto zde není. 16 % respondentů uvedlo, že dle jejich názoru a zkušeností k testování fyzické způsobilosti jednotlivých příslušníků pro výkon policejních činností jednotlivých linií v průměru ročně alespoň jednou dochází, 12 % respondentů pak na tuto otázku neodpovědělo.

Graf 19 - Kolikrát ročně v průměru dochází, dle Vašeho názoru a zkušeností, k testování fyzické způsobilosti jednotlivých příslušníků pro výkon policejních činností jednotlivých linií?

Otázka č. 20: Je, dle Vašeho názoru, frekvence testování fyzické způsobilosti příslušníků pro výkon služby vyhovující? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

Graf 20 - Je, dle Vašeho názoru, frekvence testování fyzické způsobilosti příslušníků pro výkon služby vyhovující?

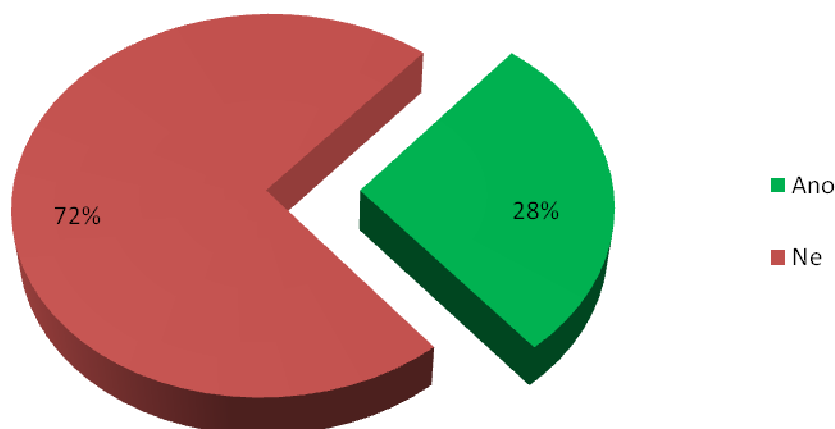
Otázka č. 20 monitorovala také v souvislosti s otázkou č. 19 názor respondentů na frekvenci testování fyzické způsobilosti příslušníků k výkonu služby. Vzhledem k tomu, že z předchozího grafu je zřejmé, že k pravidelnému ročnímu testování dochází jen zřídka, je pravděpodobnost nesouhlasu respondentů s tímto stavem vysoká. Toto nám potvrzuje i graf, který udává, že 91 % respondentů považuje současnou frekvenci testování jako nevyhovující, 7 % respondentů jako vyhovující a 2 % respondentů na otázku

neodpovědělo. V podotázce se respondenti vyjadřovali v tom smyslu, že k pravidelnému testování v současnosti nedochází, příslušníci jsou podrobováni testům tělesné zdatnosti jen v případě výběrového řízení. Drtivá většina respondentů se shodla na provádění testování tělesné zdatnosti jedenkrát ročně, druhým názorem bylo testování tělesné zdatnosti dvakrát ročně. Některé příklady odpovědí na podotázku jsou uvedeny v příloze č. 9.

Otázka č. 21: Myslíte si, že je současná skladba testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

Testová baterie se v současnosti skládá z pěti subtestů- člunkový běh 4 x 10 m, přítah na hrazdě (opakovaně), klik - vzpor ležmo (opakovaně), celomotorický test (opakovaně) za 2 minuty a běh na 1000 m. 2. a 3. skupina provádí testy člunkový běh, klik- vzpor, celomotorický test a běh na 1 km, 4. skupina provádí testy člunkový běh, celomotorický test a běh na 1 km (přesný obsah, popis a bodové hodnocení testů a kritéria hodnocení pro splnění testů jsou uvedeny v příloze č. 4).

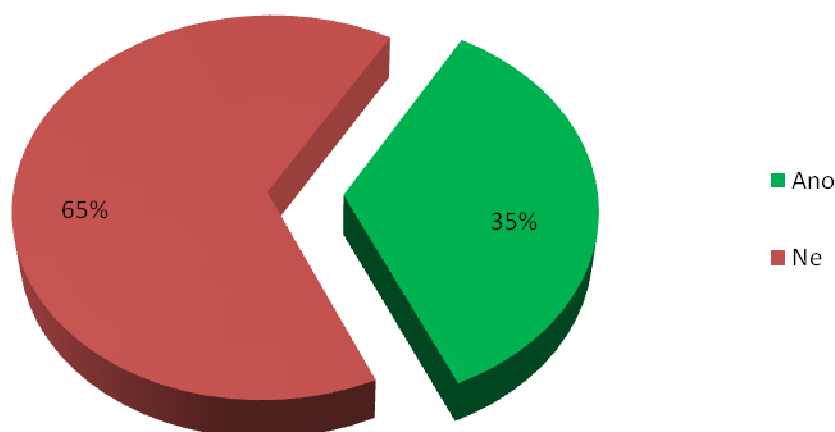

Graf 21 - Myslíte si, že je současná skladba testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

Názor respondentů na tuto skladbu testové baterie zjišťovala otázka č. 21. 72 % respondentů si myslí, že výběr subtestů není pro testovou baterii u policie vhodný. V podotázce nejčastěji zmiňují návrat k testové baterii před reformou a potřebu zařazení subtestu plavání (příklady odpovědí na podotázku jsou uvedeny v příloze č. 10). 28 % respondentů se současnou skladbou testové baterie souhlasí.

Otázka č. 22: Myslíte si, že jsou nastavené limity subtestů současné testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

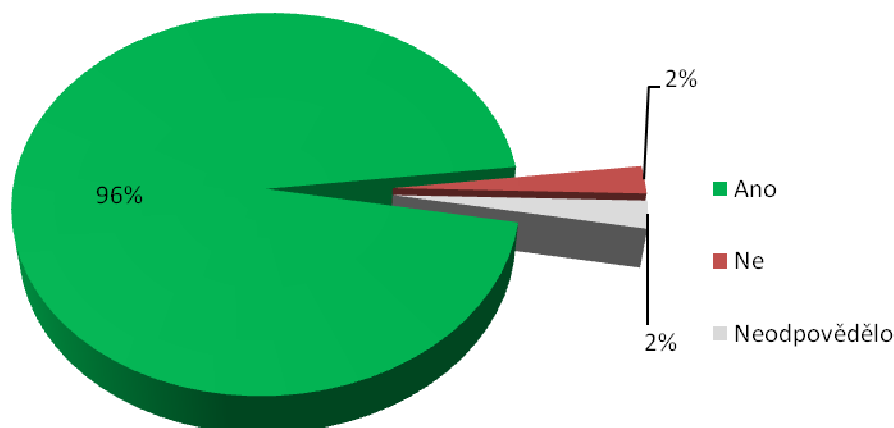
Testovou baterií se dále zabývala i otázka č. 22,. Na rozdíl od otázky č. 21 zjišťovala názor na limity subtestů, které jsou v současné době dány jako vyhovující pro výkon služby. Ve věci přesného obsahu, popisu a bodového hodnocení testů a kritéria hodnocení pro splnění testů odkazujeme opět na přílohu č. 4, kde je toto uvedeno. V odpovědích na tuto otázku odpovědělo 65 % respondentů, že s nastavenými limity subtestů jako vyhovujícími pro potřeby policie nesouhlasí, 35 % respondentů s nastavením limitů souhlasí. V podotázce se respondenti vyjadřovali nejčastěji v tom smyslu, že nastavené limity neodpovídají tvrzení, že příslušník by měl být tělesně zdatný nad úrovní běžné populace, jsou dány na úrovni podprůměrně tělesně zdatného člověka a že chybí plavání, příklady odpovědí na podotázku jsou uvedeny v příloze č. 11.

Graf 22 - Myslíte si, že jsou nastavené limity subtestů současné testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby? Pokud ne, stručně charakterizujte změnu.

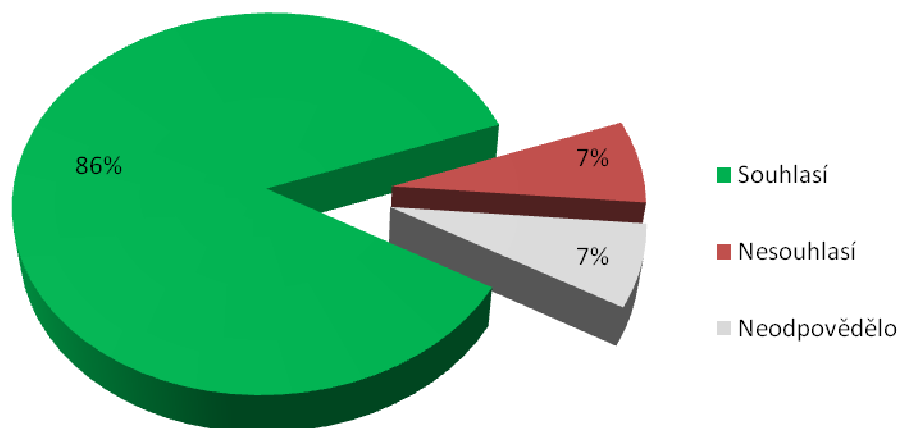
Otázka č. 23: Měl by být, dle Vašeho názoru, součástí testové baterie subtest z plavání?

Poslední otázka, která se týká vlastní testové baterie, zjišťuje názory respondentů na v policii široce diskutovanou problematiku, kterou je nezařazení subtestu z plavání. Ptali jsme se na to, zda-li by měl být subtest z plavání zařazen do testové baterie. Drtivá většina se vyjádřila, že ano, 96 % respondentů, 2 % respondentů se domnívá, že ne a 2 % respondentů na otázku neodpovědělo.

Graf 23 - Měl by být, dle Vašeho názoru, součástí testové baterie subtest z plavání?

Otázka č. 24: Co si myslíte o výroku „U policie by se mělo jednat o výběr nikoli o sběr“?

Graf 24 - Co si myslíte o výroku „U policie by se mělo jednat o výběr nikoli o sběr“?

V policii můžeme v personální otázce v současnosti pozorovat převažující tendence kvantity nad kvalitou. Dlouhodobější neuspokojivá situace v doplňování personálních stavů se začala řešit snižováním nároků nejen při přijímání uchazečů, ale i ustanovování příslušníků na služební místa. Součástí tzv. výběrového řízení uchazečů, prověření fyzické způsobilosti formou testů tělesné zdatnosti, je v současnosti opravdu jen nutná formalita a ne důsledné prověření fyzické způsobilosti uchazeče k výkonu služby zakládající se na principu výběru vhodného souboru. Otázka č. 24 zjišťuje názor respondentů na výrok, který ilustruje stav přijímání nových uchazečů po reformě v roce 2007. 86 % respondentů

souhlasí s tvrzením, že v policii by měli sloužit příslušníci, kteří jsou důkladně prověřeni i po stránce tělesné zdatnosti, 7 % respondentů s tímto výrokem nesouhlasí a 7 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo. V příloze č. 12 jsou uvedeny některé příklady odpovědí respondentů.

Shrnutí vyhodnocení dotazníků

V kapitole 3.4.3 jsme uvedli několik oblastí, které dotazník zkoumá. Těmito oblastmi byly profil respondenta, současná koncepce služební tělesné přípravy a testová baterie.

V první oblasti, profil respondenta, bylo vyhodnocením zjištěno, že instruktoři tělesné přípravy jsou v převážné většině příslušníci, jejichž předchozí policejní praxe trvala dostatečně dlouhou dobu výkonu služby na služebních místech, kde si měli možnost osvojit znalosti a dovednosti a naučit se aplikovat v praxi policejní činnosti, jejichž výcvikem jsou pověřeni. Taktéž jsou to příslušníci, kteří jsou v současnosti na služebním místě instruktora služební přípravy zařazení dostatečně dlouhou dobu k zvládnutí jeho kompletní služební náplně. Ve vzdělání respondentů bylo zjištěno, že desetina příslušníků zařazených na služebním místě instruktora služební přípravy má vysokoškolské vzdělání tělovýchovného a sportovního směru. Tento podíl na celkovém počtu je, dle našeho názoru, nedostatečný. Vzhledem k systemizaci služebních míst, odbornosti a specifickým úkolům plněným instruktory služební přípravy by měl být tento směr- zaměření- na služebních místech instruktorů s požadavkem vysokoškolského vzdělání důsledněji vyžadován. Dále bylo v této oblasti zjištěno, že instruktoři služební přípravy mají dostatečný prostor k aplikování nových poznatků, zkušeností a požadavků policejní praxe ve výcviku, bylo by vhodné je ale lépe motivovat.

Druhou hodnocenou oblastí je současná koncepce tělesné přípravy. Z vyhodnocení je patrné, že tělesná zdatnost a fyzická způsobilost k výkonu služby je jedním z pilířů úspěšného plnění úkolů policie. Instruktoři služební přípravy jsou nespokojeni se současnou úrovní tělesné zdatnosti příslušníků, dle jejich tvrzení je necelých 53 % příslušníků vykonávajících pořádkovou službu fyzicky způsobilých k výkonu této služby, u ostatních služeb vždy méně než polovina, u kriminální policie dokonce méně než 37 %. Dotazníky bylo potvrzeno, že v současnosti nedochází k průběžnému zjišťování fyzické způsobilosti pro výkon zastávaného služebního místa. Testy tělesné zdatnosti jsou prováděny jen v případě výběrového řízení u uchazečů nebo u příslušníků v rámci

výběrového řízení na jiné, nové, služební místo. Doporučované je instruktory služební přípravy provádění testování tělesné zdatnosti příslušníků jednou ročně. Z pohledu instruktorů služební přípravy lze tedy stručně hodnotit, že reforma v roce 2007 a nová koncepce služební tělesné přípravy uplatňovaná od roku 2007 do současnosti se velmi negativně projevila na fyzické způsobilosti příslušníků k výkonu služby, je nevyhovující a je třeba ji detailněji propracovat.

Třetí oblastí je vlastní testová baterie. Testová baterie se po reformě v roce 2007 také podstatně změnila, dříve byli její součástí subtesty: člunkový běh 4 x 10 m, sestava s tyčí, klik, vzpor ležmo (opakovaně), leh – sed (opakovaně) za 2 min, běh na 12 min, plavání 100 m. Současná testová baterie se skládá ze subtestů: člunkový běh 4 x 10 m, shyby na hrazdě (opakovaně), klik – vzpor ležmo (opakovaně), celomotorický test (opakovaně) za 2 min a běh na 1000 m. Zde je nutné připomenout přílohu č. 4, kde je uveden redukovaný obsah a kritéria hodnocení současné testové baterie pro skupiny služební přípravy č. 2., 3. a 4. Dotazník řešil testovou baterii z pohledu skladby, neboli obsahu, nastavení limitů a absence subtestu z plavání. Skladba i limity testové baterie užívané v současnosti je dle instruktorů služební přípravy pro potřeby policie nevyhovující. V současné testové baterii postrádají převážně test na zjištění vytrvalosti a nastavení limitů je, dle jejich tvrzení, nedostatečné pro úspěšné plnění úkolů policie. Absenci subtestu z plavání vnímá 96 % respondentů jako značný nedostatek testové baterie policie.

4.3 OVĚŘENÍ HYPOTÉZ

H1) Domníváme se, že příslušníci, kteří organizují a řídí služební přípravu na úrovni krajského ředitelství policie, považují skutečnou úroveň fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti příslušníků PČR v současnosti za nedostatečnou pro úspěšné plnění úkolů policie.

Ověření hypotézy č. 1 čerpá ze zkušeností respondentů, příslušníků zařazených na služebním místě instruktora služební přípravy, v rámci kterého organizují, řídí a provádí služební tělesnou přípravu, střeleckou přípravu, taktickou přípravu, přípravu k použití donucovacích prostředků policistů a další výcvik policistů, organizačně zajišťuje policejní sportovní akce a podílí se na samostatném výkonu služby bezpečnostní povahy. Úroveň fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti příslušníků Policie ČR je pro 98 % instruktorů služební přípravy na neuspokojivé úrovni. Respondenti uvádějí, že pouze 43,6 % z celkového počtu příslušníků služby pořádkové policie, služby kriminální policie a vyšetřování, služby dopravní policie, služby železniční policie a správních a jiných služeb krajských ředitelství policie má skutečně vyhovující tělesnou zdatnost pro výkon policejních činností jednotlivých linií. **Naše hypotéza č. 1 se tedy potvrdila.**

H2) Domníváme se, že v současné koncepci služební přípravy není služební tělesné přípravě věnována dostatečná pozornost.

Služební tělesná příprava je zaměřena na získávání a rozvíjení znalostí, praktických dovedností a pohybových schopností potřebných pro výkon služby. U skupin služební přípravy, do kterých je zařazena převážná část služebních míst krajského ředitelství policie, tj. 2., 3. a 4., není její provádění ve výcviku žádným způsobem konkrétně stanoveno. Diagnostika tělesné zdatnosti příslušníků by měla být prováděna průběžně tak, aby byla zabezpečena neustálá fyzická způsobilost příslušníků k úspěšnému plnění úkolů policie a nikoli jen ve vymezených případech při ustanovování na služební místo. Analýzou všech v současnosti platných norem upravujících provádění služební tělesné přípravy jako součásti služební přípravy příslušníků a s dotazníky zjištěným skutečným stavem **jsme potvrdili naši hypotézu č. 2..**

H3) Předpokládáme, že příslušníci, kteří organizují a řídí služební přípravu na úrovni krajského ředitelství policie, budou testovou baterii užívanou Policií ČR v současnosti hodnotit jako nevyhovující vzhledem k potřebám bezpečného a kvalitního výkonu služby.

V testové baterii užívané v policii od roku 2007 dle instruktorů služební přípravy chybí subtest z plavání a je velmi diskutabilní subtest běh na 1000m. Limity jsou dle instruktorů služební tělesné přípravy stanoveny na úrovni, která nezajišťuje úroveň dostatečnou pro úspěšné plnění úkolů policie. Respondenti tedy svými odpověďmi **potvrdili naši hypotézu č. 3.**

4.4 DISKUZE

Analýzou v současnosti platných norem jsme získali představu o realizaci služební tělesné přípravy u Policie ČR. Sestavením dotazníku na základě námi vytyčených cílů výzkumu, jeho rozesláním respondentům z řad instruktorů služební přípravy a po návratu jejich vyhodnocením, jsme získali informace o skutečném stavu služební tělesné přípravy u Policie ČR. Naše výsledky zjištěné analýzou i dotazníky nejsou pozitivní, zjistili jsme závažné nedostatky a negativní důsledky koncepce služební přípravy, která měla být přínosem. Směrem k policii, bohužel, tyto výsledky korespondují i s výsledky prací z minulosti. Např. již Dongres (2003) ve své práci upozorňuje na stanovení minimálních požadavků testů kondiční přípravy příslušníků, které jsou stanoveny na úrovni výkonnosti podprůměrné populace a dále, že přibližně polovina příslušníků prověrky z kondiční přípravy neplní. Somol (2004) ve své práci hodnotí služební přípravu a její složky jako velmi významnou součást výkonu služby a součást vzdělávání policistů, upozorňuje na potřebu řešení a zkvalitnění přípravy policistů tak, aby tělesná připravenost policejního sboru byla všeobecně na velmi dobré úrovni. Nebo např. Agh (2008) jehož výzkum byl proveden na výběrovém souboru opačném, než byl výběrový soubor náš, na příslušnících řízených, navíc pouze u čtyř okresů v rámci jednoho kraje, ale který ve své práci dospěl k obdobným závěrům jako práce naše, a kterými komplexně hodnotí, že úroveň kondiční přípravy má nežádoucí sestupnou tendenci.

Na základě situace, ve které služební tělesná příprava v současnosti je díky nezodpovědnému přístupu odpovědných osob a v souvislosti s žádoucí změnou současné koncepce služební tělesné přípravy se v následujícím textu pokusíme nastavit východiska služební tělesné přípravy příslušníků policie jako východiska tělovýchovně sportovního procesu.

Služební tělesná příprava je příprava zaměřená na získávání a rozvíjení znalostí, praktických dovedností a pohybových schopností potřebných pro výkon služby. Služební tělesná příprava by měla být jakýmsi pseudotréninkem, jehož cílem by mělo být dosažení nebo udržení úrovně tělesné zdatnosti a fyzické způsobilosti, která by bezpečně zaručila úspěšné plnění úkolů policie, na základě celkového rozvoje příslušníka. Trénink je nutné posuzovat jako jistý druh biologicko-sociální adaptace, ve zjednodušené podobě lze hovořit o procesu biologického přizpůsobení zvýšené tělesné námaze. Současně s tím je třeba se naučit řadu nových pohybů, přičemž jejich osvojování je nutno opřít o poznatky

motorického učení. Změny nebo udržení úrovně výkonnosti v policejních činnostech je možné jen za předpokladů poznání příčin, které k těmto změnám vedou a jen na tomto základě lze pak zodpovědně volit adekvátní koncepci, obsah, stavbu, vhodné metody atd. služební tělesné přípravy. Systém služební tělesné přípravy by bylo tedy vhodné vymezit jako účelné, na základě určitých principů zdůvodněné uspořádání obsahu, prostředků a metod, jehož cílem je zajistit růst nebo udržení výkonnosti v policejních činnostech. Z pohledu praktické realizace služební tělesné přípravy pak jde o pedagogický proces v ose:

cíl služební tělesné přípravy → struktura výkonu policejní činnosti → úkoly služební tělesné přípravy → obsah služební tělesné přípravy → prostředky a metody služební tělesné přípravy → výkon policejní činnosti.

Cíle služební tělesné přípravy jsou dány, získání, osvojení, udržení a prohloubení znalostí, pohybových schopností a praktických dovedností potřebných pro kvalitní a bezpečný výkon služby. Úkoly služební tělesné přípravy by měly zahrnovat tělesný, psychický a sociální rozvoj a spočívat v osvojování motorických dovedností (jejich technické a taktické stránky), rozvíjení kondice (ovlivnění motorických schopností) a formování osobnosti ve smyslu specifických požadavků výkonu služby, ale i ve smyslu širším, občanském. Obsahem služební tělesné přípravy je to, co musí být vykonáno, aby byly naplněny úkoly a dosaženo cíle služební tělesné přípravy. Prostředky a metody služební tělesné přípravy slouží k plnění úkolů, vztahují se ke způsobu přípravy a slouží k řešení určitých typů problémů a přispívají k dosažení stanoveného cíle služební tělesné přípravy. Aby byl systém služební tělesné přípravy funkční, musí být zodpovědně nastavena minimální úroveň, která musí bezpečně zaručovat, že bude výkon služby opravdu kvalitní a bezpečný, a které musí být dosaženo, tedy požadavek, podmiňující zvyšování výkonnosti v motorických činnostech, dosažení řady adaptačních, biologických a psychosociálních změn. V souhrnu se jedná o změnu úrovně dovedností, schopností, vědomostí, stavů atd. Této změny dosáhneme základní možností, vědomě řízeným zatěžováním, tj. systematickým opakováním zatížení a volbou vhodného adaptačního podnětu. Vztahy mezi zatížením, adaptací a růstem výkonnosti byly definovány jako zákonité a proto je vhodné z nich v systému služební tělesné přípravy vycházet. Obsahem služební tělesné přípravy je v první řadě zjištění úrovně výkonnosti, pak volba vhodného

adaptačního podnětu, jeho druhu, síly, doby působení, frekvence opakování a po té volba vhodného rozložení a posloupnosti adaptačních podnětů v čase.

Pokud má tedy služební tělesná příprava přispívat k rozvoji nebo stabilizaci úrovně výkonnosti příslušníka, je potřeba zodpovědně plánovat nebo alespoň umožnit provádění služební tělesné přípravy tak, aby bylo dosaženo opakovaného zatěžování. V případě, že se nebude služební tělesná příprava, tedy i zatěžování a i samotné zjišťování úrovně fyzické způsobilosti příslušníků k výkonu služby opakovat, nebude spolehlivě zjištěna jejich úroveň výkonnosti, neboli fyzické způsobilosti k výkonu služby, nebude možno úspěšně plnit stanovené cíle služební tělesné přípravy a nebude možno úspěšně plnit ani úkoly policie.

Současná koncepce služební tělesné přípravy je platná od roku 2007, výzkumem jsme zjistili, že fyzická způsobilost příslušníků k výkonu služby se za této koncepce snižuje. Potvrzený trend snižování tělesné zdatnosti širší populace (Jansa, 2005) se projevuje pravděpodobně i snižováním tělesné zdatnosti příslušníků Policie ČR, toto snižování tělesné zdatnosti i příslušníků Policie ČR je ale z hlediska plnění jejích úkolů krajně nežádoucí. Proto by vedení policie mělo zaujmout taková stanoviska, která tento trend u policie zvrátí anebo alespoň nepodpoří.

4.5 METODICKÁ DOPORUČENÍ

Stručně zopakujeme výsledky, ke kterým jsme v praktické části dospěli. Služební tělesná příprava na úrovni krajských ředitelství policie v současnosti není organizovaně prováděna a úroveň fyzické způsobilosti příslušníků pro výkon služby na zastávaném služebním místě a jejich tělesná zdatnost není ani spolehlivě diagnostikována. Při výběru instruktorů služební přípravy je potřeba dbát na jejich vzdělání a potřebu odborných znalostí z oblasti tělesné výchovy a sportu. V koncepci služební přípravy se více zaměřit na realizaci služební tělesné přípravy, lépe plánovat její provádění a detailněji propracovat její diagnostiku včetně tělesné zdatnosti příslušníků. V obsahu testové baterie zodpovědněji aplikovat požadavky výkonu služby a neupřednostňovat otázku personálních podstavů před kvalitou výběru uchazečů a příslušníků.

4.5.1 Zdravotní a tělovýchovná hlediska

Z pohledu oblasti zdravotní i tělovýchovně-sportovní je potřeba služební tělesnou přípravu chápat jako prostředek k získání dostatečné zdravotně a výkonově orientované zdatnosti a tím i předpokladů pro vyšší výkonnost při plnění úkolů policie. Zdravotně orientovaná zdatnost ovlivňuje zdravotní stav nebo se k dobrému zdravotnímu stavu vztahuje i s preventivní působností. Projevuje se jako stav dobrého bytí, který dovoluje vykonávat kvalitně a s vysokým nasazením nezbytné každodenní aktivity a může redukovat výskyt některých zdravotních problémů a ovlivňovat psychiku jedince. Řada odborníků dnes zastává názor, že nedostatek pohybu v životním režimu patří k rizikovým faktorům většiny tzv. civilizačních onemocnění, především chorob kardiovaskulárních. Úsilí o zvýšení pohybové aktivity tak představuje významnou součást primární prevence (Teplý, 1990). Mezi její složky zařazujeme aerobní zdatnost, svalovou zdatnost (svalové dysbalance, držení těla), kloubní pohyblivost (flexibilita) a složení těla. Výkonově orientovaná zdatnost je zdatnost podmiňující určitý motorický výkon. Je zřejmé, že výkonově orientovaná zdatnost ovlivňuje výkon a zdravotně orientovaná zdatnost podmiňuje výkonnost. Za nejdůležitější přínos tělesné výchovy a sportu je dnes považováno zvýšení tělesné zdatnosti na optimální úroveň, která by byla dostatečnou prevencí civilizačních chorob. Z tohoto důvodu tělesná zdatnost v dnešním pojetí již není chápána jako kategorie odrážející pouze výkon, ale jako zdatnost ovlivňující zdravotní stav

a působící preventivně na problémy spojené s pohybovou nečinností. Takto pojatá tělesná zdatnost vytváří nezbytné předpoklady pro účelné fungování lidského organismu, a tedy i předpoklad pro dobrou pracovní výkonnost. Pilířem zdravotně orientované zdatnosti je aerobní zdatnost. Jejím základem je rozvoj vytrvalostních schopností a ta je, jak bylo uvedeno v kapitole č. 2.1.2, rozhodující pohybovou schopností pro tělesnou zdatnost a zdraví. Obecně lze doporučit pohybové aktivity třikrát až čtyřikrát týdně po dobu 30 až 60 minut (minimální délka zatížení v souvislé činnosti) mírné intenzity se srdeční frekvencí 130 až 150 tepů za minutu (hodnota závislá na věku) Mezi základní testy vytrvalostních schopností patří testy běh po dobu 12. min, vytrvalostní člunkový běh na 20m a chůze na vzdálenost 2 km. Podkladem svalové zdatnosti jsou silové schopnosti (kapitola 2.1.2), pro rozvoj silových schopností lze velmi obecně doporučit u statické síly méně opakované motorické cvičení s vysokou až maximální zátěží, u dynamické síly je rozvoj závislý na určitém podílu rychlostních a vytrvalostních schopností a na maximální (výbušné) síle, jedná se o cvičení s vícekrát opakovanými motorickými cvičeními, než u statické síly. Testy statické síly mohou být např. ruční dynamometrie, zádová dynamometrie, výdrž ve shybu nadhmatem, dynamické síly např. shyby nadhmatem, sed-leh opakovaně, klik- vzpor opakovaně, maximální síly např. vertikální výskok, skok daleký z místa, hod obouruč plným míčem. Svalová rovnováha, držení těla a flexibilita jsou dalšími funkčními faktory zdravotně orientované zdatnosti. Předmětem diagnostiky svalové rovnováhy a flexibility je především fyziologický rozsah kloubních spojení a páteře, úkolem je vhodnými prostředky a metodami intervenovat ve směru dosažení optimálního fyziologického rozsahu. Vadné držení těla vyžaduje zvýšené nároky na posturální motoriku, které jsou vzhledem k optimálně centrovaným postavením v kloubech a minimálními nároky na svalovou aktivitu pro zaujetí a korekce dané postury nežádoucí. Strukturálními faktory zdravotně orientované zdatnosti jsou somatické znaky jedince, např. tělesná výška, tělesná hmotnost, množství podkožního tuku a aktivní tělesné hmoty, množství cholesterolu, atd..

4.5.2 Profesionální hlediska

Definici služební tělesné přípravy jsme již uvedli v předcházejících kapitolách. Větším důrazem na provádění a diagnostiku služební tělesné přípravy získáme:

- 1) především příslušníky s fyzickou způsobilostí a tělesnou zdatností odpovídající požadavkům výkonů služby a v souvislosti s tím vytvoření obecných předpokladů pro odstranění nedostatků policie,

- 2) příslušníky s dobrou tělesnou zdatností, nejčastěji jsou to lidé bez nadbytečných kilogramů, kteří se rozumně stravují, sportují a nekouří, jsou zpravidla i aktivnější, nejspolehlivější a nejvýkonnější v práci,
- 3) příslušníky, kteří jsou tělesně zdatní, mají více vitality, jsou schopni potlačit únavu, dobrá kondice jim umožňuje zachovat si více energie, obvykle jsou čilejší a více společenští,
- 4) příslušníky s dobrou zdatností jen zřídka nemocné a v práci pozornější, což znamená méně pracovních úrazů, lidé, kteří se pravidelně věnují pohybové aktivitě, obvykle potřebují méně pracovních přestávek, jejich tempo práce je rychlejší a vyprodukují více,
- 5) v souvislosti s pohybovou aktivitou dochází u člověka k větší originalitě myšlení, k schopnosti dlouhodobé koncentrace a k zrychlení mentálních reakcí, lidé aerobně výkonní mají schopnost rychle a účinně změnit zaměření svých myšlenek, než je to u lidí se slabší tělesnou kondicí, tělesně zdatný jednatel má komplexnější myšlení a je houževnatější při řešení složitých a dlouhotrvajících problémů (Cooper, 1990),
- 6) podstatně se zvýší produktivita příslušníků,lepší se pracovní morálka, sníží fluktuace a výdaje na pojištění, ušetří se nemalé finanční prostředky.

4.5.3 Shrnutí

Na základě výsledků této práce bychom pro služební tělesnou přípravu příslušníků navrhovali několik metodických doporučení, jejichž smyslem je přispět ke zkvalitnění služební tělesné přípravy, k jejímu efektivnějšímu propojení se zásadami aplikovanými v tělesné výchově a sportu a zlepšení přístupu všech příslušníků k potřebě tělesné zdatnosti pro výkon povolání příslušníka Policie ČR.

V oblasti řízení služební tělesné přípravy na základě diagnostiky usilovat o změnu výchozího (průběžného) stavu výkonnosti do nového žádoucího stavu. Vezmeme-li v úvahu obecné poznatky, zásady, požadavky a podmínky účinného řízení, znamená to provádět diagnostiku aktuálního stavu výkonnosti, pomocí obdobných diagnostických charakteristik vytvářet plánovaný cílový model stavu výkonnosti, jehož má být dosaženo, stanovit systém výkonnostních vlivů a pokoušet se je evidovat, změny, k nimž průběžně dochází (nebo také nedochází) systematicky kontrolovat a následně posoudit účinky zvoleného způsobu. K vědomému řízení je nezbytné ovládnout a uspořádat množství

poznatků. Prakticky se na tomto základě uskutečňuje řízení prostřednictvím plánování, evidence, kontroly a vyhodnocování.

Plánování- východisko řízení- ztvárnění představ o následné činnosti, předchází vlastní praktické činnosti, její evidenci a kontrole, současně z nich vychází. Doporučujeme plánování služební tělesné přípravy na čtyřech úrovních- perspektivní (víceleté), roční, operativní (týdenní až několika měsíční), jednotkové.

Evidence- zaznamenání všech podstatných a nezbytných informací o služební tělesné přípravě. Myšleno je zaznamenání nejen účasti příslušníků, ale i konkrétní činnost, resp. zatížení, které příslušníci v průběhu služební tělesné přípravy absolvovali.

Kontrola- má poskytnout informace o změnách, k nimž dochází a plní tak nezastupitelnou úlohu zpětné vazby. Tyto informace z minulého času se stávají oporou k úvahám o dalším postupu.

Vyhodnocování- je analytická práce s informacemi o evidenci, kontrole a výkonnosti s přihlédnutím k plánu, provádí se opakovaně a výsledkem je, zda došlo k potřebnému vývoji a v jaké míře.

V oblasti provádění služební tělesné přípravy volit vhodné adaptační podněty pro rozvoj nebo stabilizaci požadované úrovně a volit jejich vhodné rozložení a posloupnost v čase. Neopomínat zásady posloupnosti kvantity a kvality motorické činnosti a v kolektivních sportech přihlížet k věku a výkonnosti (Kučera, 1997). Konkrétněji bychom mohli nastínit např. provádění služební tělesné přípravy minimálně dle hledisek aerobní zdatnosti jako pilíře zdravotně orientované zdatnosti v dotaci 2 krát 60 minut v průběhu 5 pracovních dní (Cooper, 1990).

V oblasti diagnostikování úrovně fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti příslušníků stanovit v souladu s požadavky bezpečného a kvalitního výkonu služby dostatečné úrovně jednotlivých komponent tělesné zdatnosti. Při konstrukci testů a testové baterie na posouzení úrovně tělesné zdatnosti příslušníků vycházet jednak z testů diagnostikujících úroveň zdatnosti výkonově orientované. Na druhé straně zohlednit i posouzení úrovně zdravotně orientované zdatnosti a zařadit do nich ve shodě s obsahem komponent zdravotně orientované zdatnosti i diagnostické nástroje se vztahem ke zdravotnímu aspektu výkonnosti. Frekvenci provádění testování všech příslušníků policie stanovit tak, aby byla spolehlivě zjištěna úroveň tělesné zdatnosti příslušníků a stabilně zajištěna dostatečná úroveň fyzické způsobilosti příslušníků pro výkon služby na zastávaném služebním místě. Limity testů a testové baterie stanovit tak, aby splňovaly kritéria pro bezpečný a kvalitní výkon služby. Vhodnými východisky v oblasti

diagnostikování úrovně fyzické způsobilosti a tělesné zdatnosti mohou být např. standardizovaný motodiagnostický systém pro hodnocení úrovně základní motorické výkonnosti a tělesné zdatnosti zkonstruovaný v České republice v období devadesátých let minulého století nazývaný Unifittest (6- 60) (Hájek, 2001), Eurofit pro dospělé (Moravec a kol., 1996) nebo Test kondičních schopností z roku 1983 (Hájek, 2001), výzkumy, které byly realizovány v minulosti např. reprezentativní výzkum tělesné zdatnosti a výkonnosti školské populace v ČSFR v roce 1987 (Moravec a kol., 1990) nebo z šetření, které proběhlo v období let 1972- 1975 a opakovaně v roce 1982 (Kovář, 1985). Pro ilustraci jsou příklady testových baterií uvedeny v příloze č. 13.

5 ZÁVĚR

Hlavním cílem naší práce bylo zjistit a popsat současný stav koncepce služební tělesné přípravy policistů krajského ředitelství policie. Dalším cílem bylo shrnout a předložit metodická doporučení pro její plánování a realizaci.

Současný stav služební tělesné přípravy příslušníků krajského ředitelství policie byl zjištěn analýzou všech platných norem upravujících tuto oblast a výzkumem dotazníky zadanými respondentům z řad příslušníků zařazených na služebních místech instruktorů služební přípravy školních policejních středisek krajských ředitelství policie, kteří služební tělesnou přípravu na úrovni krajského ředitelství policie realizují.

Stanovené hypotézy o názorech příslušníků zařazených na služebních místech instruktorů služební přípravy školních policejních středisek krajských ředitelství policie jsme potvrdili.

Na základě zjištěných nedostatků navrhuje metodická doporučení, která by tyto nedostatky v plánování a realizaci služební tělesné přípravy měla odstranit, anebo alespoň výrazně omezit.

Cíle se tedy podařilo zpracováním diplomové práce splnit.

Vedlejším aspektem zpracování tohoto tématu je i vytvoření relativně stručného a důvěryhodného pramene pro příslušníky policie, na základě kterého získají přehled o problematice tělesné výchovy a sportu v komplexu služební přípravy a mohou tak zjištěné poznatky aplikovat v plánování a vlastní realizaci služební tělesné přípravy.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- AGH, K.: Kondiční příprava příslušníků Policie České republiky. *Diplomová práce* (vedoucí práce Lubomír Přívětivý), Praha: FTVS UK, 2008, 112 s.
- COOPER, K.: *Aerobický program pre aktívne zdravie*. 2. vyd. Bratislava : Šport, 1990, 336 s.
- ČECH, M.: Tělesná příprava příslušníků Ochranných služeb Policie ČR: rozvoj rychlostních schopností v rámci služební přípravy. *Diplomová práce* (vedoucí práce Martin Doležel), Praha: FTVS UK, 2002. 52 s.
- ČELIKOVSKÝ, S. a kol.: *Kriteria a normy tělesné přípravy a výkonnosti*. 1. vyd. Praha: UK Praha, 1986. 440 s. 60-048/86.
- ČELIKOVSKÝ, S. a kol.: *Antropomotorika pro studující tělesnou výchovu*. Praha: SPN, 1990. 286 s. ISBN 80-04-23248-5.
- DISMAN, M.: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2006, 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
- DONGRES, P.: Fyzické testy příslušníků policie ČR a jejich uplatňování v praxi. *Diplomová práce* (vedoucí práce František Bulava), Praha: FTVS UK, 2003, 60 s.
- DOVALIL, J. a kol.: *Výkon a trénink ve sportu*. Praha: Olympia, 2002. 336 s. ISBN 80-7033-760-5.
- DOVALIL, J. a kol.: *Lexikon sportovního tréninku*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2008. 313 s. ISBN 978-80-246-1404-5.
- FREMUT, L.: Návrh testové baterie pro zjištění úrovně fyzické kondice příslušníků Policie České republiky. *Diplomová práce* (vedoucí práce Ondřej Pecha), Praha: FTVS UK, 2006, 80 s.
- HÁJEK, J.: *Antropomotorika*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 2001. 96 s. ISBN 80-7290-063-3.
- JAČEK, J.: Tělesná příprava příslušníků ozbrojené složky celní správy. *Diplomová práce* (vedoucí práce Martin Doležel), Praha: FTVS UK, 2002. 64 s.
- JANSA, P.: *Sport a pohybové aktivity české populace*. Praha: UK FTVS, 2005. 150 s.
- KAMENICKÁ, Z.: Základní tělesná příprava v AČR. *Diplomová práce* (vedoucí práce: Antonín Konrád), Praha: FTVS UK, 2007, 139 s.
- KOVÁŘ, R. a kol.: *Testy a normy základní pohybové výkonnosti*. Praha: ČUT ČSTV, 1986. 67 s.

- KUČERA, M.: *Pohybový systém a zátěž*. Praha: Grada, 1997.
- KUCHINKA, K. a kol.: Úsvit ČS. Výkonného četnictva, *Stavovská čítanka*. Praha: 1925.
- KVAPILOVÁ, I.: Přehled organizačního vývoje Sboru národní bezpečnosti v letech 1945-1950. *Sborník AMV* 1/2003,
- MACEK, P., UHLÍŘ, L.: *Dějiny policie a četnictva I*. 1. vyd. Praha: Themis, 1997. 178 s. ISBN 80-85821-52-4.
- MACEK, P., UHLÍŘ, L.: *Dějiny policie a četnictva II*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství Police History, 1999. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
- MACEK, P., UHLÍŘ, L.: *Dějiny policie a četnictva III*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství Police History, 2001. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.
- MACEK, P.: Systém vzdělávání četníků v období 1. republiky. *Bezpečnostní teorie a praxe* 4/2006, Praha: Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Policejní akademií ČR, 2006, s. 85-91, ISSN 1801- 8211.
- MĚKOTA, K., BLAHUŠ, P.: *Motorické testy v tělesné výchově*. 1. vyd. Praha: SPN, 1983. 336 s. 86-70-11/1.
- MĚKOTA, K., NOVOSAD, J.: *Motorické schopnosti*. 1. vyd. Olomouc: UP, 2005. 175 s. ISBN 80-244-0981-X.
- MORAVEC, R. a kol.: *Tělesný, funkčný rozvoj a pohybová vkonnosť 7-18- ročnej mládeže ČSFR*. Bratislava: Ministerstvo školstva, mládeže a športu SR v Slovšport, 1990. 286 s. ISBN 80-7096-170-8.
- MORAVEC, R. a kol.: *Eurofit – Tělesný rozvoj a pohybová výkonnosť školskej populácie na Slovensku*. 2. vyd. Bratislava: Slovenská vedecká spoločnosť pre tělesnú výchovu a šport, 1996. 180s. ISBN 80-89075-11-8.
- NEUMAN, J.: *Cvičení a testy obratnosti, vytrvalosti a síly*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 160 s. ISBN 80-7178-730-2.
- NOVÁK, A.: *Zákon o četnictvu a četnické služební instrukce*. Praha: Nakladatelství J. Šváb Praha 3, 1926.
- SOMOL, P.: Úroveň tělesné připravenosti u příslušníků Policie ČR. *Diplomová práce* (vedoucí práce Miroslav Jebavý), Praha: FTVS UK, 2004, 62 s.
- TEPLÝ, Z.: *Pohybový režim dospělých*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1990. 214 s. ISBN 80-7066-212-3.
- VÁŇA, R.: Význam tělocviku pro čs. četníka. *Bezpečnostní služba*. Ročník 4, č. 10/1934. Zákon č. 273/2007 Sb., o Policii České republiky. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 19. ledna 2009 o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 40 ze dne 31. března 2009, kterým se provádí některá ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

ŽIŽKA, O.: Úroveň motorické výkonnosti uchazečů k Policii České republiky. *Diplomová práce* (vedoucí práce Jitka Chytráčková), Praha: FTVS UK, 2007, 123 s.

7 SEZNAM OBRÁZKŮ, SCHÉMAT A TABULEK

Obrázky

Obrázek 1 Hrubá taxonomie motorických schopností

Obrázek 2 Struktura výkonu

Obrázek 3 Hypotetický model zákroku

Schémata

Schéma 1 Schéma pohybového jednání

Schéma 2 Organizační struktura Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy

Tabulky

Tabulka 1 Komparace motorická schopnost- dovednost

8 SEZNAM GRAFŮ

- Graf 1 Kolik roků/měsíců jste ve služebním poměru příslušníka Policie ČR?
- Graf 2 Jaké máte vzdělání?
- Graf 3 Které policejní činnosti jste za svou kariéru u Policie ČR vykonával(a)?
- Graf 4 Výkon základních policejních činností.
- Graf 5 Kolik roků/měsíců jste zařazen(a) na služebním místě instruktora služební přípravy?
- Graf 6 Podílíte se na tvorbě obsahu tělesné přípravy?
- Graf 7 Jste dostatečně motivován(a) k výkonu Vaší profese?
- Graf 8 Považujete vyhovující tělesnou zdatnost příslušníků za důležitý předpoklad pro kvalitní a bezpečný výkon služby?
- Graf 9 Myslíte si, že úroveň tělesné zdatnosti má přímou souvislost s dosahovanými výsledky při předcházení, odhalování a objasňování trestných činů a přestupků?
- Graf 10 Myslíte si, že po reformě v roce 2007, došlo k poklesu tělesné zdatnosti příslušníků?
- Graf 11 Souhlasíte se současnou koncepcí tělesné přípravy jako jedné ze součástí přípravy příslušníků pro výkon policejních činností?
- Graf 12 Jste spokojen(a) se současným stavem tělesné zdatnosti příslušníků?
- Graf 13 Domníváte se, že za situace, kdy policista nebude chtít být ustanoven na služební místo, pro které jsou stanoveny požadavky fyzické způsobilosti vyšší, než na kterém je ustanoven, se může stát, že nebude již nikdy podroben testům tělesné zdatnosti.
- Graf 14 Domníváte se, že využití výše popsané situace v praxi je vysoké?
- Graf 15 Myslíte si, že by bylo vhodné detailněji propracovat systém diagnostiky tělesné zdatnosti příslušníků?
- Graf 16 Doporučil(a) byste jako nejvhodnější řešení při zjištění dlouhodobě nevyhovující tělesné zdatnosti finanční až personální postihy?
- Graf 17 Kolik hodin v průměru měsíčně věnují, dle Vašeho názoru a zkušeností, příslušníci jednotlivých linií tělesné přípravě?
- Graf 18 Kolik procent z celkového počtu příslušníků jednotlivých linií má, dle Vašeho názoru a zkušeností, vyhovující tělesnou zdatnost pro výkon policejních činností jednotlivých linií?
- Graf 19 Souhlasíte se současným zařazením služebních míst do skupin služební přípravy?
- Graf 20 Kolikrát ročně v průměru dochází, dle Vašeho názoru a zkušeností, k testování fyzické způsobilosti jednotlivých příslušníků pro výkon policejních činností

jednotlivých linií?

- Graf 21 Je, dle Vašeho názoru, frekvence testování fyzické způsobilosti příslušníků pro výkon služby vyhovující?
- Graf 22 Myslíte si, že je současná skladba testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby?
- Graf 23 Myslíte si, že jsou nastavené limity subtestů současné testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby?
- Graf 24 Měl by být, dle Vašeho názoru, součástí testové baterie subtest z plavání?
- Graf 25 Co si myslíte o výroku „U policie by se mělo jednat o výběr nikoli o sběr“?

9 PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Rámcový obsah služební přípravy podle jednotlivých oblastí

Čl. 1 Návik používání donucovacích prostředků

Čl. 2 Příprava k použití zbraně

Čl. 3 Návik základních taktických dovedností

Čl. 4 Specializovaná služební příprava

Čl. 5 Kondiční příprava

(1) Rychlost:

a) základní,

b) výbušná,

c) rychlost reakce,

d) reakčně-koordinální doporučené formy: 1. atletická,
2. úpolová,
3. míčové hry.

(2) Síla:

a) základní,

b) výbušná,

c) vytrvalostní doporučené formy: 1. posilovna – silová, objemová,
2. atletická,
3. úpolová.

(3) Obratnost a koordinace:

a) základní,

b) speciální doporučené formy: 1. gymnastická,
2. atletická,
3. úpolová,
4. míčové hry,
5. překážková dráha.

(4) Pohyblivost:

a) základní,

- b) speciální doporučené formy: 1. strečinkové rozcvičení,
2. speciální strečink.

(5) Vytrvalost:

- a) základní - běh, cyklistika,
b) speciální – plavání.

Prověrky ze služební přípravy

I. Prověrky ze střelecké přípravy, obsah a jejich hodnocení

II. Proškolení z taktické přípravy a použití donucovacích prostředků

A. Organizace

(1) Proškolení z taktické přípravy a použití donucovacích prostředků (dále jen „proškolení“) je organizováno ve formě samostatných výcvikových bloků. Každý policista je povinen se zúčastnit všech výcvikových bloků stanovených pro příslušnou skupinu služební přípravy.

(2) Účast policisty na každém výcvikovém bloku je dokumentována jeho podpisem a následně potvrzením instruktora. Konkrétní formu dokumentace (průkaz proškolení, seznam proškolených policistů apod.) stanoví ředitel útvaru policie tak, aby mohlo být prokazatelně ověřeno, zda policista v daném výcvikovém roce absolvoval stanovený obsah a rozsah proškolení.

(3) Časová dotace na proškolení se započítává do celkového počtu účastí a výcvikových hodin na realizaci služební přípravy.

(4) Počty a struktura výcvikových bloků:

a) pro skupinu 1

b) pro skupinu 2 se organizují 4 výcvikové bloky ve výcvikovém roce:

1. donucovací prostředky,
2. taktika – osoba,
3. taktika – budova,
4. taktika - vozidlo,

c) pro skupinu 3 se organizují 2 výcvikové bloky ve výcvikovém roce:

1. profesní manipulace se služební zbraní,
2. taktika – osoba,

d) pro skupinu 4 se organizuje 1 výcvikový blok ve výcvikovém roce:

profesní manipulace se služební zbraní.

B. Obsah

1. Skupina 1:

2. Skupina 2:

a) donucovací prostředky: 1. údery a kopy

2. hmaty a chvaty
3. obušek
4. úder střelnou zbraní
5. slzotvorné prostředky

b) taktika – osoba: 1. poutání ozbrojeného nebezpečného pachatele na zemi vleže na břiše s pokyny a pod hrozbou namířené střelné zbraně,

2. poutací polohy, poutání
3. kontrola totožnosti osoby,
4. eskorta zadrženého pachatele,

c) taktika – budova: 1. přístup a přiblížení k budově,

2. způsoby vstupu, vniknutí do objektu a místností,
3. postup a pohyb v místnostech,
4. pohyb po chodbě a schodištích,

d) taktika – vozidlo: 1. zastavení a kontrola vozidla pěší hlídkou,

2. zastavení a kontrola vozidla motorizovanou hlídkou,
3. zahrazení cesty vozidlem,

3. Skupina 3:

a) profesní manipulace se služební zbraní: 1. nošení a zajištění zbraně ve služebních pouzdrech,

2. nabíjení a vybíjení zbraně,
3. držení, nošení a manipulace se zbraní na veřejně přístupných místech,
4. varovný výstřel,
5. použití zbraně na veřejně přístupných místech.

b) Taktika – osoba: 1. poutání ozbrojeného nebezpečného pachatele na zemi vleže na břiše s pokyny a pod hrozbou namířené střelné zbraně,

2. poutací polohy, poutání
3. kontrola totožnosti osoby,
4. eskorta zadrženého pachatele,

4. Skupina 4:

profesní manipulace se služební zbraní: a) nošení a zajištění zbraně ve služebních pouzdrech,

b) nabíjení a vybíjení zbraně,

- c) držení, nošení a manipulace se zbraní na veřejně přístupných místech,
- d) varovný výstřel,
- e) použití zbraně na veřejně přístupných místech.

Rozdělení služebních míst do skupin

Charakteristika jednotlivých skupin

- (1) Do 1. skupiny se zařazují služební místa
- (2) Do 2. skupiny se zařazují zejména služební místa
  - a) policistů, kteří vykonávají základní policejní činnosti v oblasti dohledu nad veřejným pořádkem a bezpečností, dopravou, režimem ochrany schengenského prostoru, vstupem a pobytem cizinců na území České republiky a v oblasti doprovodů a eskort, jejichž služební náplň přímo souvisí s prováděním služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti,
  - b) policistů, kteří plní úkoly v oblasti ochrany objektů a bezpečnosti chráněných osob,
  - c) instruktorů služební přípravy,
  - d) policistů vykonávajících operativně pátrací činnost.
- (3) Do 3. skupiny se zařazují zejména služební místa policistů, kteří vykonávají základní policejní činnosti v oblasti dohledu nad veřejným pořádkem a bezpečností, dopravou, režimem ochrany schengenského prostoru, vstupem a pobytem cizinců na území České republiky a v oblasti odhalování, dokumentace a vyšetřování trestné činnosti, jejichž služební náplň může být také provádění služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti a přestupků,
- (4) Do 4. skupiny se zařazují služební místa
  - a) policistů, kteří vykonávají základní policejní činnosti v oblasti odhalování, dokumentace a vyšetřování trestné činnosti, jejichž součástí není provádění služebních zákroků proti pachatelům trestné činnosti a přestupků,
  - b) se určitým daným směrem vykonávané práce(s výjimkou služebních míst, zařazených do 1. až 3. skupiny),
  - c) policistů, u kterých převážnou část pracovní náplně tvoří administrativní činnost, poskytování technického, materiálního, informačního nebo jiného zabezpečení pro výkon služby,
  - d) vedoucích policistů, není – li součástí jejich činnosti přímý výkon služby,
  - e) neuvedená v odstavcích 1 až 3.

Charakteristika jednotlivých podskupin

- (1) Do podskupiny 1A se zařazují služební místa policistů

- (2) Do podskupiny 1B se zařazují služební místa policistů
- (3) Do podskupiny 1C se zařazují služební místa policistů
- (4) Do podskupiny 1D se zařazují služební místa policistů
- (5) Do podskupiny 1E se zařazují služební místa policistů
- (6) Do podskupiny 2A se zařazují služební místa policistů
- (7) Do podskupiny 2B se zařazují služební místa policistů zařazených na poříčních odděleních krajských ředitelství policie.
- (8) Do podskupiny 2C se zařazují služební místa policistů zařazených do 2. tarifní třídy.
- (9) Do podskupiny 4A se zařazují služební místa policistů

Obsah, popis a bodové hodnocení testů a kritéria hodnocení pro splnění testů

A) Obsah, popis a bodové hodnocení jednotlivých testů

Test č. 1 - člunkový běh 4 x 10 m

Potřeby: stopky, 2 mety cca 40 cm vysoké, 10 m rovného neklouzavého terénu.

Úkol: uběhnout vzdálenost 4 x 10 m stanoveným způsobem v co nejkratším čase.

Popis: start (na povel) vedle mety, běží se šikmo mezi metami, meta č. 2 se obíhá, stejným způsobem se vrací zpět a obíhá se meta č. 1; třetí úsek se běží přímo, následuje dotek mety č. 2, rychlý obrat a při doteku mety č. 1 se zastavuje čas.

Měření: na 0,1 s.

Ověřovaná schopnost: rychlostní obratnost převážně dolních končetin.

Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon
1	16	6	13,4	11	11,4	16	10,3
2	15,5	7	12,8	12	11,2	17	10,1
3	15	8	12,3	13	11	18	9,8
4	14,5	9	11,9	14	10,8	19	9,6
5	14	10	11,6	15	10,5	20	9,4

Za každé další zrychlení o 0,2 s připočítat 1 bod.

Test č. 2 – Přítah na hrazdě (opakovaně)

Potřeby: hrazda

Úkol: maximální počet přítahů stanoveným způsobem.

Popis: ve visu na hrazdě paže propnuty, úchop nadhmatem, nebo podhmatem, nohy bez kontaktu s podložkou, přítah tak, aby brada při dokončení cviku byla nad úrovní hrazdy, a zpět do visu s nataženými pažemi bez dopomoci nohou.

Měření: počet správně provedených přítahů.

Ověřovaná schopnost: vytrvalostní síla převážně širokého zádového svalu, svalů mezilopatkových a pletence ramenního.

Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon
1	-	6	4	11	9	16	14
2	-	7	5	12	10	17	15
3	1	8	6	13	11	18	16
4	2	9	7	14	12	19	17
5	3	10	8	15	13	20	18

Za každý další přítah připočítat 1 bod.

Test č. 3 – klik - vzpor ležmo (opakovaně)

Potřeby: neklouzavá podložka

Úkol: maximální počet „kliků“ bez přerušení, stanoveným způsobem a bez zapření nohou.

Popis: leh na břicho, skrčené paže opřít dlaněmi o zem špičky prstů v úrovni ramen směřují vpřed, hlava směřuje vpřed. Dopnutím paží v loktech vzpor ležmo. Pokrčením paží v loktech lehkým dotekem hrudníku o podložku a zpět do kliku. Trup je zpříma, pánev nevysazuje, ani neprohýbá.

Měření: počet správně provedených cviků bez přerušení.

Ověřovaná schopnost: vytrvalostní síla převážně svalstva hrudníku a svalů pletence ramenního.

Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon
1	12	6	22	11	32	16	41
2	14	7	24	12	34	17	43
3	16	8	26	13	36	18	45
4	18	9	28	14	38	19	47
5	20	10	30	15	40	20	49

Za každé další dva kliky připočítat 1 bod.

Test č. 4 – celomotorický test, CMT test (opakovaně) za 2 minuty

Potřeby: stopky, měkkí podložka.

Úkol: maximální počet cviků stanoveným způsobem.

Popis: ze stoje spatného přes dřep do lehu na břicho, zvednout ruce z podložky, přejít zpět opět přes dřep do stoje spatného, dále se pokračuje přes dřep do lehu na napřímená záda, ruce se dotknou podložky podél těla a zpět přes sed a dřep do stoje spatného. Za každý přechod do stoje spatného je počítáno jedno provedení cviku.

Měření: počet správně provedených cviků.

Ověřovaná schopnost: silově-obratnostní vytrvalost svalů fázických i posturálních.

Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon
1	12	6	22	11	32	16	41
2	14	7	24	12	34	17	43
3	16	8	26	13	36	18	45
4	18	9	28	14	38	19	47
5	20	10	30	15	40	20	49

Za každé další dva cviky do stoje spatného připočítat 1 bod.

Test č. 5 - běh na 1000 m

Potřeby: přehledný přesně vyměřený okruh s rovným povrchem bez výrazného převýšení, stopky, startovní čísla, píšťalka nebo startovací pistole.

Úkol: uběhnout vzdálenost 1000 m v co nejkratším čase.

Popis: skupinový start (počet běžců se volí podle počtu organizátorů, na dva organizátory maximálně 15 běžců), běžícím se průběžně sděluje čas.

Měření: čas měříme s přesností na 1 s.

Ověřovaná schopnost: střednědobá vytrvalosti

Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon	Body	Výkon
1	6:00	6	4:50	11	4:00	16	3:10
2	5:45	7	4:40	12	3:50	17	3:05
3	5:30	8	4:30	13	3:40	18	3:00
4	5:15	9	4:20	14	3:30	19	2:55
5	5:00	10	4:10	15	3:20	20	2:50

Za každé další zrychlení o 5 s připočítat 1 bod.

B) Obsah a kritéria hodnocení pro splnění testů

(1) Kritéria hodnocení pro 1. skupinu:

(2) Kritéria hodnocení pro 2. skupinu:

a) provádějí se testy č. 1, 3 až 5,

b) pro splnění je nutné v každém testu získat minimálně 4 body, v celkovém součtu je nutné získat minimálně 36 bodů.

(3) Kritéria hodnocení pro 3. skupinu:

a) provádějí se testy č. 1, 3 až 5,

b) pro splnění je nutné v každém testu získat minimálně 1 bod, v celkovém součtu je nutné získat minimálně 24 bodů.

(4) Kritéria hodnocení pro 4. skupinu:

a) provádějí se testy č. 1, 4 a 5,

b) pro splnění je nutné v celkovém součtu získat minimálně 9 bodů.

(5) Obsah testů a kritéria hodnocení pro podskupiny 1A, 1B a 1C

(6) Obsah testů a kritéria hodnocení pro podskupinu 1D

(7) Obsah testů a kritéria hodnocení pro podskupinu 1E

(8) Obsah testů a kritéria hodnocení pro podskupinu 2A:

a) policista, resp. uchazeč, musí splnit testy pro 2. skupinu,

b) dále musí splnit plavecký test v následujícím složení:

1. uplavání 400 m volným způsobem v čase do 10 minut,

2. uplavání 25 m pod vodní hladinou na nádech se startem,

3. zanoření se na nádech do hloubky 5 metrů a vytažení určeného předmětu na hladinu.

(9) Obsah testů a kritéria hodnocení pro podskupinu 2B:

- a) policista, resp. uchazeč, musí splnit testy pro 2. skupinu,
- b) dále musí uplavat 400 m volným způsobem v čase do 10 minut.

(10) Obsah testů a kritéria hodnocení pro podskupinu 2C:

a) uchazeči, kteří po ukončení základní odborné přípravy budou ustanoveni na služební místo s plánovanou 2. skupinou fyzické způsobilosti,

1. provádějí testy č. 1, 3 až 5,

2. pro splnění je nutné získat v testech č. 1 a 4 minimálně 4 body, v testech č. 3 a 5 minimálně 2 body, v celkovém součtu je nutné získat minimálně 32 bodů,

b) uchazeči, u kterých služební funkcionář rozhodl, že po ukončení základní odborné přípravy budou ustanoveni na služební místo s plánovanou skupinou fyzické způsobilosti jinou než 2., provádějí testy předepsané pro tuto skupinu.

(11) Kritéria hodnocení pro podskupinu 4A:

a) provádějí se testy č. 3 až 5,

b) pro splnění je nutné v celkovém součtu získat minimálně 3 body.

Profesní standard instruktora služební tělesné přípravy

<i>Instruktor</i>	<i>Studium</i>
1. Kompetence oborově předmětová	
<p>Obecné kompetence</p> <ul style="list-style-type: none"> • má osvojeny znalosti a dovednosti v rozsahu profilu absolventa základní odborné přípravy služby pořádkové, dopravní, cizinecké a pohraniční policie, ochranné služby policie a služby kriminální policie a vyšetřování, které se naučil během policejní služby aplikovat v praxi • umí reagovat na změny v právním řádu i interních aktech řízení a samostatně si osvojit potřebné znalosti, zejména v oblasti služební tělesné a střelecké přípravy • zná a umí uplatňovat zásady služebních zákroků pod jednotným velením • je schopen trvale rozvíjet a prohlubovat své znalosti a dovednosti v návaznosti na požadavky policejní praxe • zvládá samostatně a odpovědně služební úkony při uplatnění vhodných taktických postupů s akcentem na zajištění vlastní bezpečnosti a bezpečnosti spoluzasahujících policistů a je schopen vyhodnotit služební zákrok z hlediska správnosti taktiky postupu • je schopen na základě analýzy služebních zákroků modifikovat výcvik policistů • umí a je schopen policistům z policie správy krajů, policie správy hl. m. Prahy, městského ředitelství policie, okresního ředitelství policie, obvodního ředitelství policie a útvarů policie s celorepublikovou působností předvést nácvik používání donucovacích prostředků a zbraně a je schopen vést jejich výcvik • je schopen vysvětlit, popsat a předvést taktiku kontroly osoby, zastavování vozidel a kontrolu jejich posádky, vstupu do objektu a jeho kontrolu apod. • zná a umí aplikovat zásady kondiční přípravy • dovede vyhledat, zpracovat a využít nové informace v informačních systémech a komunikačních technologiích. 	<ul style="list-style-type: none"> • práva, zejména s důrazem na trestně právní normy a interní akty řízení potřebné pro získání odbornosti v policejní práci • jednotlivých technik a dovedností potřebných pro nácvik praktických činností policisty • nových metod taktiky zákroků • informatiky v základech uživatelského použití.
2. Kompetence obecně pedagogická	
<ul style="list-style-type: none"> • je schopen připravit a vést výcvikovou hodinu, ovládá základní administrativní úkony spojené s evidencí policistů • zná a umí uplatňovat výchovně vzdělávací procesy jak v rovině teoretické i praktické • umí se orientovat v kontextu výchovy a vzdělávání v oblasti služební tělesné přípravy • zná a umí provést následně na výcvikové hodině • má osvojené zásady vzdělávání dospělých, získání kompetence v oblasti verbální a nonverbální komunikace, zejména: ≈ má schopnosti vést přesvědčivě a srozumitelně výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • obecné a srovnávací pedagogiky (andragogiky) • psychologie osobnosti, vývojové a pedagogické • sociologie a sociologie výuky • pedagogické praxe.

<ul style="list-style-type: none"> ≈ umí pozitivně motivovat malou skupinu ≈ dovede získávat a využívat zpětnou vazbu. 	
3. Kompetence didaktická a psychodidaktická	
<ul style="list-style-type: none"> • dovede užívat základní metodický repertoár při výcviku služební tělesné přípravy a je schopen je přizpůsobit úrovni vycvičenosti jednotlivých policistů • zná a dovede používat nástroje hodnocení posluchačů • má získány dovednosti v přípravě, využívání a ovládání výukových pomůcek • ovládá efektivní instruktážní metody a techniky, např. umí vést komplexní modelové situace, integrovaný výcvik posluchačů a policistů apod. • ovládá didaktické principy, metody a formy vedení výcviku. 	<ul style="list-style-type: none"> • obecné didaktiky • vyučovací a výcvikové praxe.
4. Kompetence intervenční	
<ul style="list-style-type: none"> • dovede si získat a upevnit autoritu, ovládá prostředky k zajištění kázně. 	<ul style="list-style-type: none"> • sociální pedagogiky.
5. Kompetence sociální, psychosociální a komunikativní	
<ul style="list-style-type: none"> • dovede vytvořit příznivé pracovní /učební klima a podmínky pro výcvik policistů • dovede analyzovat příčiny negativních postojů a chování policistů a užít prostředky nápravy • dovede uplatnit efektivní způsoby komunikace s policisty • ovládá prostředky pedagogické komunikace. 	<ul style="list-style-type: none"> • sociální psychologie • sociální pedagogiky • sociální a pedagogické komunikace • českého jazyku a rétoriky.
6. Kompetence profesně a osobnostně kultivující	
<ul style="list-style-type: none"> • umí vystupovat jako reprezentant profese na základě osvojení zásad profesní etiky policisty, dovede argumentovat pro obhájení svých pedagogických postupů • je schopen sebereflexe na základě sebehodnocení a hodnocení různými subjekty • je schopen reagovat na vzdělávací potřeby a zájmy policistů • je nestranný. 	<ul style="list-style-type: none"> • disciplíny v rámci odborného vzdělávání • reflektivních zkušeností • vyučovací a výcvikové praxe.

Příloha č. 6

Vážená kolegyně, vážený kolego,
předkládáme Vám dotazník, který je součástí diplomové práce na téma Koncepce tělesné přípravy policistů. Prosíme vyplnit (označit křížkem) nebo odpovědět na otázky předložené tazatelem, podotázky a otázka č. 24 jsou nepovinné. Otázky se netýkají specifických složek ZJ, SPJ. Vaše odpovědi pomohou k poznání stavu tělesné přípravy u Policie ČR.

- 1) Kolik roků/měsíců jste ve služebním poměru příslušníka Policie ČR?
- 2) Jaké máte vzdělání?

Středoškolské vzdělání		Vysokoškolské vzdělání	
Humanitní a společenské vědy		Tělovýchovný a sportovní směr	
Přírodní vědy		Pedagogický směr	
Matematické vědy		Bezpečnostní a právní směr	

- 3) Které policejní činnosti jste za svou kariéru u Policie ČR vykonával(a) ?

Hlídková služba		Obchůzková služba		Dozorčí služba	
Zpracovatel		Zásahová jednotka		PMJ, SPJ apod.	
Kriminalista		Vyšetřovatel		Jiné	

- 4) Kolik roků/měsíců jste zařazen(a) na služebním místě instruktora služební přípravy?
- 5) Podílíte se na tvorbě obsahu tělesné přípravy? Ano Ne
- 6) Jste dostatečně motivován(a) k výkonu Vaší profese? Ano Ne
- 7) Považujete vyhovující tělesnou zdatnost příslušníků za důležitý předpoklad pro kvalitní a bezpečný výkon služby? Ano Ne
- 8) Myslíte si, že úroveň tělesné zdatnosti má přímou souvislost s dosahovanými výsledky při předcházení, odhalování a objasňování trestných činů a přestupků? Ano Ne
- 9) Myslíte si, že po reformě v roce 2007, došlo k poklesu tělesné zdatnosti příslušníků?
Ano Ne
- 10) Souhlasíte se současnou koncepcí tělesné přípravy jako jedné ze součástí přípravy příslušníků pro výkon policejních činností?
Ano Ne
Pokud ne, stručně charakterizujte změnu:
- 11) Jste spokojen(a) se současným stavem tělesné zdatnosti příslušníků?
Ano Ne

Pokud ne, stručně charakterizujte změnu:

- 21) Myslíte si, že je současná skladba testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby? Ano Ne

Pokud ne, stručně charakterizujte změnu:

- 22) Myslíte si, že jsou nastavené limity subtestů současné testové baterie vyhovující vzhledem k potřebám výkonu služby? Ano Ne

Pokud ne, stručně charakterizujte změnu:

- 23) Měl by být, dle Vašeho názoru, součástí testové baterie subtest z plavání?

Ano

Ne

- 24) Co si myslíte o výroku „U policie by se mělo jednat o výběr nikoli o sběr“?

Příklady odpovědí na podotázku otázky č. 10

- 1) Je třeba policisty motivovat k tomu, aby se fyzicky udržovali nad úrovní průměrné populace. Není tomu tak a jejich fyzická zdatnost se neustále snižuje.
- 2) Jednotlivé prvky služební přípravy (tělesná, střelecká, taktika) je nutné více přizpůsobit v praxi účinným cvičením.
- 3) Změna by měla vést k efektivnějším možnostem přípravy policistů, tělesnou přípravu není vhodné účastnit se výcviku pouze jednou za měsíc. Optimální a efektivní by byla možnost účastnit se tělesné přípravy jednou týdně na dobu 2 hodiny.
- 4) Policista není dostatečně motivován zlepšovat si tělesnou zdatnost
- 5) V podstatě jsem, ale jedná se o dlouhodobý vývoj, který musí pružně reagovat na současné potřeby příslušníků.
- 6) Nejsem spokojen s metodikou sebeobrany u policistů, ta co je doposud ponechána je silně nedostačující a podstatě nikdo neřeší že se policisté neumí bránit.
- 7) Vyšší hodinová dotace, pravidelnost.
- 8) V ZOP velmi krátká časová dotace k provedení velmi složitých technik.
- 9) Měl by se zvýšit minimální počet hodin pro služební tělesnou přípravu.
- 10) Zvýšit rozsah služební přípravy, materiální zabezpečení
- 11) Nejasné formulování optimálního rozsahu 120h, nejasný obsah.
- 12) Jednotná metodika, větší provázanost učebních cílů s praxí, co lektor, to jiný přístup, většinou popírající to ostatní.
- 13) Důvod je prostý – neustále se snižují nároky pro uchazeče. Pro policisty platí čárkový systém, vedoucí útvarů je nevysílají na výcvik, nový policisté jsou bez zájmu o služební přípravu. Ruku na srdce – 7,5 hodiny výcviku na měsíc na policistu je málo!
- 14) Stále jsou snižovány nároky na fyzickou zdatnost příslušníků PČR, hlavně u nováčků, kteří by na tom měli být fyzicky nejlépe.
- 15) Nedostatečná časová dotace a motivace, snížení požadavků testů, neabsolvování každoročních prověrek.
- 16) Málo výcvikových hodin, kondiční přípravy, nevhodné prostory, nezájem policistů o výcvik, prověrky jen při přechodu (ustanovení) na jiné místo..

- 17) Nesprávně stanovena minimální účast, absence motivace ke zvyšování fyzické zdatnosti
- 18) V průběhu let mnoho změn v koncepci, jednou systém převzatý z ciziny pak český, nic funkčního. Schází ucelený systém, který by vycházel z ověřených směrů.
- 19) Nejednotná koncepce škola a výkon
- 20) Zvýšit požadavky na tělesnou přípravu, dát policistům více prostoru na přípravu, časovou dotaci při zaměstnání
- 21) Zvýšit požadavky na policisty, rozšířit počet hodin tělesné přípravy
- 22) Větší časová dotace, víc prostředků, řádné vzdělání instruktorů
- 23) Nároky na věk a pro příjem uchazečů
- 24) Zařadit plavecký výcvik a více skutečně odcvičených hodin služební přípravy.

Příklady odpovědí na podotázku otázky č. 18

- 1) Zdá se mi nesmyslné, že jsou policisté zařazení na obvodních odděleních v 6. tarifní třídě ve 3. skupině a policisté zařazení na místech operativců ve 2. skupině. Obě skupiny policistů se pohybují v terénu a myslím si, že uniforma provokuje mnohem více, než-li policista v civilu.
- 2) Veškeré složky, které při své činnosti mohou přijít do styku s pachatelem povinně do 2 skupiny (více sebeobrany, taktiky, střelecké).
- 3) Skupina dopravních nehod by rozhodně měla být ve 2. skupině, nevidím jediný důvod, proč jsou ve 3. skupině, operativa na SKPV by dle mého názoru mohla být ve skupině 3, stejně jako jejich vyšetřovatelé.
- 4) Zrušil bych skupiny a vrátil bych se k původnímu systému, zpět bych zavedl věkové rozdělení.
- 5) Současné zařazení policistů do skupin služební přípravy neodpovídá skutečně vykonávaným činnostem.
- 6) Malá náročnost na místa v přímém výkonu služby.
- 7) Operativce SKPV zařazen ve 3. skupině (zde by byla vyhovující 2. skupina), analytik SKPV zařazen rovněž ve 3. skupině (celý den sedí u PC, plně by postačovalo zařazení ve 4. skupině). Takových nesmyslných zařazení je více.
- 8) Při pacifikaci pachatele se nikdo neptá, kde daný policista pracuje – stejné prověrky pro všechny.
- 9) Nutný přesun o jeden stupeň výše.
- 10) Nedostatečný počet hodin pro 3. a 4. skupinu.
- 11) Všichni příslušníci zařazení na OO P ve 3. skupině.
- 12) Pouze jedna skupina, policista je podle zákona jen jeden a je povinen provést zákrok.
- 13) PMJ do 1 skupiny, zbytek uniformované policie a kriminální policie do 2. skupiny.
- 14) Nesouhlasím se zrušením rozdílů muž, žena, věku, kriminalisty, kteří provádějí zákroky proti pachatelům TČ posunout do 2. skupiny.
- 15) Přesun většiny do skupin s vyšší fyzickou náročností.
- 16) Uniformované složky policie všechny do 2. skupiny.
- 17) SKPV, ODN, ... zařadit do 2. a 3. výcvikové skupiny, ne jako je tomu v současnosti 3. a 4. skupina.

Příklady odpovědí na podotázku otázky č. 20

- 1) Testy tělesné zdatnosti by se měli opakovat každý rok.
- 2) Nijak se netestuje, prověrky tělesné zdatnosti byly zrušeny, probíhají jen při náboru a výběrovém řízení (to je normální?, čím se ti lidé mají jinak přinutit, aby na sobě pracovali?).
- 3) Pravidelně 2x za rok u policistů zařazených ve 2. výcvikové skupině, což by vedlo k lepšímu přístupu policistů k tělesné přípravě.
- 4) Každý policista by měl jedenkrát ročně prodělat přezkoušení z fyzické způsobilosti a ne jen ti, kteří přechází na jiné zařazení kde je toto vyžadováno.
- 5) Každý rok 1x.
- 6) Vzhledem k tomu, že k testování fyzické způsobilosti nedochází, je otázka frekvence testování zbytečná. U příslušníků v přímém výkonu služby alespoň jednou ročně.
- 7) Testování se neprovádí, navíc baterie testů mi připadá zcela nevyhovující, kde je plavání, policista by přeci měl umět plavat!
- 8) Malá náročnost na fyzickou způsobilost, včetně použití donucovacích prostředků.
- 9) V současné době a to v roce 2009 bylo provedeno pouze přezkoušení střelecké přípravy, což je naprosto nevyhovující.
- 10) V současné době testování neexistuje, pouze v případě, že je součástí výběrového řízení nebo při náboru uchazečů.
- 11) Jsem pro testování minimálně 1 x ročně.
- 12) Limity jsou nízké, nemotivují policisty k většímu fyzickému rozvoji.
- 13) Každý rok povinné testy tělesné zdatnosti.
- 14) Nutné rozdělení na muže a ženy a věkové kategorie.
- 15) Mělo by to být každý rok a trestat za neúspěšnost.
- 16) Minimálně 1x ročně v průběhu roku přezkoušení z fyzické způsobilosti.
- 17) Testy probíhají pouze při změně místa jinak ne, zařadil bych u všech policistů dvakrát ročně.

Příklady odpovědí na podotázku otázky č. 21

- 1) Doplnit plavání.
- 2) Předešlá skladba testů včetně plavání a bodového hodnocení byla lepší než současná.
- 3) Původní skladba byla vhodnější. Celomotorický test neukáže, jestli jste ohebný a pružný, ale jestli máte dostatečnou výdrž. Jde spíše o vytrvalostní test. Jako běh se mi jeví lepší běh na 12 min než běh na 1000 metrů z toho důvodu, že lépe ukáže na vytrvalost.
- 4) Chybí plavání.
- 5) Co prověří běh na 1000m vytrvalost nebo rychlost dle mého ani jedno, kde je plavání.
- 6) Malá náročnost, chybí plavání.
- 7) Je třeba hlubší analýzy.
- 8) Neukazuje skutečné možnosti policisty při zvládnání služebních zákroků.
- 9) Chybí dostatečný vytrvalostní test, v současných testech převažuje nízké bodové ohodnocení pro jejich zvládnutí.
- 10) Zohlednit různou tělesnou stavbu, věk, pohlaví, chybí silové prvky pro případ překonávání aktivního odporu, záchranné prvky apod..
- 11) Hodnocení, běh, plavání, počet kliků atd.
- 12) Zařadit zpět plavání a 12 min běh.
- 13) Doplnit o jednoduchou překážkovou dráhu pro vyhodnocení výkonu po celkové zátěži
- 14) Rozšířit.
- 15) Policisté nemají testy z fyzické zdatnosti, uchazeč více prověřit z fyzické zdatnosti, znovu plavání, 12min běh, člunkový běh 10x10, přitahy na hrazdě.
- 16) Je příliš statická, není dynamická.
- 17) Zvýšit dynamiku.

Příklady odpovědi na podotázku otázky č. 22

- 1) Limity zpřísnit. Jsou nastavené na dost nízkou úroveň.
- 2) Předešlá skladba testů včetně plavání a bodového hodnocení byla lepší než současná.
- 3) Jsou mírné.
- 4) Stávající bodové ohodnocení potřebné pro splnění je opravdu více než komické (32 bodů), dle mého názoru by měl celkový součet bodů být někde mezi 42 až 48 body minimálně.
- 5) Limity jsou postaveny pro průměrně zdatného občana bez pravidelného tréninku, fyzická kondice policisty by měla být nad tímto průměrem.
- 6) Všechny testy jsou vysoce poddimenzované, 36 bodů by měl zvládnout i velice podprůměrný člověk, fyzická kondice policisty by měla být nadprůměr.
- 7) Velice nízká kritéria, chybí plavání.
- 8) Příliš snadné limity.
- 9) Limity jsou nízké, ale odráží fyzický potenciál uchazečů i policistů. Kdyby byly limity vyšší, tak bude sloužit 30% policistů, zbytek by byl v civilu.
- 10) Opětovně zavést věkové kategorie, ženy. Limity jsou málo náročné pro mladé.
- 11) Celkový počet bodů pro 3 skupinu navýšit, zvážit rozdělení muži do 45 let, muži nad 45 a ženy.
- 12) Celkově přepracovat a zvýšit limity pro získání minimálního počtu bodů pro jednotlivé testy.
- 13) Navýšit limity, zohlednit věk a pohlaví.
- 14) Pro 2. skupinu vyhovují, pro 3skupinu již moc mírné.
- 15) Rozlišit pohlaví a věk.

Příklady odpovědí na otázku otázky č. 24

- 1) S tímto výrokiem maximálně souhlasím! Je sice moc hezké, že budou zaplněná tabulková místa, ale otázkou je „čím“. S řadou nově příchozích policistů se nedá pracovat a kvůli nim je pak hodně omezen další výcvik nejen fyzicky zdatnějších policistů. Ve chvíli, kdy musíme pracovat na tom, aby se slabší jedinci (v současné době bohužel většina) dostali alespoň na úroveň průměrné populace, tak není možné zajistit výcvik v takové kvalitě a rozsahu v jakém je třeba.
- 2) S uvedeným výrokiem rozhodně souhlasím. Policie by měla okamžitě začít s výběrem policistů, v současné době jde pouze o sběr. Myslím si, že je lepší přijmout 10 kvalitních policistů z 50-ti uchazečů, kteří mají skutečný zájem o práci a prestiž policie, než celých 50 uchazečů.
- 3) Myslím si, že do současné doby se jedná pouze o sběr a uvedený výrok je pouze prázdná fráze. Policie ČR je složka, která by měla zaměstnávat osoby, které si sama pečlivě vybere a ne osoby, které se uchází o zaměstnání jen z toho důvodu, že jiné uplatnění nemohou najít. Nově přijatým policistům chybí převážně kázeň, disciplína a respekt k nadřízeným funkcionářům.
- 4) Velice trefně vystihuje nynější situaci u PČR.
- 5) Má naprostou pravdu. Občas si myslím, že jsme banda invalidů, kteří si jdou hrát na policajty a zloděje.
- 6) Ještě jsem ho neslyšel, ale je to celkem výstižné pojmenování současného stavu.
- 7) Velmi správně!
- 8) Velmi dobrý nápad , ale problémem je že pokud nenabízím, nemohu vybírat, v současné době mi připadá že finanční ohodnocení policistů hlídkové služby a obdobných složek je velice nízké. Pokud nenabízím nadprůměrné ohodnocení a zázemí nemohu počítat s tím, že se k policii budou hlásit nadprůměrní lidé, ze kterých si budeme moci vybírat, vzhledem k tomu co nabízíme musíme brát to co je a máme problém. Kvalita a image policie jde rapidně dolů.
- 9) Naprosto souhlasím, aby se jednalo o výběr nikoliv o sběr. Pokud hovořím za sebe, mohu říci, že vždy dodržuji pravidlo výběru. Jelikož se podílím na výběru uchazečů k policii, mohu odpovědně prohlásit, že se nejedná v současné době o sběr, ale výběr.

- 10) Výraz „výběrové řízení“ evokuje použití smyslu: „ byl vybrán“, vše ostatní popírá smysl takovýchto „projektů“.
- 11) Tento výrok plně vystihuje stav u PČR. Bereme všechno, co dýchá a trochu se hýbe. Kdybych to měl více rozvádět, tak popíšu deset listů.
- 12) Zajímavá myšlenka a asi nerealizovatelná.
- 13) Je to pravda. Z důvodu vysokých personálních podstavů došlo ke stále většímu snižování nároků na celkový stav uchazečů.
- 14) Tento výrok je zcela pravdivý. V současné době k PČR přichází lidé s nedostatečnou fyzickou kondicí. Ta je jeden ze základních pilířů úspěšného zvládnutí služebního zákroku, pěstuje sebedůvěru policisty ve své vlastní schopnosti, atd..
- 15) Bez komentáře, tuto otázku je potřeba předložit úplně někde jinde (jinak naprostý souhlas).
- 16) Až policie, nabídne něco lukrativního mladým lidem, budou mít zájem o tuto profesi. V opačném případě budeme stále níže na pyramidě bezpečnostních profesí než armáda a hasiči. Samozřejmě jsou i světlé výjimky, se kterými je radost pracovat.
- 17) Souhlasím s výrokem. Pokud policie nebude mít co nabídnout, vždy se bude jednat pouze o „sběr“. Nároky na uchazeče se místo zvyšování snižují. Pokud v současné době mladý uchazeč sotva plní stanovené podhodnocené limity a je přijat, co bude za několik let?
- 18) Výběr uchazečů by měl být tvrdší, jak ve fyzických tak psychologických testech.
- 19) I když jsem ho už slyšel, opak je pravdou. Nemohu pochopit, jak se někteří policisté mohli dostat k PČR.
- 20) Dnes už to „snad“ neplatí, počet uchazečů přesahuje poptávku a je z čeho vybírat. Dříve se bral každý.
- 21) Smutné a v současné době aktuální.
- 22) Plně s tímto výrokem souhlasím.
- 23) Po masivní náborové kampani se v současné době jedná spíše o sběr.
- 24) 100% pravda.
- 25) Hřebíček na hlavičku, pravda.
- 26) Jednoznačně pouze výběr.
- 27) Souhlasím, ale bohužel je to sběr.

Příklady testových baterií

Unifittest (6-60), muži					
Společný základ pro všechny věkové kategorie:					
Skok daleký z místa (cm)	Leh- sed (počet za 1 min.)	Provádí se pouze jedna alternativa			
		Běh po dobu 12 min.	Vytrvalostní člunkový běh (min)	Chůze na vzdálenost 2 km (min)	
Volitelný test podle věku:			Somatická měření		
Člunkový běh 4x10 m (s)	Shyby (počet)	Hluboký předklon v sedu (cm)	Tělesná výška (cm)	Tělesná hmotnost (kg)	Podkožní tuk (mm)

Eurofit pro dospělé						
Varianta aerobní zdatnost			Varianta svalová síla a vytrvalost			
Chůze na vzdálenost 2 km (min)	Vytrvalostní člunkový běh (min)	Bicyklová ergometrie (VO2 max.)	Leh- sed (počet za 2 min.)	Vertikální výskok (cm)	Výdrž ve shybu (s)	Dynamometrie stisku ruky (N)
Varianta pohyblivost- flexibilita				Varianta motorické zdatnosti		
Úklony trupu (počet)	Hloubka předklonu v sedu (cm)	Abdukce v ramenním kloubu		Rovnovážný stoj na jedné noze (počet na 1 min)	Talířový tapping (0,1 s)	
Somatometrie						
Tělesná výška (cm)	Tělesná hmotnost (kg)		Kožní řasy (mm)		Poměr obvodu pasu a obvodu boků	

Test kondičních schopností 1983, muži			
Běh po dobu 12 min. (m)	Skok daleký z místa (cm)	Shyby nadhmatem (počet)	Leh- sed (počet za 2 min.)

Pohybová výkonnost 18 leté mládeže v ČSFR 1987 (Moravec, 1990)						
Běh 50m z vys. startu (s)	Skok daleký z místa (cm)	Hod obouruč plným míčem (m)	Shyby s nadhmatem (počet)	Leh- sed (počet za 1 minutu)	Běh po dobu 12 min. (m)	Člunkový běh 4x 10m (s)

Testy základní pohybové výkonnosti, tělesná výška a hmotnost, muži (Kovář, 1985)

Opakovaná sestava s tyčí (s)	Shyby (počet)	Skok daleký z místa (cm)	Běh na 50 metrů (m)	Hloubka předklonu v stoji (cm)	Leh- sed (počet za 2 min.)	Běh po dobu 12 minut (m)
------------------------------	---------------	--------------------------	---------------------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------